Generalitat de Catalunya

PROCÉS PARTICIPATIU DEL DEBAT "ARA ÉS DEMÀ" SOBRE EL FUTUR DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA

Informe global de resultats

Juny de 2017

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1.- INTRODUCCIÓ 3

1.1.- Canals d'informació i de participació 3

1.2.- Aportacions institucionals, de centres educatius, personals i de col·lectius 4

1.3.- Tallers de debat als centres 4

1.4.- Tallers participatius als territoris 5

2.- INFORMACIÓ BÀSICA DEL PROCÉS PARTICIPATIU 5

2.1.- Objectius del procés participatiu del debat "Ara és demà" 5

2.2.- Eixos de debat 5

2.3.- Dades generals sobre el procés participatiu 6

2.4.- Informació sobre els tallers territorials 6

2.5.- Informació sobre els tallers de centre 8

2.6.- Institucions i entitats representades 9

2.7. Aportacions a la plataforma Participa gencat 13

3.- RESULTATS 15

3.1.- Eix 1: Els pilars del sistema educatiu 15

3.2.- Eix 2: Arquitectura del sistema educatiu 27

3.3.- Eix 3: El centre educatiu 37

3.4.- Eix 4. El professorat 49

3.5.- Eix 5. L'alumnat 62

4.- INFOGRAFIES 74

5.- AVALUACIÓ DEL PROCÉS 80

5.1.- Presentació 80

5.2.- Dades bàsiques sobre l'avaluació del procés 80

5.2.1.- Tallers participatius als territoris 80

5.2.2.- Tallers de debat als centres 81

5.3.- El qüestionari d'avaluació 82

5.4.- Perfil de les persones participants 84

5.4.1.- Global 84

5.4.2.- Tallers participatius als territoris 87

5.4.3.- Tallers de debat als centres 90

5.5.- Avaluació de les sessions territorials 93

5.5.1.- Tallers participatius als territoris 93

5.5.2.- Tallers de debat als centres 103

1.- INTRODUCCIÓ

La Consellera d'Ensenyament, Meritxell Ruiz, va fer l'encàrrec al Consell Escolar de Catalunya (CEC) que articuli un debat sobre el futur de l'educació al nostre país. El projecte s'ha denominat "Ara és demà" inspirat en els versos del poeta Miquel Martí Pol, que ajuden a entendre el sentit profund d'aquesta reflexió sobre els reptes a afrontar en l'esdevenidor.

Al seu torn, el Consell Escolar de Catalunya va proposar fer una reflexió sincera, en profunditat i compartida amb tots els sectors de la comunitat educativa sobre el futur de l'educació a fi de conèixer els diversos punts de vista sobre qüestions cabdals que afecten l'ensenyar i l'aprendre, per això va obrir la participació en aquest debat a través de diverses vies:

- Canals d'informació i de participació
- Aportacions institucionals, de centres educatius, personals i de col·lectius
- Taller de debat al centre
- Tallers participatius als territoris

Aquest informe global de resultats presenta els resultats obtinguts a través del procés "Ara es demà", que ha servit per generar una reflexió sobre les polítiques educatives per avançar en qualitat i equitat i afavorir l'èxit de tot l'alumnat.

A continuació, es detalla cadascuna de les anteriors vies.

1.1.- Canals d'informació i de participació

A la plataforma Participa Gencat es van recollir opinions individuals o en nom de col·lectius, organitzacions o institucions, tant sobre les ponències com sobre aquelles qüestions que, a partir de l'experiència professional, es volien aportar al debat.
També es van recollir documents amb aportacions individuals i col·lectives al correu electrònic araesdema@gencat.cat, els quals es van publicar a la xarxa Consescat.
L'actualitat del debat va tenir un seguiment a la pàgina de Facebook del Consell Escolar de Catalunya i al perfil @consescat de Twitter, amb l'etiqueta #CECaraésdemà. I els

centres educatius van difondre les activitats de caràcter innovador a Twitter amb l'etiqueta #innovemara.
El butlletí institucional "Ara és demà" informà quinzenalment de les activitats relacionades amb el debat.

1.2.- Aportacions institucionals, de centres educatius, personals i de col·lectius

Diversos centres educatius, com també entitats, institucions i organismes de l'àmbit de l'educació, van fer aportacions al debat Ara és demà, en les quals es desenvolupaven els temes de les ponències i es feien propostes sobre el futur de l'educació a Catalunya. També van arribar a la bústia de correu electrònic aportacions individuals de persones que expressaven les seves opinions.
Un cop tancat el termini de rebuda d'aportacions, aquestes propostes van ser ordenades i analitzades amb la finalitat d'incorporar-les, juntament amb les dels tallers participatius territorials i de centre, al document final de conclusions, elaborat a partir de les conclusions de la Subcomissió "Ara és demà" del Consell Escolar de Catalunya i aprovat pel Ple.

1.3.- Tallers de debat als centres

A fi de portar el debat als centres educatius, es va proposar una experiència de participació ciutadana per integrar tota la comunitat escolar i parlar del futur de l'educació. Es tractava de portar a terme un taller de debat que complís les garanties de qualitat democràtica pròpies d'un procés participatiu.

La guia per portar a terme de manera autònoma aquesta activitat a cada centre comprenia diversos materials:

- Guia per realitzar el debat al centre. Presentació digital amb orientacions per a la dinamització de grups en el taller de debat.
- Preguntes sobre els eixos del debat. Qüestionari per plantejar la discussió dels aspectes fonamentals de cada eix del debat.
- Pauta de recollida d'aportacions al debat. Formulari per a la recollida de les aportacions aplicable tant als petits grups de discussió com a les conclusions del taller.
- Avaluació del procés de participació. Formulari per a l'avaluació del desenvolupament del procés participatiu generat pel taller de debat.

El primer document anava destinat a les persones que organitzaven i dinamitzaven un taller. Els dos següents eren documents de treball que els participants en el taller havien de tenir a mà. Finalment, els participants havien d'emplenar el document d'avaluació per completar el procés.

1.4.- Tallers participatius als territoris

Per arribar al conjunt de la comunitat educativa, amb la col·laboració de la Secretaria de Participació i Govern Obert, del Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència, es van realitzar quinze tallers de participació territorials dins el procés participatiu per al debat Ara és demà.

En aquestes sessions presencials arreu del territori les persones que hi van assistir van tenir l'oportunitat de deliberar sobre el futur de l'educació a Catalunya i aportar el seu punt de vista.

2.- INFORMACIÓ BÀSICA DEL PROCÉS PARTICIPATIU

2.1.- Objectius del procés participatiu del debat "Ara és demà"

- Debatre al voltant dels reptes de futur del sistema educatiu de Catalunya.
- Recollir la reflexió de la comunitat educativa.
- Anticipar escenaris de futur a fi de permetre connectar les polítiques concretes del dia a dia amb les apostes estructurals del sistema educatiu.
- Enfortir experiències educatives innovadores ja existents.

2.2.- Eixos de debat

- Eix 1: Els pilars del sistema educatiu
- Eix 2: Arquitectura del sistema educatiu
- Eix 3: El centre educatiu
- Eix 4: El professorat
- Eix 5: L'alumnat

2.3.- Dades generals sobre el procés participatiu

Nombre de sessions territorials	15
Nombre de participants a les sessions territorials	474
Nombre de debats autogestionats	113
Nombre de centres amb debat autogestionat que han omplert qüestionari d'avaluació	38
Nombre de persones que han participat en debats autogestionats i que han contestat l'enquesta	596
Nombre d'aportacions al portal participa.gencat.cat	201
Nombre d'aportacions recollides a l'informe global de resultats, segons eixos de debat	Eix 1: 198 Eix 2: 155 Eix 3: 163 Eix 4: 154 Eix 5: 144

2.4.- Informació sobre els tallers territorials

	Data i horari	Assistents
Tarragona	28 de febrer	35
Girona	2 de març	15
Lleida	7 de març	30
Barcelona	8 de març	8
Manresa	9 de març	47
Sant Feliu de Llobregat	14 de març	41
Mollet del Vallès	15 de març	38
L'Hospitalet de Llobregat	16 de març	12
Sabadell	21 de març	34
Vilafranca	23 de març	25
Tortosa	28 de març	52
Barcelona	30 de març	18
La Seu d'Urgell	4 d'abril	49
Reus	6 d'abril	17
Vielha	25 d'abril	53

El funcionament de les sessions ha estat molt similar, amb una presentació institucional a càrrec de persones representants de la Generalitat de Catalunya, específicament del Consell Escolar de Catalunya, dels Serveis Territorials d'Ensenyament i de la Secretaria de Transparència i Govern Obert. La dinàmica de debat utilitzada als tallers territorials s'ha centrat en debats en grups, on cadascun dels mateixos disposaven d'un temps específic per debatre entorn els 5 eixos de treball i els conceptes clau definits per a cada eix, en un espai determinat per cadascun. Per tant, a cada taller territorial s'han format 5 grups de treball d'entre 5 i 10 persones en funció del nombre d'assistents a les sessions.

En cadascun dels espais de debat dels eixos s'ha facilitat un núvol de paraules que ha permès tenir visible en tot moment els conceptes clau a tenir en compte en el debat, així com un paperògraf on anotar les aportacions.

Així mateix, una persona de les participants que ha assumit el rol de "participant-àncora", ha romàs en cadascun d'aquests espais durant tot el debat, assumint la funció d'anotar les aportacions realitzades per cada grup, així com de donar a conèixer les elaborades pels grups anteriors.

Ja en fase de plenari, cada "participant-àncora" presentava les conclusions obtingudes per a cadascun dels eixos de treball, amb el suport dels dinamitzadors de la sessió.
Finalment, es convidava a les persones assistents a contestar el formulari d'avaluació de la sessió. L'ordre d'aquests tallers, doncs, ha estat generalitzada:

1. Recepció de les persones assistents
2. Benvinguda i presentació institucional
3. Presentació del procés i de la dinàmica de treball
4. Deliberació grupal entorn el futur de l'educació a Catalunya
5. Presentació de les conclusions en plenari
6. Avaluació de la sessió i cloenda

2.5.- Informació sobre els tallers de centre

SERVEIS TERRITORIALS	Assistents	SERVEIS TERRITORIALS	Assistents
Baix Llobregat	151	Maresme – Vallès Oriental	18
Barcelona comarques	13	Tarragona	13
Catalunya central	128	Terres de l'Ebre	14
Consorci d'Educació de Barcelona	119	Vallès Occidental	64
Girona	6	Ns/Nc	2
Lleida	68		

El funcionament d'aquests tallers va estar marcat per una guia elaborada pel Consell Escolar de Catalunya que contenia les pautes per dinamitzar el debat, així com altres materials que contenien les preguntes per treballar cada eix de debat, les pautes per recollir les aportacions i el formulari d'avaluació. La dinàmica es centrava en una pluja d'idees inicial i un treball posterior en petits grups, seguint la següent estructura:

- El dinamitzador inicia el debat fent una explicació-resum de l'eix i presentant les preguntes per reflexionar. 3 min.
- En petits grups de tres o quatre persones es posen en comú i es debaten cada un dels eixos. Una de les persones del grup escriu les idees per millorar/enriquir/revisar l'eix treballat. 15 min.
- S'exposen en el grup gran les idees de cada grupet i el dinamitzador les apunta i entre tots fan la feina de classificar/agrupar les idees per conceptes, també en estratègia i en mesures. 20 min.
- Successivament fins a tractar els quatre eixos escollits.
- Plenari final en grup i repàs de totes les aportacions de cada eix per verificar que tothom és conscient del que s'ha recollit

S'ha considerat que han portat a terme la dinàmica de taller autogestionat aquells centres que, havent seguit els procediments propis descrits en la informació publicada per a la realització d'aquesta activitat participativa, han fet arribar una aportació escrita que s'ha incorporat al debat general. No s'hi ha inclòs aquells centres que han manifestat haver seguit una dinàmica diferent per tal d'elaborar la seva aportació al debat.

2.6.- Institucions i entitats representades

TALLERS TERRITORIALS

Ajuntament de Castellar del Vallès	Escola Montseny
Ajuntament de Deltebre	Escola Montserrat
Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat	Escola Oficial d'Idiomes Barcelona Drassanes
Ajuntament de la Seu D'Urgell	Escola Palau
Ajuntament de Manresa	Escola Parc de l'Aigua
Ajuntament de Mollet del Vallès	Escola Pardinyes Lleida
Ajuntament de Tortosa	Escola Parroquial Nostra Sra. de Montserrat
Ajuntament de Vic	Escola Pau Boada
Ajuntament de Vilafranca del Penedès	Escola Pau Casals de Sant Llorenç d'Hortons
Ajuntament Sant Feliu Llobregat	Escola Pau Claris
AMPA Col·legi Bon Salvador	Escola Pere Sarret
AMPA de l'escola Pau Sans	Escola Puig Cavaller
AMPA de l'Escola Pau Claris	Escola Riumar
AMPA de l'Institut la Valira	Escola Saavedra
Ampa Escola Estalella Graells	Escola Salvador Espriu
AMPA escola Josep Maria Pujol de Barcelona	Escola Salvador Sanromà
AMPA escola Sant Agustí de Riba-Roja d'Ebre	Escola Sant Gervasi Cooperativa
AMPA Escola Sant Gervasi	Escola Sant Jordi
AMPA Institut Castellar	Escola Sant Llàtzer
AMPA Pompeu Fabra de Reus	Escola Sant Roc
Ampa Vila-Romà	Escola Santa Eugènia
Ardenya	Escola Serra i Hunter
Associació Atlàntida	Escola Teresa Altet
Associació Catalana de Psicopedagogia i Orientació	Escola Thau Sant Cugat
Associació El Turó. Salut mental	Escola Valldeflors
Associació Mirada Neta	Escola Vora del Mar
Can Besora	Escoltes Catalans
CE Montseny de Barcelona	Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social de la Universitat de Lleida
Centre Concertat Alegre	Facultat de Ciències de l'Educació (UAB)
Centre de Formació d'Adults de Barberà	FAPAC
Centre de Formació d'Adults de Mollet del Vallès	Fapac (Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya)
Centre de Formació d'Adults de Sant Cugat del Vallès	FUNDACIÓ AMPANS
Centre de Formació d'Adults Ribera d'Ebre	Fundació EIR – El Niu
Centre de Formació Jaume Tuset	Grup Bibliomèdia. Àmbit de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya.
Centre de Recursos Pedagògics (CRP) Baix Camp	Grup municipal de CiU a l'Ajuntament de Girona
Centre Formació Adults Solsona	ICE de la UdL
Centre Xamfrà Taller Sant Miquel	ICE UdL
CFA La Seu d'Urgell	IES Olorda
Ciències de l'Educació del Centre de Lectura	INS Deltebre
Col·legi Antoni Gaudi	INS Jaume Vicens Vives
Col·legi Badalonès de Badalona	INS Julio Antonio de Móra d'Ebre
Col·legi Diocesà Sagrada Família	INS Mare de Déu de la Candelera
Col·legi Falguera	
Col·legi Josep Monmany Amat	
Col·legi La Salle	

Col·legi M. Immaculada	Inspecció d'Ensenyament
Col·legi Mare de Déu de la Mercè	Inspecció d'Educació
Col·legi Mater Salvatoris	Inspecció Educativa
Col·legi Mestral SCCL	Institut Aiguaviva
Col·legi Miquel Martí i Pol	Institut Alba del Vallès
Col·legi Nadal	Institut Alt Penedès
Col·legi Pau Vila	Institut Altafulla
Col·legi Salvador Espriu	Institut Antoni de Martí i Franquès
Col·legi Sant Josep Navàs	Institut Arnau Cadell
Col·legi Santa Anna	Institut Aubenç
Col·legi Santa Teresa	Institut Baix Camp
Col·legi Teresià Tortosa	Institut Bernat Metge
Col·legi Turó	Institut Camp Clar
Col·legi Verge de la Salut	Institut Can Mas
Consell Comarcal de l'Alt Urgell	Institut Can Planas
Consell Educatiu de l'Hospitalet	Institut Can Vilumara
Consell Educatiu Municipal	Institut Comte de Rius
Consell Escolar Municipal de la Seu d'Urgell	Institut Consell de Cent
CRETDIC	Institut de Sentmenat
CRP Alt Urgell	Institut de tecnificació
CRP Alta Ribagorça	Institut de Vic
CRP del Segrià	Institut Domènech i Montaner
CRP Pallars Jussà	Institut El Foix
CRP Pallars Sobirà	Institut Escola 3 d'Abril
CRP Segrià	Institut Escola Daniel Mangrané
CRP Vall d'Aran	Institut Escola Industrial
Dincat	Institut Escola Lloret de Mar
DIPSALUT	Institut Escola Sant Jordi
E.B. El Cirerer	Institut Gallecs
EAP	Institut Gaudí
EAP Pallars Jussà	Institut Gelida
EdBuilding	Institut Guindàvols
EEE Can Vila	Institut Hug Roger III
EMA Arsenal. Institut Municipal de Formació	Institut J. Bau
Equip d'assessors i assessores de llengua i cohesió social (LIC). LIC-0143	Institut J.V. Foix
	Institut Jaume i
Escola Àngel Serafí Casanovas	Institut Joan Brudieu
Escola Àuria	Institut Joan Salvat-Papasseit de Barcelona
Escola Cambrils	Institut Josep Tapiró de Reus
Escola Camins	Institut la Garrotxa
Escola Carles III	Institut La Pobla
Escola César August	Institut La Sínia
Escola Charlie Rivel	Institut La Valira
Escola Comtes de Torregrossa, d'Alcarràs	Institut Lacetània
Escola Cristòfor Mestre	Institut Lluís de Peguera
Escola del Bosc	Institut Manuel Sales i Ferré
Escola del Mar	Institut Mercè Rodoreda
Escola Doctor Alberich i Casas	Institut Milà i Fontanals
Escola Doctor Robert Camprodon	Institut Montsià
Escola EE Delta-Espiga	Institut Pere Fontdevila
Escola El Bosc de la Pabordia	Institut Rambla Prim

Escola el Miracle Escola El Vinyet Escola Els Tres Pins Escola Estalella i Graells Escola Frederic Godàs Escola Garona Escola Guerau de Peguera Escola intermunicipal del Penedès Escola Josep Baltà i Elias Escola Josep Veciana Escola Joviat Escola La Cabana Escola la Draga Escola La Valira Escola l'Antina (Torredembarra) Escola l'Arrabassada Tarragona Escola l'Assumpció Escola L'Era de Dalt (Tona) Escola Les Parellades Escola Les Vinyes Escola Lestonnac Escola Mare de Déu de Talló Escola Maria Mercè Marçal Escola Maria-Mercè Marçal Escola Marinada Escola MD del Patrocini Escola Mediterrani Escola Mn Albert Vives Escola Mont-roig Escola Montsant	Institut Ramon Casas i Carbó Institut Salvador Vilaseca Institut Serra de Miramar Institut Serrallarga Institut Terrassa Institut Tremp Institut Vinyes Velles Institut-Escola Turó de Roquetes La Salle Manresa La Trama L'Espill Llar d'Infants Municipal Els Minairons Òmnium Cultural Sant Nicolau SE LIC Serveis Educatius del Gironès Serveis Educatius del Vallès Oriental II Serveis educatius Vallès Occidental Serveis Territorials d'Ensenyament a les Terres de l'Ebre SES Vallbona d'Anoia Sindicat AMES Sindicat CCOO Sindicat UGT educació Sindicat USTEC SINS Cardener TTP Associació Professional de Teatre per a Ots Públics / La Pera Llimonera teatre Universitat de Girona Universitat Oberta de Catalunya Universitat Politècnica de Catalunya USEE Solsonès UVic-UCC Zona Escolar Rural Baridà-Batlllia

TALLERS DE CENTRE

Bon Soleil Lycée Français de Gavà CEE Montessori-Palau Centre López Vicuña Centre Salesià Sant Josep CFA Barberà CFA del Solsonès CFA Jaume Tuset Col·legi El Roser Col·legi Jesús, Maria i Josep Col·legi Lestonnac Col·legi Salesià Sant Joan Bosco	Escola Ignasi Melé i Farré Escola Ítaca Escola Joan Baptista Serra Escola Joan Maragall Escola Josep Gras Escola La Draga Escola la Sínia Escola la Trama Escola l'Assumpció Escola L'Era de Dalt Escola Mare de Déu del Sòl del Pont

Col·legi Sant Josep	Escola Maria-Mercè Marçal
Col·legi Santa Teresa de Lisieux	Escola Mowgli
Col·legi Turó	Escola Muntanyola
EEE Àuria	Escola Oficial d'Idiomes
El Carme. APSEC	Escola Pardinyes
EOI de Manresa	Escola Parroquial Nostra Senyora de Montserrat
Escola 25 de setembre	Escola Teresa Altet
Escola Andersen	Escola Teresa Miquel i Pàmies
Escola Arrels I	Escola Víctor Català
Escola Arrels II	Escolania de Montserrat
Escola Baltà i Elias	Escoles diocesanes de Tarragona
Escola Bressol El Cirerer	FEDAC Súria
Escola Campclar	Institut Abat Oliba
Escola Casablanca	Institut Anton Busquets i Punset
Escola cingle	Institut Campclar
Escola Concòrdia	Institut Camps Blancs
Escola d'Adults Apiària	Institut Castellar del Vallès
Escola del Bosc	Institut Castellet
Escola Divina Providència	Institut del Priorat
Escola Doctor Alberich i Casas	Institut Els Pallaresos
Escola Doctor Ferrer	Institut Esteve Terradas i Illa
Escola Dolors Monserdà-Santapau	Institut FP Sanitària Roger de Llúria
Escola El Cim	Institut Jaume Callís
Escola El Parc de l'aigua	Institut Josep Brugulat
Escola El roure gros	Institut La Plana
Escola Espai 3	Institut Leonardo da Vinci
Escola Frederic Godàs	Institut Lluís de Peguera
Escola Gabriel Castellà i Raich	Institut Mig-Món
Escola Pepa Colomer	Institut Olorda
Escola Pia	Institut Pere Martell
Escola Pia Balmes	Institut Quercus
Escola Pia de Sarrià-Calassanç	Institut Roda de Berà
Escola Pia Sant Antoni	Institut Serra de Miramar
Escola Pia Vilanova i la Geltrú	Llar d'Infants Municipal La Pau
Escola Pilarín Bayés	Secció d'Institut Vallbona d'Anoia
Escola Pinyana	Vedruna Escorial Vic
Escola Pompeu Fabra	Vedruna Mare de Déu del Carme
Escola Quatre Vents	ZER Baix Berguedà
Escola Riumar	ZER Gavarresa
Escola Salvador Espriu	ZER Montsià
Escola Salvador Espriu	
Escola Sant Domènec	
Escola Sant Ignasi	
Escola Sant Jaume	
Escola Sant Jaume de la FEP	
Escola Sant Jordi	
Escola Sant Josep Teresianes	
Escola Sant Llorenç	

Escola Sant Nicolau Escola Sot del Camp Escola Teide	

ALTRES CENTRES QUE HAN FET APORTACIÓ AL DEBAT

Escola Tàber FEDAC Canet FEDAC Gironella FEDAC Horta FEDAC Manresa FEDAC Monistrol FEDAC Pont Major de Girona	FEDAC Sant Vicenç FEDAC Vic Grup FEDAC Institut Marta Mata Institut Pere Alsius i Torrent La Salle Premià de Mar

2.7. Aportacions a la plataforma Participa gencat

Als espais de la plataforma en línia Participa gencat habilitats per a la participació ciutadà en el debat Ara és demà, s'hi ha registrat 201 aportacions.

A la ponència "Els pilars del sistema educatiu" s'hi ha fet 60 aportacions, de les quals 56 han estat individuals i les altres quatre d'associacions i entitats. Les aportacions, de contingut ben divers, s'han centrat majoritàriament a tractar sobre educació inclusiva, família com a primer agent educatiu, equitat i qualitat, plurilingüisme i interculturalitat i augment del finançament del sistema educatiu.

La ponència "Arquitectura del sistema educatiu" ha rebut 33 aportacions, totes individuals, que s'han centrat a tractar les etapes educatives i les transicions entre etapes, la connectivitat en l'FP i les segones oportunitats.

Pel que fa a la ponència "El centre educatiu", hi ha hagut divuit aportacions individuals. Els temes més tractats han estat els perfils professionals de suport a la tasca docent, el lideratge pedagògic i la governança, i l'autonomia de centre.

En relació a la ponència "El professorat", s'han produït 57 aportacions, d eles quals una de d'associacions i entitats. Tota la resta han estat aportacions individuals. Els centres d'interès de les intervencions han estat l'accés i l'avaluació a la carrera docent, la

innovació i la formació docent, la motivació i la identitat del docent, el treball en equip i la revisió dels horaris.

Finalment, la ponència “L’alumnat” ha rebut 38 aportacions, totes individuals, que han girat al voltant de les estructures socials, la tecnologia, la integració de l’alumnat, el protagonisme de l’alumne en l’aprenentatge i l’influx educatiu de la família.
Pel que fa a les entitats i associacions, hi ha estat representades l’Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós, Fundesplai, Save the Children i l’Associació de Mestres de Religió de Catalunya.

Les propostes fetes a la plataforma Participa gencat s’han incorporat a l’apartat de resultats sense cap indicació de referència, juntament amb les propostes elaborades pels tallers territorials i de centre. En aquest sentit, s’han tingut en compte aquelles intervencions a la plataforma que contenien almenys una proposta concreta.

3.- RESULTATS

Les aportacions recollides durant els tallers territorials i tallers de centre es presenten agrupades pels diferents eixos de treball i, dins cadascun d'aquests, indicant a quina qüestió de les plantejades fan referència. Alhora, les aportacions per cada una de les qüestions plantejades s'han agrupat per grans conceptes.

3.1.- Eix 1: Els pilars del sistema educatiu

Quines estratègies proposeu per garantir la igualtat d'oportunitats i l'educació de qualitat a l'abast de tothom?

<u>Més recursos i gratuïtat efectiva</u>

- Incrementar la inversió en educació per garantir l'assoliment de fites i anivellar-se als nivells europeus, així com per garantir un model educatiu adaptat a les necessitats de la societat i innovador.
- Major volum de finançament per incrementar recursos humans, disposar de personal i recursos especialitzats, millorar infraestructures, formar al professorat, comptar amb millors materials, etc.
- Gratuïtat real per a totes les etapes del sistema educatiu no universitari perquè les actuacions siguin acurades i realistes atenent a les particularitats de cada centre segons el context i es promogui la innovació educativa.
    - Establir un marc d'actuació per a l'organització i gestió de tots els centres docents públics a fi d'evitar la inequitat escolar, sobretot en una mateixa zona educativa. Facilitar un treball en xarxa entre centres propers amb relació a l'ús de les tecnologies per a l'aprenentatge, la formació del professorat, l'ús de propostes editorials o la programació curricular de les matèries.
    - Universalitzar el préstec de llibres de text i materials didàctics
    - Simplificar el procediment de concessió de beques i garantir-ne el pagament abans de l'inici de curs
        - En allò possible, supeditar la continuïtat de la concessió als resultats acadèmics

        - Als ensenyaments de 16 a 18 anys, introduir la validació del centre educatiu en la concessió de beques.
    - Incloure l'exempció del pagament del menjador escolar d'acord amb el llindar de la pobresa relativa per a Catalunya

Equilibri entre centres educatius

- Garantir nivells de qualitat similars de tots els centres.
- Compensar mancances per equilibrar el sistema i garantir a les famílies una tria entre centres amb qualitat equiparable.
- Igualar condicions infraestructurals (espais i edificis).
- Equilibri real entre escoles públiques i escoles concertades (garantir transparència de les escoles concertades, i controls per evitar desequilibris entre escoles concertades i públiques).

Reduir les ràtios

Calen ràtios més baixes:

- Per mantenir ferms els pilars del sistema educatiu.
- Per garantir la igualtat d'oportunitats i afavorir la inclusió dels diferents perfils d'alumnat.
- Per permetre atencions més personalitzades i acompanyaments efectius.

Motivació i capacitació de l'alumnat

- Valorar i reconèixer potencialitats i mèrits dels alumnes durant tota l'etapa educativa.
- Identificar i potenciar les capacitats i interessos de cadascú, potenciant fortaleses i atacant debilitats.
- Motivar alumnes i potenciar capacitats a través d'històries d'èxit que demostrin que tothom pot avançar.
- Processos d'orientació motivadors i acompanyaments intensos i personalitzats.
- Deures atractius i de caràcter motivador.

Adaptació al context

- Promoure l'èxit educatiu, no solament l'escolar, i entendre la qualitat de l'educació en clau de proximitat al territori amb les característiques pròpies de cada context social i econòmic.
- Autonomia de centre per a la creació de projectes clars, adaptats a l'entorn i innovadors (amb llibertat de model organitzatiu i educatiu).

- Perfils professionals que s'adaptin a la complexitat, particularitats i necessitats del centre i el seu entorn.
- Autoavaluació amb indicadors que ajudin a entendre i afrontar les necessitats educatives específiques de cada centre.
- Conciliació i adaptació als horaris de l'alumnat.
- Garantir la possibilitat de formar-se al llarg de la vida, amb una oferta adaptada i de qualitat per a la formació d'adults.
- Dotar de major importància l'educació emocional i l'adquisició de valors.

Atenció a la diversitat

- Acceptar i atendre la diversitat com a premissa bàsica.
- L'adaptació passa per garantir la participació activa i l'aprenentatge.
- Distribució equitativa d'alumnes per evitar segregacions. Revisar zonificacions per evitar guetitzacions.
- Establir mecanismes de compensació per un repartiment equitatiu dels recursos destinats a atendre la diversitat.
- Més atenció als alumnes d'educació especial.
- Estratègies per afrontar el fracàs escolar: alternatives de graduació de l'alumnat que no assoleix l'ESO, mesures adaptades pels alumnes que no passen el Batxillerat, accions per a reintroduir al sistema educatiu als alumnes que han abandonat el sistema educatiu de forma prematura, etc.

Estabilitat del sistema educatiu

- La qualitat de l'educació i la igualtat d'oportunitats requereix d'un sistema educatiu estable i de mirades a llarg termini.
- Evitar la inestabilitat que suposa pel sistema educatiu els canvis periòdics de les lleis d'educació.
- Donar de major protagonisme les opinions i aportacions de professionals i experts en les reformes educatives.
- Pacte educatiu per garantir la continuïtat del sistema i evitar reformes educatives consecutives.

Treball en xarxa i comunitari

- Potenciar els plans d'entorn i el treball en xarxa dels agents educatius dels àmbits formal, no formal i informal i concebre de manera global el temps educatiu

- Adaptació al territori sumant visions de diferents actors (serveis socials, salut, entitats, administracions, centres educatius, etc.), i adaptant actuacions a les particularitats territorials.
- Coordinació entre departaments per definir un horitzó comú.
- Adscriure professorat segons zones / equips (dimensió intercentres).
- Evitar competència entre centres i promoure cooperacions i treball compartit.
- Implicar la comunitat escolar en la presa de decisions i l'educació dels seus fills i ciutadans
- Equilibrar l'oferta d'activitats dels centres
- Compartir experiències d'aprenentatge
- Compartir viatges i estades entre centres
- Unificar la gestió de menjador per oferir un mateix servei al conjunt de centres de la mateixa zona

Equitat

- Facilitar recursos i possibilitats a les persones que més ho necessiten. Garantir que s'atenen els alumnes en situació o risc d'exclusió social.
- Garantir un repartiment equitatiu del finançament.
- Vincular l'equitat a la igualtat d'oportunitats i no a la igualtat de resultats.
- Aprenentatges personalitzats.
- Sistema de beques equitatiu, eficaç i controlat per evitar fraus.
- Garantir un sistema educatiu equitatiu mitjançant inspeccions.
- Assegurar-se que tots els alumnes poden gaudir de totes les activitats.

Professorat

- Garantir bones condicions de treball del professorat: càrregues laborals raonables per assegurar una tasca educativa de qualitat, i amb recursos suficients al seu abast.
- Professorat motivat, amb vocació, compromès i amb majors nivells de reconeixement social.
- Millora de la formació a la universitat, per garantir una preparació òptima per afrontar la complexitat de la societat actual.

Igualtat de gènere

- Plans d'actuació per promoure la igualtat de gènere dins el sistema educatiu.
- Evitar diferències de gènere a l'hora d'escollir itineraris formatius.

- Acabar amb el sostre de vidre amb què es troben les dones en el desenvolupament de les seves carreres acadèmiques i professionals.
- Incrementar el volum de dones presents en els llocs de direcció dels centres educatius.
- Evitar la segregació per sexe.

Jornada escolar

- Facilitar els àpats de migdia a casa i escurçar l'horari de dedicació a les activitats extraescolars a la tarda.
- Afavorir l'acció de incorporació de professionals especialitzats i facilitar l'ús social de les instal·lacions escolars.
- Completar la franja horària de la tarda amb activitats de caire educatiu i gratuïtes en aquells centres que optin a l'horari intensiu.
- Canviar l'horari continuat de secundària i batxillerat per un horari amb una pausa curta per dinar.

Avaluació externa

- Implantar una avaluació externa dels resultats acadèmics, independent de l'administració educativa, amb indicadors clars i coneguts, i resultats públics.

Quins són els elements per aconseguir la inclusió a l'aula, el centre, l'entorn i el sistema educatiu?

Concepte inclusió

- Nova mirada per adaptar el concepte a la realitat social actual:
    - La inclusió no és assimilar, sinó acollir i acceptar la diversitat.
    - Repensar els suports actuals a la inclusió.
    - Necessitar d'afrontar i promoure la inclusió a través del treball en xarxa i projectes comunitaris (necessitat de metodologies participatives).
    - Tenir en compte la gran diversitat de l'alumnat, i que existeixen necessitats educatives "per dalt" i per baix".
    - Promoure valors en positiu i donar més importància a les emocions.

Equitat

- Evitar la segregació per origen, religió o nivell econòmic.
- Plantejar agrupacions diferents a les edats (nous criteris d'agrupació).
- Garantir detecció precoç de necessitats específiques d'alumnes.

- Evitar competitivitat entre centres concertats i públics.
- Revisar criteris de puntuació i trencar percepcions negatives vers certes escoles.
- Desenvolupar projectes d'èxit a escoles actualment estigmatitzades.

Escolarització

- Treballar l'escolarització per zones educatives amb la implicació de la direcció de cada centre en la millora de la zona i amb la interlocució de l'administració.
- Fomentar la universalització de l'escolarització obligatòria i no obligatòria entre els col·lectius més vulnerables mitjançant campanyes de sensibilització i informació.
- Fomentar la provisió de serveis compartits entre municipis rurals per assegurar l'escolarització de 0-3 anys.
- Revisar els criteris de preinscripció per evitar fraus i discriminacions
- Limitar les ràtios
- Reservar places de matrícula viva i NEE per redistribuir alumnat al conjunt de centres de la zona i garantir-ne una bona gestió.
- Promoure el model de contracte-programa amb centres concertats perquè s'incorporin a la redistribució d'alumnat: objectius i suports.
- Assumir els centres de manera distribuïda la incorporació d'alumnat d'origen estranger

Servei d'Educació de Catalunya

- Garantir el dret a l'elecció de centre per part de les famílies en funció de l'interès que els despertin els PEC dels centres a què puguin optar per zona educativa.
- Simplificar el sistema educatiu actual amb una xarxa única que inclogui les actuals escoles públiques, concertades i privades així com altres agents educatius formals i no formals i altres agents socials.
- Revisar la signatura o la renovació de concerts amb escoles que segreguen per sexe.

Equips professionals

- Formació permanent i especialitzada del professorat.
- Garantir la identificació de necessitats educatives i la capacitat de sensibilitzar l'alumnat.
- Docències compartides (2 professors per aula) per facilitar acompanyaments, la inclusió d'alumnes d'origen estranger i atendre dificultats d'aprenentatge.
- Incorporar nous perfils professionals als centres, segons la seva complexitat:
    - Administrador econòmic.

    - Psicòleg o psicopedagog: lliure de càrrega lectiva, per assessorar en atenció a la diversitat, agilitar-ne tràmits i acompanyar alumnat amb atenció individualitzada
    - Educador social
    - Mestre d'educació especial
    - Animador sociocultural (AFA)
- Tècnic de laboratori
- Menys hores lectives i més temps per preparar i adaptar materials i recursos.
- Coordinació entre equips professionals:
    - Per adaptar les metodologies a les diferents necessitats educatives.
    - Per promoure valors i projectes educatius de caràcter inclusiu.
    - Per redefinir tasques, delimitar funcions i adaptar la distribució del temps.

<u>Treball en xarxa i amb l'entorn</u>

- Desenvolupament de Plans Educatius d'Entorn.
- Promoure la inclusió no només des de l'escola, sinó des de col·laboracions amb els diferents agents de l'entorn (salut, serveis socials, entitats i associacions, CSMIJ, empreses del territori, administracions, etc.).
- Consolidar l'escola com a element socialitzador, també en horari extraescolar.
- Comptar amb la participació del personal no docent dels centres educatius.

<u>Necessitats educatives</u>

- Fixar objectius d'educació inclusiva per a l'eliminació progressiva dels centres d'educació especial en dues legislatures.
- Potenciar la detecció precoç de deficiències a l'Ensenyament Infantil per part de personal qualificat i aplicar-ne el tractament com abans millor.
- Considerar els trastorns del llenguatge i/o de comunicació i els retards greus del llenguatge com a necessitats educatives especials a fi de proporcionar-hi suport especialitzat.
- Descriure els retards moderat i lleu del llenguatge de manera específica.
- Incorporar logopedes als EAP per a l'elaboració dels informes sobre trastorns del llenguatge.

<u>Educació en el lleure</u>

- Garantir el desplegament normatiu pel que fa a l'àmbit del lleure educatiu tal i com marca l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i la Llei d'educació (LEC).
- Integrar l'educació en el lleure en el treball en xarxa de la zona educativa

- Garantir l'accés de tots els infants a activitats de lleure educatiu de qualitat, inclusiu i plural, tant dins com fora del centre escolar, augmentant les activitats que ofereixen directament les administracions

Quin tractament del plurilingüisme i la interculturalitat cal en l'educació per a preparar la ciutadania per a una societat democràtica i plural?

Promoció del plurilingüisme

- Assumir el plurilingüisme com a element clau i transversal de l'educació i viure la diversitat lingüística com un valor.
- Adaptar-se al plurilingüisme de l'entorn com a estratègia per a promoure la cohesió social.
- Reconèixer les diferents llengües existents, prenent el català com a llengua vehicular.
- Garantir l'organització d'activitats educatives encaminades a promoure el plurilingüisme.
- Revisar metodologies per incrementar la pràctica en l'aprenentatge de les llengües (en detriment de la part magistral).
- Iniciar l'aprenentatge de llengües estrangeres en edats primerenques.
- Millorar la qualitat dels ensenyaments acadèmics de llengües estrangeres per assumir plenament des del sistema educatiu la formació en la competència en anglès.
- Garantir els recursos econòmics per estendre el canvi metodològic en l'educació de les llengües estrangeres: grups reduïts i més personal docent.
- Millorar la competència en llengües estrangeres del professorat, ja a la formació inicial.
- Estendre l'ús vehicular de l'anglès a assignatures no lingüístiques, també a primària
- Promoure l'acreditació d'anglès entre l'alumnat
- Millorar la presència de l'alemany com a llengua estrangera en els centres educatius
- Incorporar a l'expedient acadèmic de l'alumnat el nombre d'hores i la participació en projectes, premis i intercanvis en llengües estrangeres.
- Promoure el plurilingüisme com a eix transversal en totes les matèries

Reconeixement de la diversitat cultural

- Incidir en el respecte a la diversitat de l'alumnat promovent la heterogeneïtat en tots els àmbits i organitzacions que afectin als processos educatius.
- Dotar de més prestigi la interculturalitat, en tant que valor i element de riquesa per al sistema educatiu. Treballar a favor de la interculturalitat, entenent que és una oportunitat i en cap cas un perill.
- Identificació i coneixement de les diferents cultures i procedències per facilitar-ne un reconeixement social i simbòlic.
- Afavorir la sensibilització i la pedagogia vers la interculturalitat a través d'activitats específiques, que aprofitin el bagatge i coneixement dels alumnes i les famílies d'origen estranger.
- Garantir que els centres educatius formin part activa d'un entorn multicultural.
- Estimular el coneixement propi entre famílies d'orígens diversos mitjançant intercanvis culturals que promoguin la integració.
- Aposta per aprenentatges vivencials de la cultura catalana per facilitar la integració i la inclusió.

Educació religiosa

- Garantir un tracte igualitari de totes les religions.
- Proporcionar una educació religiosa que respongui a la mentalitat actual, deslligada de dogmatismes moralitzants i fixada en la fenomenologia religiosa i la història de les religions, que contribueixi a configurar una mentalitat lliure, responsable, raonada, relativa i no dicotòmica.
- Cultura religiosa
    - Introduir la matèria de Cultura religiosa, fonamentada en la diversitat de confessions religioses i el respecte, amb presència en totes les etapes educatives no universitàries.
    - La matèria de Cultura religiosa hauria de ser impartida per professionals que acreditin coneixements específics en diversitat religiosa.
    - Desenvolupar el currículum de Cultura religiosa a partir dels treballs d'una comissió formada per representants de les comunitats religioses, pedagogs, experts en ciències de les religions i docents amb experiència en la matèria.
    - Integrar Cultura religiosa a l'àrea de cultura i valors

Educació artística

- Introduir i potenciar l'educació audiovisual

Educació cívica

- Introduir l'educació de les tasques domèstiques: neteja, cuina i reciclatge

Educació digital

- Introduir l'educació digital:
    - Canvi de mentalitat: de recurs didàctic a pilar del sistema educatiu
    - Educació en l'ús de les tecnologies digitals.
- Aprofitar les aportacions de les tecnologies i les xarxes socials per a finalitats d'ús educatiu.

Professorat

- Professors com a transmissors del respecte a la diversitat i a la diferència. Entendre la interculturalitat i el plurilingüisme com a un element clau de la tasca pedagògica.
- Formació en llengües adreçada al professorat i incorporació de personal nadiu.
- Professors amb nivells de coneixement òptims pel que fa a la didàctica i ensenyament de segones llengües a través de mètodes adaptats i útils.
- Facilitar el reconeixement i la posada en valor per part dels alumnes de les diferents llengües, cultures i religions.

Equitat

- Conscienciació i sensibilització en relació a les oportunitats que ofereix la diversitat.
- Afavorir la diversitat amb repartiments equitatius dels alumnes: repartiment equilibrat de l'alumnat d'origen estranger mitjançant mesures de compensació i reequilibri.
- Facilitar la mobilitat de l'alumnat per garantir igualtat d'oportunitats i diversitat.
- Evitar diferències i desequilibris entre centres públics i concertats.
- Reduir ràtios (treball amb grups reduïts) per facilitar el reconeixement de la interculturalitat i el plurilingüisme.

Revisar metodologies i estratègies

- Integrar famílies de diferents cultures i que parlen llengües diferents a l'escola. Cal una participació real dels diferents col·lectius per potenciar la interculturalitat i el plurilingüisme.

- Garantir un bon sistema d'acollida de les famílies nouvingudes.
- Afavorir metodologies actives en els processos d'aprenentatge, i potenciar l'ús de les tecnologies en aquest sentit.
- Revisar projectes lingüístics dels centres.
- Dotar de més pes el concepte ciutadania i reduir la pressió pel currículum.

Més recursos

La promoció del plurilingüisme i el reconeixement de les diferents cultures requereixen més recursos per:

- Formar i capacitar docents.
- Equilibrar els centres educatius i reduir les diferències.
- Facilitar l'acollida de l'alumnat nouvingut.
- Desenvolupar plans individuals d'aprenentatge.
- Recuperar accions com les classes de suport de català o l'aula d'acollida.
- Promoure nous recursos didàctics.

Com es pot enfortir el rol de la família amb relació a l'educació? Com s'ha de vehicular la seva participació en la presa de decisions sobre polítiques eductives?

Vinculació centre educatiu – família

- Assumir la necessitat i importància de conèixer l'opinió de les famílies. La seva opinió esdevé clau per prendre decisions més eficients.
- Obertura de les escoles a les famílies mitjançant: espais de coneixença mútua, espais de debat, implicació de les famílies en els Plans Educatius de Centre, espais físics a disposició de les famílies, activitats escolars com ara tallers mensuals amb la participació de famílies i fills, etc.
- Apoderar els Consells Escolars dotant-los de més pes i utilitat.
- Potenciar les AMPA.
- Facilitar la vinculació racionalitzant els horaris laborals i promovent la conciliació.
- Majors nivells de seguiment i suport a les famílies per part dels centres educatius.
- Necessitat de garantir vinculació amb les famílies a secundària
- Traspàs d'informació valuosa i útil a les famílies.
- Atenció especial a la vinculació amb famílies nouvingudes, a través de plans d'acollida.
- Fomentar la participació de les famílies més allunyades culturalment de l'entorn escolar mitjançant el seguiment efectiu del contracte de corresponsabilitat.

- Oferir formació d'adults i mediació a les famílies que ho necessitin perquè puguin ajudar els seus fills a primària

Rol actiu de les famílies

- Famílies més participatives en tant que actors rellevants de la comunitat educativa.
- Participació activa de les famílies, facilitar-ne la presència puntual a l'aula i el coneixement de la realitat del centre mitjançant la participació en les activitats escolars, amb coneixement dels límits i directrius pautades pels projectes educatius i el professorat.
- Famílies corresponsables i compromeses amb l'educació en tant que referents per als alumnes.
- Participació continuada i quotidiana (voluntariat, activitats col·laboratives de tarda, ets).
- Major presència de les famílies al Departament d'Ensenyament i a d'altres institucions.

Espai comunitari

- Escola oberta a les famílies, i a la comunitat. Cal ampliar el concepte "comunitat educativa" incorporant agents com entitats, administracions locals, famílies, etc.
- Escola i professorat participant fora de l'aula i implicats amb l'entorn, mitjançant participació activa en projectes i activitats comunitàries.
- Garantir un rol rellevant de les famílies en projectes comunitaris i d'entorn.

Pedagogia i aprenentatge

- Potenciar la confiança mútua entre escola i família. Recuperar complicitats i empatia.
- Nova mentalitat. Aprendre a participar i canvis de perspectiva en els processos d'escolta.
- Necessitat de sumar visions diverses i de caminar cap a una mateixa direcció.
- Normalització de noves realitats socials i tipologies diverses de família.
- Trencar els binomis usuari-família i escola-prestadora.

3.2.- Eix 2: Arquitectura del sistema educatiu

Quins canvis proposaríeu en l'estructura de les etapes educatives per garantir l'èxit i la formació al llarg de la vida?

Educació Infantil

- Posar en valor la família i la integració pedagògica augmentant la interrelació entre escoles bressol i centres de primària.
- Major flexibilitat i adaptabilitat entre escoles bressol i famílies.
- Respectar l'estadi evolutiu de l'infant, sense avançar processos.
- Mantenir la durada actual del cicle 0-3 d'infantil; dotar-la de cobertura universal i dels serveis d'acompanyament en la criança per a les famílies.
- Mantenir l'acabament del cicle als sis anys.
- Orientar-la cap a models que defugin l'assistencialisme i que reconeguin la qualitat i utilitat dels models educatius de les escoles bressol.

Educació Primària

- Major flexibilitat en l'ensenyament primari per tal que els alumnes marquin els ritmes del currículum i no a la inversa.
- Gratuïtat per a tothom per tal de garantir la igualtat d'oportunitats.
- Dotar de major importància l'orientació a l'alumnat durant l'educació primària per potenciar habilitats i capacitats.
- Jornada continuada i oferta d'activitats extraescolars, sobretot de reforç, subvencionades per administracions locals.
- Ser molt curosos si l'inici es passa als 5 anys, o no fer-ho.
- Allargar l'etapa fins als 14 anys (com abans), incorporant un període d'acompanyament a l'alumne.
- Romandre més temps a l'escola i evitar el canvi de centre.

Educació Secundària

- Facilitar que els alumnes descobreixin els seus interessos a partir de més flexibilitat. Cal una organització de l'etapa més flexible.
- Cal fer un pas endavant en polítiques de conciliació de la vida familiar i laboral per mantenir l'acompanyament i els serveis en el pas de primària a secundària.
- Vetllar perquè els alumnes de 1r i 2n d'ESO segueixin a les escoles (sobretot a l'àmbit rural.

- Activar programes de tutorització dels alumnes que perden el ritme a l'ESO, i oferir alternatives més professionalitzades als alumnes que no encaixen.
- Diversificar itineraris per facilitar l'obtenció del graduat escolar.
- Evitar excés d'assignatures optatives ja que treuen temps a les instrumentals.
- Promoure avaluacions als instituts amb més fracàs escolar.
- Introduir una sortida d'FP al darrer curs de secundària, destinat als alumnes en risc d'abandonament i als que no superen l'etapa.

Educació no obligatòria

- Millorar els processos d'orientació de l'alumnat, i connectar millor els instituts, els centres de Formació Professional i les empreses.
- Afavorir la Formació Professional integral però en diferents centres. Replantejar les metodologies d'ensenyament a Batxillerat. Fer-lo més competencial i reduir el protagonisme de les classes magistrals.
- Fomentar el Batxillerat tecnològic i artístic per mostrar que són opcions amb oportunitats.
- Ampliar els anys de Batxillerat a 3, donat que existeix un salt molt significatiu entre Secundària i Batxillerat.
- Revisar les polítiques de beques dels 16 als 18 anys, per evitar l'exclusió de persones interessades a estudiar.
- Introduir al batxillerat pràctiques pròpies de la modalitat a fi d'anticipar la professionalització en aquests estudis.
- Introduir-la batxillerat estades d'empresa a fi de facilitar l'orientació dels estudiants cap als estudis superiors i la professionalització.
- Modificar les PAU, i convertir-les en proves competencials.
- Currículum més obert a la universitat.
- Oferir un ventall ampli d'assignatures durant el primer curs d'universitat, per ajudar a decidir a l'alumne què vol estudiar.
- Cercar nous sistemes de finançament de les universitats.
- Els estudis de Formació Professional Bàsica, un cop exhaurides les possibilitats acadèmiques de secundària, haurien de ser de dos cursos i conduir únicament als ensenyaments d'adults o bé permetre la reincorporació a l'educació superior
- Caldria crear una FP Bàsica a temps parcial per compatibilitzar-la amb una feina.
- Afegir un curs al Grau Superior de Formació Professional (3 anys) per poder realitzar Formació Dual
- Introduir en la Formació Professional de Grau Mitjà una aproximació al món laboral i a l'economia de l'àrea geogràfica del centre per mantenir la proximitat del

centre com a alternativa a la formació de grans centres d'FP de Grau Superior i Batxillerat.

- Eliminar el curs pont d'accés entre FP de grau mitjà i FP de grau superior de la mateixa branca.
- Crear i/o potenciar centres específics de formació professional integrada, adaptats a la Llei de formació i qualificació professional, a partir de la col·laboració entre els Departaments d'Ensenyament i de Treball, amb una oferta integrada adaptada a empreses i persones.

Coordinació entre etapes

- La Secundària s'ha de nodrir del funcionament de la Primària, per garantir la coherència del projecte educatiu.
- Cal fomentar la coordinació entre Primària i Secundària per mantenir un mateix model metodològic.
- Canvis de Primària a Secundària més graduals, reformulant metodologies i organització dels instituts.
- Disposar d'un institut de referència per cada escola pública, per mantenir continuïtat i adaptació del projecte educatiu, i reduir la regulació del currículum per part del Departament d'Ensenyament.
- La coordinació entre departaments ha de ser real i efectiva.

Millores transversals

- Plantejar canvis en l'estructura de les etapes educatives pensant en metodologies i avaluacions, i no tant en franges d'edat. Alhora, pensar en l'edat biològica, i no tant en termes cronològics.
- Promoure una reflexió profunda per definir etapes educatives a partir del principi d'inclusió i tenint en compte les competències a aprendre
- Cal respectar els diferents ritmes i formes d'aprenentatge, i canviar l'estructura i la dinàmica de les classes per tal de facilitar l'adquisició de competències.
- Revisar normativa (m2 per aules, o àrea per alumne dins les aules) per adaptar els centres a reformes educatives.
- Estructurar el sistema educatiu en cicles de tres cursos:
    - 0-3: Bressol
    - 3-6: Preescolar
    - 6-9: Primària
    - 9-12: Bàsica
    - 12-15: Secundària

    - 15-18: Específica
    - 18-21: Superior
    - +21: Postgraus i doctorats
- Crear una base de dades on quedi reflectida la vida escolar de l'alumne, accessible al tutor i a la família
- Amb la dotació econòmica corresponent, fixar les ràtios en aquestes quantitats:
    - Bressol: 12
    - Preescolar: 15
    - A partir de Primària: 20
- Realitzar un estudi d'impacte i de transformació dels canvis proposats per la ponència en l'arquitectura del sistema educatiu, específicament en relació a les franges d'edat que es proposa que concorrin en els diferents tipus de centres.
- Convalidar acadèmicament els ensenyaments extraescolars de música i esportius.
- Canviar la temporalització de l'alumnat i agrupar-lo no pas per any natural sinó per cicle coincident amb el curs (nascuts entre l'1 de juliol i el 31 de juny de l'any següent)
- Incloure transversalment al currículum matèries sobre educació emocional, creixement personal, autoconeixement, lògica, memòria, organització, habilitats socials, etc.
- Noves metodologies d'ensenyament per millorar habilitats socials i potenciar el treball en equip i col·laboratiu.
- Tenir en compte l'ensenyament en Educació Especial (no esmentat a la ponència) i la formació d'adults.
- Garantir una bona planificació dels espais.

<u>Conciliació</u>

- Evitar que les famílies "deleguin" l'educació dels seus fills a la institució escolar. Això requereix de canvis culturals, socials i laborals per garantir l'acompanyament de les famílies en l'educació.
- Fer jornada continuada en totes les tipologies de centres, amb l'objectiu d'evitar la competència entre els centres. Això no es pot assolir sense una adaptació del context per tal que sigui possible, ampliant els recursos que afavoreixin l'eficàcia i això passaria per canvis en els horaris de l'esfera laboral.
- Posar en valor el paper de les famílies amb fills de 0 a 2 anys, ampliant permisos de maternitat / paternitat i garantint que se'n puguin fer càrrec.

- Cal que l'etapa de 0 a 6 anys sigui flexible en funció de les necessitats horàries de les famílies.
- Política educativa que vetlli perquè els infants passin més temps amb la família, i reduir les jornades laborals durant les primeres edats

Quines accions de col·laboració han d'establir-se amb els agents que intervenen en l'educació des dels àmbits sanitari, de benestar social, de justícia, etc.?

Estructures de coordinació

- Crear estructures de coordinació estables entre els diferents agents.
- Facilitar la coordinació amb els agents externs que atenen els alumnes.
- Ajuntaments exercint rols de lideratge de les estructures de coordinació.
- Aprofitar a diversitat d'actors presents a les estructures de coordinació (famílies incloses) per evitar que els joves perdin oportunitats.
- Vetllar perquè les estructures garanteixin continuïtat pedagògica entre etapes, i valoracions compartides de les mancances i necessitats no cobertes dels alumnes.
- Estructures que disposin de comissions / grups de treball que relacionin els sectors educatiu i empresarial.
- Definir la figura del coordinador de centre (referent i amb capacitat de decisió), i convertir els EAP en figures de mediació

Espais de treball conjunt

- Creació i desenvolupament d'espais de coordinació interdisciplinària que treballin de forma efectiva. Sobretot als centres de màxima complexitat.
- Garantir la presència als espais de treball conjunt de serveis com CDIAP, CSMIJ, EAP, SS, EAIA, ABS per tal que tinguin presència efectiva als centres educatius. Es considera imprescindible la presència d'agents vinculats amb la salut, l'àmbit social i la justícia.
- Promoure mecanismes i espais per implicar, també, a les entitats de l'entorn per tal que juguin un rol de complement absolutament necessari.
- Implicar tots els agents socials per tal d'aconseguir la plena conciliació laboral / escolar.

Treball en xarxa

- Promoure el treball en xarxa, també amb les empreses, per crear sinergies que impactin en el benestar i evolució dels alumnes, i que generin resultats.
- Promoure i garantir l'efectivitat del treball en xarxa a través de Plans Educatius d'Entorn. El treball amb l'entorn és imprescindible per tractar aspectes com els valors, els hàbits, la justícia, etc.
- Dotar de la importància que es mereix el treball en xarxa anant més enllà del traspàs d'informació i promovent coordinacions efectives i treball compartit.
- Afavorir treball en xarxa d'alguns professors amb altres actors, i convertir les escoles en agents proactius que promoguin i motivin treballar de forma col·laborativa amb l'entorn.
- Garantir el treball en xarxa entre agents especialitzats (CSMIJ, EAP, centres de salut, etc.) i professors per atendre casos d'alumnes amb necessitats educatives especials.

Instruments

- Disposar de protocol senzill de coordinació entre agents i centres per agilitzar les actuacions amb alumnes i famílies vulnerables. Cal disposar d'instruments per garantir la detecció precoç de necessitats.
- Definir sistemes de col·laboració entre els àmbits de la salut, l'escola i els serveis socials, a través de convenis.
- Estudiar la incorporació de personal sanitari als centres per tractar temes de mala alimentació, al·lèrgies, primers auxilis, etc.
- Generar canals eficients de traspàs d'informació entre agents, per exemple per assegurar intervencions ràpides quan sigui necessari.
- Disposar de diagrames de fluxos i persones de referència per cada tema.
- Acompanyament a l'alumnat de secundària menor de 15 anys, per part de l'Institut Obert de Catalunya.
- Elaboració compartida de plans de treball personalitzats.
- Afavorir l'organització compartida d'activitats extraescolars.

Gestió i recursos

- Cal una major inversió per promoure i facilitar les coordinacions entre agents diversos.
- Més ajuts econòmics i major orientació familiar.
- Sistema de beques i ajuts per a totes les etapes educatives.
- Més recursos per als EAP, actualment sobresaturats.
- Reduir la burocràcia per incrementar la rapidesa en l'acció i facilitar la flexibilitat.

- Major incidència dels serveis socials en el seguiment de les famílies.
- Disposar de centres d'educació especial de referència per als centres "ordinaris".

Quines característiques ha de tenir la formació professional per respondre als reptes actuals i futurs, aconseguir una millor adaptació al mercat laboral i incrementar el nivell formatiu de la població?

Prestigi i efectivitat

- Reformar el sistema de formació professional (FP a partir d'ara) per tal que sigui més efectiu i útil. La reforma ha de servir per dotar l'FP de la importància i exigència que es mereix.
- Convertir Catalunya en capdavantera en el procés de posar en valor i prestigiar l'FP, sobretot la dual.
- Bons processos d'orientació i guiatge cap a l'FP per tal que l'alumnat sigui capaç de trobar les seves oportunitats, entenent l'FP com una sortida d'èxit al món laboral.
- Incentivar el valor de l'FP donant-la a conèixer en major mesura a la comunitat educativa i específicament entre el professorat d'institut, a fi de fomentar-la des de secundària
- Dignificar i promoure valoracions positives de l'FP, sobretot al si de les famílies. Cal trencar percepcions socials negatives i poc ajustades a la realitat convertint l'FP en una opció atractiva.
- Generar bona informació i espais on l'alumnat potencial pugui tenir un primer contacte i conèixer a fons l'FP.

Enllaç amb la realitat socioeconòmica del territori

- Vincular les necessitats socials i econòmiques amb els plans formatius de l'FP, i vincular-los amb la realitat del país en general i del territori local en particular.
- Presència de l'empresa a l'FP per connectar itineraris amb sortides laborals. Cal treball conjunt amb el món professional en el disseny de l'oferta.
- Augmentar l'oferta formativa de l'FP adaptant-la a la demanda del territori.
- Treballar l'FP des de perspectives comunitàries per implicar més els agents que hi intervenen.
- Interconnectar més i millor el batxillerat, l'FP i el mercat laboral.
- Flexibilitzar-la per facilitar la detecció d'interessos i necessitats de joves i empreses.

- Adaptar l'FP a la cultura i el context actual, mitjançant orientacions finalistes i oferta diversificada. L'adaptació també ajudaria a revalorar l'FP.

Formació Professional Dual

- Necessitat de consolidar, posar en valor i millorar l'FP dual. Cal una FP dual amb garanties i prestigiosa.
- Prendre de referència experiències d'èxit d'altres països de la Unió Europea a l'hora de definir millores.
- Garantir que es combina de forma efectiva la formació amb l'aprenentatge pràctic.
- Fugir dels abusos a les pràctiques. Establir un control sindical dels alumnes practicants. FP dual amb el compromís de les empreses d'establir relacions laborals ajustades a la llei.
- Respondre, a través de l'FP dual, a diferents tipus d'interessos socials.
- Totes les especialitats de l'FP haurien de ser duals.

Gestió i recursos

- Destinar suficients recursos econòmics per disposar d'una FP en condicions
- Millorar les competències del professorat de l'FP, i vincular-los més amb el món empresarial. Cal professorat preparat per motivar i desenvolupar projectes de centre clars i útils.
- Disposar d'elements de flexibilitat per facilitar el pas de batxillerat a cicles formatius, i a la inversa.
- Ampliar l'oferta formativa de grau mitjà per establir més relacions amb estudis posteriors de grau superior.
- Treballar per projectes.
- Facilitar la mobilitat dels alumnes per facilitar l'estudi de FP que interessin ubicats a comarques veïnes, sobretot quan les capacitats empresarials del territori són limitades.
- Potenciar programes de mobilitat europea.
- Incorporar l'FP adaptada, per a persones amb discapacitat.
- Incrementar l'oferta d'estudis professionals a distància.

Quins canvis cal introduir en el sistema educatiu amb relació als itineraris formatius per oferir noves oportunitats als alumnes que ara abandonen?

Oferta formativa

- Millorar l'oferta formativa, fent-la més flexible, pràctica i amb metodologies més modernes i adaptades.
- Oferta formativa equilibrada i descentralitzada al territori, i més oferta d'ensenyament en línia.
- Ampliar l'oferta formativa a final d'ESO amb programes adaptats definits conjuntament amb el Departament de Treball.
- Valoritzar l'FP, i entendre la necessitat que l'ESO filtri millor els alumnes que van cap a GFP o Batxillerat.
- Disseny i desenvolupament de tallers formatius d'activitats professionals
- Crear noves ofertes formatives on els alumnes que tenen un Pla Individualitzat però que no estan preparats per al Batxillerat o un Grau Mitjà puguin seguir desenvolupant la seva trajectòria acadèmica.
- Programes de diversificació curricular.
- Respostes formatives noves per reduir l'escletxa digital.
- Ampliar l'oferta d'itineraris específics per a l'alumnat de 14/15 anys que té dificultats.
- Incrementar l'oferta formativa adreçada a joves sense graduat escolar.
- Disposar d'una nova oferta pel que fa a la formació de persones adultes.

Orientació i suport

- Disposar d'instruments per conèixer i integrar totes les realitats que es produeixen al llarg de la carrera educativa de l'alumne.
- El professorat ha de conèixer les diferents opcions per ajudar i orientar l'alumne i mostrar-li les diferents possibilitats existents.
- Servei específic per orientar els alumnes al final de l'etapa obligatòria, extern al centre i amb visió de territori.
- Crear itineraris i sortides més personalitzades de cada alumne en relació amb el currículum competencial.
- Assessoraments per a la transició a la vida adulta i laboral.
- Detecció precoç i suports per als alumnes en risc d'abandonament.

Transmissió de valors

- Replantejar el currículum des de l'òptica de les intel·ligències múltiples i l'educació emocional, transcendint continguts i àrees.

- Treballar la cultura de l'esforç en tots els cicles, com a valor fonamental per a superar-se.
- Incloure la filosofia a primària i infantil. No treballar els clàssics, sinó la filosofia i el pensament racional.
- Treballar l'espiritualitat i la dimensió transcendent de la persona (atenció plena).
- Fomentar el treball en grup i la innovació, com a valors i conceptes claus de la realitat actual.

Generació d'oportunitats

- Generar espais de segones oportunitats per als joves que van marxar del sistema educatiu per treballar, per tal que puguin tornar a l'institut.
- Incloure els centres de formació d'adults dins l'arquitectura del sistema educatiu, com a alternativa.
- Crear noves oportunitats amb ensenyaments més manipulatius per tal de no estigmatitzar alumnes de 12 anys que no mostren interessos acadèmics.
- Facilitar que alumnes de 14 anys puguin accedir a itineraris diferents de l'ESO.
- Crear escoles d'adults vinculades al mercat laboral per oferir segones oportunitats.

Gestió i recursos

- Becar l'alumnat per tal que pugui estudiar en funció de les seves preferències i aptituds.
- Disposar dels recursos eficients per evitar que cap alumne quedi exclòs.
- Incrementar les plantilles amb personal no docent per treballar altres opcions educatives.
- Definir continguts curriculars més abastables i viables.
- Treball conjunt entre Ensenyament i Ocupació per abordar l'abandonament, i millors coordinacions entre centres de secundària i de formació d'adults.
- Implicar les famílies per facilitar la detecció precoç d'alumnes en risc d'abandonament.

3.3.- Eix 3: El centre educatiu

Cap a quina concepció d'autonomia de centre penseu que s'ha d'evolucionar? Quines necessitats d'avaluació tindran els centres en el futur?

Més autonomia

- És necessària més autonomia en general per poder tenir en compte les necessitats de cada centre. Es tracta de millorar la gestió dels centres pel que fa a l'organització del currículum, els horaris, els espais, la pràctica docent, etc.
- L'autonomia de centre s'ha d'entendre com un instrument per garantir l'equitat i la qualitat de l'ensenyament, i per respondre a les necessitats d'un alumnat divers.
- Definir l'autonomia del centre a partir de la concreció dels objectius i finalitats educatives descrites al PEC, com a resultat d'un procés participatiu de tot el professorat i prenent com a centre l'alumnat en la seva globalitat.
- Potenciar, mitjançant més autonomia, projectes educatius on l'alumnat estigui còmode en el seu centre.
- L'autonomia de centre s'ha d'adaptar a cada entorn, i plantejar-se amb la finalitat de millorar els resultats acadèmics.
- Reforçar l'autonomia dels centres d'entorn complex perquè puguin augmentar els recursos dedicats a l'equip directiu i dissenyar el seu equip docent a partir de l'avaluació i reconeixement dels docents.
- L'autonomia s'ha de presentar i viure com una premissa per a la col·laboració i complementació entre centres.
- L'autonomia de centre ha d'anar acompanyada de lideratge pedagògic. Esdevé bàsic per exercir l'autonomia al servei de la millora dels processos.
- L'autonomia suposa major llibertat i major grau de confiança, però alhora, cal establir mecanismes de control per assolir uns nivells mínims. L'autonomia, doncs, no ha de ser total, ha de tenir uns límits bàsics i controls ja que no hi ha garanties que tots els projectes educatius siguin bons.
- Establir un pilotatge per desplegar la plena autonomia en la gestió d'uns quants centres seleccionats i en paral·lel oferir una formació rigorosa pels nous directors. Avaluar l'experiència i transferir les dades dels resultats reeixits a altres centres.
- La transparència hauria d'esdevenir un requisit fonamental.

Objectius compartits

- Els objectius del centre han de ser compartits per l'equip. Cal promoure la participació dels equips per definir una visió comuna.
- El projecte educatiu també ha de ser compartit i acceptat per tothom que treballi al centre.
- La democràcia al claustre és necessària, entesa com la capacitat d'arribar a un consens entre l'administració, el claustre, el consell escolar, etc.
- La direcció ha d'incorporar les visions de diversos professionals i d'agents de l'entorn educatiu per alinear el projecte de centre amb la realitat de l'entorn.
- L'autonomia de centre hauria d'incorporar una part consensuada i compartida a nivell de zona educativa, i no pas ser impulsada des de dalt.
- Cal definir mecanismes que facilitin la definició compartida d'accions derivades dels resultats de les avaluacions.
- Incrementar les interrelacions entre els centres de primària i secundària, i sobrepassar la confrontació públic-privat. Tot, en benefici del sistema educatiu.

Plantilles

- Esdevé important garantir certa estabilitat de les plantilles per consolidar línies i visions de treball dels centres. De fet, l'autonomia afavoreix l'estabilitat, i les plantilles són un element clau per dur a terme l'autonomia.
- Plantilles més estables faciliten la presa de decisions internes, però cal deixar la porta oberta que l'equip directiu tingui la possibilitat de triar diferents professionals per adaptar-se a les necessitats del centre.
- Els directors, líders o gestors han de tenir experiència en la docència de l'etapa que hagin de gestionar i han de garantir que hi hagi la màxima transparència en l'autonomia de centre.
- Promoure una direcció en equilibri entre la gestió del personal i el lideratge pedagògic.
- Seleccionar el professorat per garantir que el seu perfil donarà resposta al plantejament del PEC.
- Incentivar i facilitar la mobilitat del professorat (amb uns límits) per promoure la motivació i evitar l'estancament.
- Necessitat d'un departament de recursos humans (al Departament d'Ensenyament o on s'escaigui) per gestionar els diferents perfils de docents i canalitzar-los segons els projectes de centre.

- Garantir coherència entre les voluntats polítiques i els texts normatius de manera que llei de funcionariat, accés a la provisió de places en la xarxa pública autonomia de centre es complementin.

Avaluacions

- Les avaluacions han de respondre a la necessitat d'augmentar el rendiment de comptes, tant dels alumnes com del professorat. Es tracta de caminar cap a l'excel·lència i la millora de processos a través d'eines útils d'avaluació.
- Avaluacions transversals: competències, qualitat, col·laboració, processos, integració, i adreçada a docents, alumnes, famílies, gestió i administració pública.
- Cal garantir l'avaluació d'activitats i espais, del clima de treball, de les relacions amb l'alumnat o del sistema d'organització del professorat en el Claustre.
- L'avaluació ha de ser constant, més freqüent, i servir per garantir que s'ofereixen possibilitats diferents a les diverses sensibilitats i aprenentatges per posar en valor les persones i experiències.
- Tothom ha d'estar subjecte a ser avaluat per igual, i en tots els nivells de la comunitat educativa.
- L'avaluació dels centres s'ha de definir en funció de la realitat de cada centre i del projecte educatiu, que ha de tenir continuïtat al llarg del temps.
- Les proves PISA no s'han d'entendre com una avaluació de la feina feta pels professors.
- Calen avaluacions constructives i positives dels professors per aprendre a ser millorar la seva tasca docent.
- Necessitat de complementar les avaluacions internes amb avaluacions externes, que no s'han de fer públiques per tal d'evitar estigmatitzacions.
- Les avaluacions externes s'han d'adaptar al context i tenir en compte l'evolució dels aprenentatges dels alumnes, mes enllà dels resultats de nivell.

Gestió i Recursos

- S'ha de facilitar la capacitat de tirar endavant els projectes de centre mitjançant la priorització de recursos.
- Cal garantir l'equitat de recursos i, després, especificar peculiaritats i necessitats específiques.
- Per poder impulsar l'autonomia de centre fora bo disposar d'unes hores (borsa d'hores) i assignar-les amb el corresponent complement econòmic als docents.
- Necessitats de més recursos per millorar les infraestructures i comptar amb instal·lacions dignes.

- Cal garantir l'existència de recursos suficients per assegurar que es fan bones avaluacions.
- Cal millorar la formació permanent dels equips, adaptant-la a les necessitats i particularitats de cada centre.
- Motivar professionalment el professorat funcionari Els centres no han de tenir simples gestors de recursos, sinó lideratges que es basin en l'orientació constant, individual i col·lectiva dels processos d'aprenentatge.

Quins processos de participació calen perquè l'autonomia de centre integri els diversos sectors de la seva comunitat educativa?

Diversitat d'actors

- Fomentar la participació i implicació de tota la comunitat educativa: professorat, PAS, serveis, alumnes, famílies, per tal que tots els membres de la comunitat se sentin identificats amb el projecte educatiu.
- Vincular la participació de la comunitat educativa, també, a l'avaluació interna.
- El lideratge pedagògic de la direcció del centre ha de tenir cura de la participació de tots els sectors implicats. S'ha d'entendre la participació d'agents diversos com una eina clau de la presa de decisions.
- Es considera una premissa bàsica promoure la participació de l'AMPA, el professorat i l'alumnat, mitjançant funcions ben definides i canals estables.
- Assegurar i promoure la consulta i la participació activa de l'alumnat
- Cal visualitzar més el paper i rol de l'alumnat, a través dels delegats de classe i amb la creació d'assemblees com a espais de trobada i participació.
- Incentivar la participació del professorat als claustres a l'hora de fer aportacions sobre aspectes pedagògics oferint-los seguretat en relació a la renovació laboral.
- Incrementar les hores de coordinació del professorat i potenciar els valors del treball en equip i la participació.
- La participació de famílies i agents socials esdevé clau, sobretot per definir el projecte educatiu.
- Cal atraure i fomentar la participació real de les famílies, amb majors acostaments, implicant-les a les activitats escolars, debats freqüents, etc.
- Augmentar la responsabilitat dels ens locals i dels agents territorials en la gestió dels centres.

Objectius clars i útils

- Facilitar la democratització de la presa de decisions i evitar estructures massa verticals.
- Democratitzar el centre atorgant al claustre més poder de decisió sobre l'elecció del director, i amb major col·laboració entre el consell escolar, el claustre i la direcció. Aprofundir en l'empatia entre el claustre i l'equip directiu.
- Tenir clar que les decisions preses de forma participada impliquen més el professorat i, per tant, aporten estabilitat i són més duradores.
- L'administració ha de tenir interès a saber què pensen les famílies i l'alumnat. Cal promocionar processos que facilitin sinergies entre família i centre a partir de compartir interessos comuns.
- Apoderar les famílies, els alumnes i els mestres, per dotar de la importància que es mereix el projecte educatiu, entès com un document viu.
- Revisar el paper de les AMPA i la normativa marc que les regeix.
- Garantir que l'escola adquireixi compromisos amb l'entorn a través de projectes concrets: transformació de la ciutat, obertura d'espais de l'escola a la ciutat, compartir experiències, etc.
- Promoure la participació de forma clara i ben definida. Cal marcar límits per trobar l'equilibri entre la participació i la intrusió.
- Incorporar l'avaluació dels processos de participació per anar-los millorant.

Espais i canals eficients

- S'han de generar mecanismes de participació a tots els nivells.
- Apoderar el consell escolar del centre com a responsable d'aprovar el PEC, seleccionar el director i la resta del claustre, controlar-ne la gestió de centre i revocar-ne el càrrec si escau, així com prendre decisions respecte a organització i gestió del centre.
- Les decisions del Consell Escolar haurien de ser vinculants en segons quins temes. Cal aprofitar l'existència d'aquest canal per promoure processos participatius reals i útils.
- S'ha de revitalitzar el paper del Consell Escolar i replantejar-ne la composició a partir d'una representació real dels agents que hi participen (sector educatiu i entorn). Sobretot cal augmentar la participació del professorat.
- S'han de rellançar els Consells Municipals d'Educació.
- Crear més òrgans participatius que enforteixin les figures del delegat de classe i de curs, associacions d'alumnes, claustres i/o la comissió del consell e centre, així com el rol dels agents del territori.

- Promoure nous òrgans de caràcter innovador; grups de debat i tallers participatius, o crear un “Consell d’Ancians” que podria aportar punts de vista des de l’experiència i amb visions externes i no contaminades pels ritmes de la quotidianitat.
- Caldria un apoderament del claustre en relació a les decisions del centre, des d’una perspectiva democràtica.
- Definir espais i eixos temàtics per a la coordinació de tota la comunitat educativa.
- Fomentar i promoure major participació aprofitant els espais dels centres educatius (patis, biblioteques, etc.). Integrar aquestes espais a les necessitats de les famílies amb espais d’ús compartit.

En què ha de consistir la col·laboració del centre amb els agents educatius del seu entorn proper?

<u>Garantir la implicació del centre amb l’entorn</u>

- La col·laboració ha d’assegurar implicació del centre amb l’entorn amb la finalitat de millorar l’atenció a la diversitat.
- Consolidar la col·laboració del centre amb l’entorn a través de xarxes de treball conjunt. És prioritari que la programació del centre incorpori activitats que permetin conèixer l’entorn i promoguin la col·laboració amb els agents del territori.
- Obrir els centres al món. Sortir. Establir una relació bidireccional entre l’entorn i el centre educatiu, afavorint l’estabilitat del claustre a fi que estigui més implicat i el projecte educatiu més definit.
- Millorar les relacions entre la direcció i les AMPES a fi d’aproximar-les per treballar de manera col·laborativa, específicament a secundària.
- Obrir l’horari escolar a la participació de les famílies amb una formació prèvia.
- Fer xarxa entre centres i entorn per compartir bones experiències. Democratitzar aquesta informació i formació.
- Aprofundir en la interrelació entre escola i universitat.
- Gestió conjunta de certs equipaments entre Ajuntaments i centres per afavorir el treball en xarxa i la implicació amb l’entorn.
- Posar a disposició d’entitats i associacions els espais del centre per a usos lúdics, esportius, extraescolars, etc.

Col·laboracions clares, útils i ben definides

- Els centres educatius juguen un paper cohesionador molt important, per tant cal una aposta clara i planificada de col·laboracions amb l'entorn que pugui desenvolupar-se a llarg termini.
- La col·laboració entre el centre i els diferents agents de l'entorn ha de basar-se en un treball en xarxa on hi hagi el compromís de tots els actors implicats i on cadascú conegui el seu rol.
- Les col·laboracions han d'estar incloses en les programacions d'aula i des d'inici de curs: com es fan, per què i, sobretot, amb continuïtat en els diferents nivells.
- La col·laboració amb les famílies és important per tal de poder treballar conjuntament en l'educació dels fills. Però aquesta col·laboració només s'aconsegueix en aspectes d'interès comú per a ambdues parts.
- Potenciar al màxim col·laboracions útils amb els agents de l'entorn. Depenent de la necessitat de cada centre, integrar perfils professionals dins l'escola.
- La col·laboració ha de basar-se en el treball en xarxa entre els agents de l'educació formal i la no formal.

L'entorn com a agent actiu

- És fonamental el treball en xarxa amb l'entorn per sumar. Cal fomentar plans educatius d'entorn en positiu, com a projectes aglutinadors del treball compartit. El projecte educatiu s'ha de construir des d'una perspectiva d'entorn.
- Els agents de l'entorn han de poder aportar idees i itineraris. L'entorn ha de convertir-se en agent actiu en la proposta de projectes a dur a terme en els centres, i en el desenvolupament de competències vinculades a l'entorn.
- Les necessitats de centre s'haurien de poder debatre entre l'ajuntament i el centre.
- Disposar de més espais i temps pel diàleg. S'hauria de millorar la coordinació per facilitar aquest diàleg.
- Més implicació dels agents municipals i les empreses de l'entorn com a agents claus de l'entorn de proximitat de l'alumnat.
- Programar activitats conjuntes amb agents de l'entorn a proposta i interès de l'alumnat.

Promoció de la cultura participativa

- Esdevé molt important promoure la cultura participativa en els centres educatius, fomentant la participació dels alumnes i les seves famílies.
- Valorar l'experiència dels docents en el món de l'associacionisme, el voluntariat o els moviments socials.

- Potenciar el voluntariat, preferentment relacionat amb les necessitats de l'entorn.
- Caldria fer un reconeixement social dels pares i mares que participen a l'escola, per exemple, amb reducció horària laboral.
- Promoure major col·laboració i comunicació entre tota la comunitat educativa,.
- Facilitar la participació fent que socialment i cultural siguin situacions normals. Les coordinacions i el treball en xarxa han de ser periòdiques i continuades.
- Fer ús de les xarxes socials com a mecanisme de difusió per informar i participar.
- Integrar en tot el sistema la metodologia APS (aprenentatge servei).

Gestió i recursos

- Redissenyar els espais arquitectònics a fi que siguin còmodes, que fomentin la concentració, la creativitat i la coordinació entre alumnes i professors per avançar en els seus aprenentatges. La distribució de les aules, els patis, l'estructura de les classes, els llocs de lleure, etc. han de tenir present les diferents necessitats educatives del centre i donar-hi resposta.
- Planificar la construcció dels edificis dels centres públics que actualment treballen amb barracons.
- Aturar la creació de centres nous motivats per corrents socials de rebuig de centres existents.
- Afavorir el laboratori com a infraestructura del centre educatiu, amb pràctiques obligatòries, equipament actualitzat
- Els serveis territorials d'ensenyament de la Generalitat haurien d'oferir serveis de reforç i suport. De vegades només actuen de mediadors.
- Caldria reduir la intervenció de l'administració en la definició del "com" en el currículum escolar.
- Reorientar el paper del Consell Escolar com a espai operatiu per a la definició de línies de treball.
- Major participació de la família en el Consell Escolar, i que les seves aportacions siguin vinculants.
- Disposar de suports de professionals externs: sociosanitaris, bibliotecaris, orientadors per desenvolupar projectes Magnet o projectes Tàndem.
- Sistema de mediació escolar per resoldre conflictes a tots els nivells educatius, no només a l'ESO.
- Cal disposar d'equips de professionals interdisciplinaris.
- Activitats complementàries per a tothom, per tal de promoure l'equitat

Quin rol han de desenvolupar els directors i els equips directius en la governança i el lideratge dels centres?

Preparats, facilitadors i col·laboratius

- Introduir una complexitat més gran a la governança dels centres atès que comporta la implicació significativa de tota la comunitat en la presa de decisions relatives al centre, comporta nous equilibris i la integració entre els equips docents i altres agents extens implicats en el procés educatiu.
- La governança del centre ha de ser més global, en un context sistèmic i els directius dels centres han de formar-ne part.
- Cal tendir cap a un model de lideratge en xarxa, horitzontal i més distribuït, allunyada del paper gerencial..
- Aposta per estructures de direcció menys jeràrquiques i més parlamentàries.
- Es considera important parlar d'equips directius i no de directors sols. És important que el lideratge sigui compartit.
- Els equips directius han d'estar ben formats, exercir lideratge, ser bons gestors, motivadors, i tenir la capacitat de convèncer al grup.
- Els equips directius han de tenir perfils més humans i més propers. Alhora, han de tenir nivells elevats de professionalitat, adquirits a través de bones formacions, per tal de saber escoltar i adaptar-se als canvis.
- Els equips directius han de liderar però, al mateix temps, saber adaptar-se als diferents professionals del claustre per tal de delegar responsabilitats.
- Fer compatible el paper facilitador amb la fortalesa i efectivitat del lideratge pedagògic.
- Concretar el perfil del professional directiu docent amb requisits com ara 10 o 15 anys de dedicació previs a l'ensenyament i capacitat de lideratge, de prendre decisions, de gestió de centres, responsabilitat i aptituds concretes, màster d'un o dos anys en direcció i lideratge en centres educatius, etc.
- Revisar el procés de selecció de les persones directores, garantir que mostren capacitats i aptituds per a la direcció de centres docents.
- Incentivar els millors docents perquè es postulin per a llocs de lideratge
- Fomentar que aquestes persones desenvolupin habilitats de lideratge requerides per treballar amb cotes d'eficiència i eficàcia per garantir que posseeixen els coneixements teòrics, les capacitats i les aptituds requerides.
- Optimitzar el temps de la direcció del centre a funcions de lideratge pedagògic i organitzatiu, incloent-hi el modelatge.

- Retribuir els directors de centres amb un 25 % de remuneració salarial superior al professor de més categoria del centre (catedràtic).
- Han de tenir una formació específica en gestió i lideratge, i han de ser una figura aglutinadora de la informació del centre i ocupar-se de la tasca pedagògica.
- Implementar dinàmiques de lideratge distribuït en la presa de decisions.
- Un equip directiu que practiqui un lideratge compartit amb el Consell Escolar esdevé més col·laboratiu. En tot cas, però, cal tenir clar que també s'exercirà un lideratge més lent.
- El lideratge ha de recaure en l'equip directiu, però ha d'incorporar les visions d'altres agents (claustre, AMPA, alumnes).
- Promoure el lideratge distribuït i col·laboratiu on la presa de decisions afavoreixi la flexibilització en l'organització dels temps i espais dels centres que respongui a la implementació de metodologies innovadores als centres.
- Fomentar des del lideratge pedagògic la formació dels equips docents per millorar la qualitat educativa de cada centre i l'augment de l'autonomia en la presa de decisions per part dels docents en el calendari o l'organització dels horaris, per exemple.

<u>Legitimats i avaluats</u>

- Cal que la direcció estigui legitimada per tot l'equip docent, però també pels membres de l'entorn educatiu.
- Caldria introduir limitacions de temps en els mandats directius, i sotmetre les direccions a avaluacions continuades per part de la comunitat educativa.
- Possibilitat d'instaurar càrrecs rotatius per tal que tots els professors coneguin les dificultats que implica el desenvolupament del càrrec.
- Els equips directius han d'estar regulats pel claustre, consells escolars vinculants i assessors externs.
- Caldria recuperar mecanismes encaminats a regular l'equip directiu, com les eleccions.
- L'equip directiu ha de poder prendre decisions, però obrint les portes a que el professorat les valori a final de curs. Cal instaurar mecanismes per poder avaluar de baix cap a dalt.
- El claustre ha de poder donar el vistiplau a la proposta de direcció. El projecte de centre s'ha de presentar a l'equip i ha de ser debatut i matisat pel professorat.
- Cal caminar cap a lideratges efectius que derivin en decisions consensuades i compartides en espais participatius i de recollida d'opinions que complementin les decisions.

- Necessitat d'una avaluació interna com a mecanisme per analitzar les propostes educatives. La transparència dels processos i dels resultats ha de quedar garantida
- Avaluar, la inspecció educativa, la funció de l'exercici dels directors.

Amb capacitat de decisió

- Es considera una premissa la necessitat d'assegurar capacitat en la presa de decisions, i que aquestes siguin col·legiades.
- La direcció ha d'assumir responsabilitats i tenir capacitat de decisió.
- Han de disposar de llibertat de contractació de l'equip docent, per tal que aquest s'adapti al projecte educatiu del centre en qüestió.
- Els projectes no han de ser exclusivament de centre, sinó projectes d'entorn educatiu. Les direccions, doncs, han de tenir un paper més actiu en diversos aspectes.
- Cal més capacitat de decisió dels directors perquè l'autonomia de centre esdevingui sòlida.
- A secundària, la direcció ha de disposar d'eines per tractar els professors sense aptituds, i per prendre decisions que ofereixin solucions efectives per a aquests casos.

Amb eines de gestió i disposició de recursos

- Calen més recursos econòmics i humans per desenvolupar tasques administratives en els centres, per tal que la direcció pugui dedicar-se a tasques pedagògiques i dinamitzadores, així com liderar els equips i relacionar-se amb les famílies.
- Les direccions han de disposar del suport adequat i necessari per part de l'administració, sobretot pel que fa a la gestió. La gestió econòmica del centre hauria d'estar a càrrec de personal especialitzat.
- Incentivar i compensar econòmicament l'assumpció de funcions de governança i lideratge dintre del centre educatiu.
- Esdevé fonamental reduir la gestió burocràtica dels centres.
- Cal fomentar la cohesió i estabilitat dels equips directius per facilitar la gestió.
- Necessitat d'oferir formació continuada i especialitzada en l'àmbit de la gestió de centres en general, i de la gestió de recursos humans en particular.
- Caldria tendir cap a centres petits per facilitar la gestió.

- Cal més reconeixement social i econòmic per la tasca de lideratge pedagògic i d'equip.
- Caldria introduir la figura del coordinador pedagògic en els centres de primària.
- Millorar la interrelació entre els estudis obligatoris i postobligatoris, amb relacions de permeabilitat entre equips directius.

3.4.- Eix 4. El professorat

Com han d'evolucionar els perfils professionals dels docents amb relació a l'acompanyament en el procés de formació dels alumnes i la gestió del coneixement?

Perfils competencials, integrals i motivats

- Cal passar d'un professorat transmissor de coneixement, de la transmissió vertical, a un professorat que acompanya l'alumnat, que li fa de guia, de facilitador, convertint-se en educadors i líders de l'aprenentatge.
- Els perfils professionals dels docents haurien d'adoptar les següents característiques: tarannà democràtic, disposar de lideratge i autoritat, obert al canvi, capacitat d'adaptació, creativitat, altura intel·lectual –coneixements en diversos camps-, capacitat dialògica i comunicativa, capaç de promoure l'acció en els i les alumnes perquè no siguin agents passius, motivació, vocació, amb sentiment de servei públic, que puguin ser guia i acompanyant per a l'alumne, adaptabilitat, capacitat de canvi, intel·ligència emocional i relacional, capacitat de treball en equip i formació psicopedagògica.
- Els perfils professionals han d'evolucionar en relació a la línia de l'ensenyament competencial. Per tant, en primer lloc cal que els professionals adquireixin també una formació en competències per poder-les transmetre, en segona instància anar adaptant els coneixements i continguts específics en funció de l'evolució de l'alumnat i la societat, i en tercer lloc s'apunta cap a una formació també humanista.
- Augmentar la interrelació entre primària i secundària, per trencar la barrera que existeix actualment entre la carrera de mestre de primària i professor de secundària.
- Ha de ser vocacional, estar molt motivat per la feina i sentir que s'és un servidor públic.
- Cal temps i transitorietat per implementar els nous perfils.
- Necessitat d'un perfil de mestres d'escola rural.
- S'hauria de valorar la complexitat dels perfils professionals de cada docent.
- Cal dotar els perfils professionals d'estabilitat en el temps perquè els docents atenguin correctament totes les seves obligacions. És imprescindible el domini de

les TIC i de la seva evolució, les TAC (tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement).

Formació assequible, però de qualitat i integral

- Es requereix d'una formació inicial de qualitat, que tingui en compte tant els coneixements com les habilitats socials i l'educació emocional, tant per a mestres de primària com de secundària. Cal, doncs, una bona formació pedagògica de base, però també continuada al llarg de la vida laboral.
- Crear itineraris docents dins de cada grau universitari i, per tant, no limitar-ho al màster final.
- Cal donar major importància a la pràctica docent.
- Cal garantir a tothom l'accés a la professió docent facilitant econòmicament la realització del màster corresponent.
- Molts cops el fet de continuar els estudis amb un màster fa que un sector molt important de la població no podrà accedir a ser mestre per raons econòmiques.

Organització coherent i facilitadora de la jornada laboral

- Caldria limitar la dedicació dels docents a tasques burocràtiques per poder dedicar-la a finalitats pedagògiques.
- Caldria recuperar hores de no-docència que disposava abans de les retallades del 2012, importantíssimes per dur a terme coordinacions, per engegar nous projectes o fins i tot per la planificació de tasques.
- Cal repensar la jornada laboral per facilitar la formació del professorat en els nous perfils.
- Incorporar en l'horari dels tutors de primària més hores de dedicació a la tutoria.

Donar valor a la col·laboració i la complementarietat

- Col·laboració més intensa entre escola o universitat en el camp de la recerca.
- Cal donar valor a la complementarietat del professorat, doncs les habilitats que pot tenir un poden ajudar a un altre.
- La presència de dos docents a l'aula pot afavorir l'avaluació, l'observació, l'equilibri personal i el recolzament en grups difícils o dies complicats.

Revisar els aspectes de les condicions laborals que poden ser frens a un canvi de model

- El canvi de professorat dificulta la implicació dels professors amb un determinat centre i projecte educatiu.

- Vetllar per la promoció de cada professional.
- Igualar els salaris entre els docents de primària i els de secundària.
- Agilitar els procediments per fer efectives les substitucions immediatament.

Prioritzar més la mentoria

- Cal garantir la mentoria amb perfils centrats en la innovació, el coneixement i l'especialització en noves metodologies d'aprenentatge, en el domini comunicatiu, etc...
- Cal garantir modelatges i acompanyaments entre professionals, tant interns com externs i que aquest acompanyament serveixi per garantir que els perfils dels docents tinguin una base vocacional i professional.

Utilitzar l'avaluació com a eina de millora, des d'una visió constructiva

- Incorporar eines per tal que l'alumnat pugui avaluar la tasca docent.
- Mecanismes que permetin garantir la competència professional dels docents.

Facilitar i fomentar equips multidisciplinaris

- Incorporar nous perfils professionals als centres: informàtics, psicòlegs, educadors, vetlladors i mediadors socials, etc., tenint sempre en compte les necessitats específiques de cada centre.
- Implementar la figura dels experts externs per ajudar i orientar el professorat davant d'un problema o una situació concreta, amb una major col·laboració amb els serveis de l'entorn.

Noves metodologies adaptades al canvi de model

- Cal un canvi metodològic que permeti que el professorat s'adapti a la realitat de l'alumnat que té. Cal instaurar metodologies més motivadores que les classes magistrals, metodologies que facilitin més una funció de guia ("entrenador").

Foment de la polivalència i la mobilitat funcional

- Fomentar la polivalència del professorat, per tal que es puguin ajustar a diferents realitats i matèries. En aquest mateix sentit, es planteja la necessitat d'impulsar la mobilitat de funcions, per tal que puguin anar assumint diferents rols (docent, investigador, coordinador/director, serveis educatius, etc.).

Coherència entre els perfils i els projectes educatius

- El perfil professional d'un determinat docent hauria d'estar lligat al projecte de direcció.

Valorar l'experiència social

- Donar valor al professorat que hagi estat en contacte amb monitoratges, causes socials, etc.

Quines característiques han de tenir la formació inicial i la formació permanent del professorat?

Formació multinivell, pràctica i de qualitat

- Formació permanent amb més pràctica, de qualitat, que reverteixi també en el centre educatiu, garantint que tingui impacte en l'alumnat, exigent, obligatòria i periòdica.
- Formació adaptada a les necessitats de cada centre. Cal que sigui una aposta estratègica per al desenvolupament dels docents.
- L'Administració ha de garantir la formació dels i les professionals amb els recursos necessaris i prestigiar la carrera docent.
- Afavorir la formació específica del professorat arreu del territori i no centralitzar-la en un únic punt territorial.
- Aprofitar la formació entre iguals, compartir bones pràctiques.
- Cal fomentar la formació en el plurilingüisme tenint en compte la diversitat cultural de les aules i el conjunt del territori.
- Remunerar econòmicament la formació dels mestres.
- Aplicar el Programa de Millora i Innovació en la Formació de Mestres (MIF).
- Cal més compromís en el professorat a l'hora de formar-se en relació amb projectes de centre.
- Cal l'existència de centres formadors de referència, amb tutors modèlics en la metodologia, la didàctica i el coneixement de la matèria.
- Incorporar temes sobre la funció pedagògica de la biblioteca als estudis universitaris de magisteri i a la formació permanent.

Formació inicial

- La formació inicial ha d'incloure coneixements en intel·ligències múltiples, atenció a la diversitat, habilitats i aptituds, educació emocional i educació en valors, a més de competències en comunicació i relació, idiomes i noves tecnologies.

- Es considera important que la formació bàsica inclogui coneixements sobre Trastorns de l'espectre autista (TEA), Trastorn per Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat (TDAH) i alumnes amb altres necessitats educatives especials per millorar l'atenció a la diversitat. També, hauria d'incloure coneixements culturals/religiosos per fer front a aquest tipus de diversitat.
- Regular l'accés a la formació inicial mitjançant una entrevista personal destinada a valorar-ne la vocació (consciència i estima en relació a la professió) i fer-ne el seguiment durant el grau.
- Incrementar el nivell d'exigència dels estudis universitaris per accedir a la docència.
- Facilitar econòmicament l'accés als estudis de màster.
- Revisar en profunditat els plans d'estudis del grau de mestre i el màster de professorat per oferir als futurs professors una formació més basada en la pràctica, que inclogui aquests continguts:
    - Formació humana integral: valors humans, ètica, civisme, moral, diversitat, justícia i crítica.
    - Pedagogia, orientada a la producció de coneixement més que a la transmissió, a partir d'un estil socràtic d'ensenyament, a la recerca i a la innovació.
    - Psicologia educativa, més específica al d'Educació Infantil i Primària.
    - Reflexió, processos de presa de decisions i elaboració de projectes en grup
    - Autoconeixement, gestió del propi cos i de les emocions.
    - Tutoria, assessorament a famílies i comunicació amb l'entorn.
    - Diversitat religiosa i conviccional, cogestió i diàleg interreligiós des d'una òptica laica i multiconviccional.
    - Tecnologies d'aplicació educativa, programació.
    - Anglès com a segona llengua.
    - Educació en el lleure.
- Redissenyar la formació de formadors universitaris
- Traslladar a l'estructura universitària la interdisciplinarietat de l'escola.
- Oferir pràctiques tot al llarg de la formació universitària, amb crèdits addicionals
- Oferir màsters disciplinaris als graduats en educació primària que vulguin ensenyar a Batxillerat o FP.
- Iniciar línies de recerca i estudi, i en el cas que existeixin, ampliar-les.

Formació permanent

- Potenciar el paper dels serveis educatius, CRP, zona en la formació de zona a través dels PFZ, per millorar la planificació de la formació d'acord amb la realitat de cada centre dins del seu context socioeducatiu i dinamitzar xarxes territorials d'intercanvi, d'innovació I recerca.
- Realitzar cursos de formació dirigits pel Departament d'Ensenyament amb contingut fixat.
- Implantar una formació permanent de qualitat, obligatòria per al professorat i gratuïta, orientada a l'actualització i la millora de la docència i al tractament de la diversitat, dins de l'horari laboral, amb any sabàtic i desenvolupament de projectes de recerca i innovació.
- Implantar centres comarcals de formació permanent i recerca educativa, que acompanyin i proveeixin de formació els centres.
- Incorporar un Erasmus per a docents perquè coneguin altres sistemes educatius.
- Incorporar espais de reflexió i creixement personal per treballar els aspectes emocionals i psicològics de l'exercici de la docència.
- Proporcionar informació continuada dels avenços metodològics i tècnics del món de l'educació.
- Proporcionar formació al professorat de secundària sobre les realitats de la societat actual per millorar-ne la competència orientadora.
- Treballar, el professorat d'FP, un al cap de cinc en una empresa del sector mantenint el sou, amb conveni empresa-Ensenyament si és necessari.

Col·laboració, treball en xarxa i intercanvis

- Apostar pel treball en xarxa dels diferents serveis educatius, que són els que recullen les necessitats. Es tracta, en definitiva, de racionalitzar els serveis, i de prioritzar el coneixement de la realitat diària durant la formació dels docents.
- Docència cooperativa entesa com a metodologia que serveixi per a la formació del professorat.
- Fomentar l'intercanvi universitat-escola per aprendre com es desenvolupen aquells centres que són exitosos. Per altra banda, intercanvi d'experiències entre centres. Aquesta pràctica d'intercanvi hauria de ser avaluada i valorada per la comunitat científica. La idea no és fer un intercanvi per fer un intercanvi, sinó que serveixi per treure'n quelcom de positiu.

Avaluació com eina de millora

- L'avaluació formativa del docent no ha de ser determinant pel seu sou, sinó que s'ha de realitzar amb l'objectiu de millorar la seva tasca docent.

Millorar la qualitat laboral dels docents

- Afavorir l'entusiasme i la motivació del professorat a partir de la reducció de l'estrès laboral mitjançant la millora de les condicions de treball i la implantació d'un sistema transparent d'avaluació docent.

Com s'ha d'accedir a la condició de docent i com s'ha d'avaluar la carrera docent?

Perfil vocacional, compromès i capacitat

- En el perfil professional cal un equilibri entre la vocació i la capacitat.
- Un bon professor hauria de tractar bé els alumnes, saber dialogar amb ells, establir un clima de confiança mútua amb les famílies, tenir una funció d'entrenador i promoure la responsabilitat en el propi infant.
- El professorat ha d'estar compromès en la seva tasca, amb l'alumnat i amb la societat en general.
- Continuar amb la tasca de perfilar la feina del mestre per tal de treballar de manera més específica.

Formació inicial revalorada, de qualitat i adaptada a la realitat actual

- Cal afavorir la relació teòrica-pràctica en la formació, fent més permeable la participació en formació inicial de mestres i l'exercici de la professió a l'escola.
- La formació ha de tenir en compte la posterior especialització laboral:
    - Els docents a partir de 2n d'ESO potser haurien de cursar la carrera de Magisteri (no màster) de secundària amb especialització.
    - En el cas de l'exercici docent vinculat a la Formació Professional, es demana que el professorat tingui un coneixement -basat en l'experiència personal- de la realitat laboral i empresarial de l'àmbit on treballa.
- Augmentar la dotació econòmica
- Establir plans de formació adequats a la realitat i al moment.
- Cal una formació professional docent més arrelada a les característiques dels centres, més contextualitzada.
- Establir filtres d'accés a la carrera docent:
    - Fer-la més exigent, fet que suposaria també una revaloració de la carrera docent.

    - Establir requisits de competències personals: Vocació, interès, motivació i competència.
- És necessari introduir una formació permanent i especialitzada per al professorat, adaptada a les necessitats actuals: gestió de conflictes, educació emocional, metodologies innovadores, etc.
- El primer any de grau hauria de tenir continguts molt generalistes, en la mesura que haurien de servir per decidir cap a quina especialització es vol encaminar. El grau podria anomenar-se ciències de l'educació.

Incorporació a la docència

- Augmentar els requisits per poder ser docent a primària i secundària.
- Haver de fer l'habilitació en més d'un centre i amb avaluació, que inclogui tests psicotècnics i proves de resolució de situacions educatives reals.
- Facilitar la incorporació a la docència i a la funció pública de les persones acreditades i amb discapacitats reconegudes fent reserva de places a cada centre i adaptant les proves d'accés.
- Facilitar les passarel·les per canviar d'especialitat

Criteris d'accés a la tasca docent que avaluïn aptitud, motivació i capacitat

- Ampliar, modificar i millorar els criteris d'accés a la tasca docent:
    - A partir de la valoració de casos pràctics
    - Amb proves psicotècniques i psicològiques i realitzant proves d'aptitud
    - Condicionat a entrevistes i processos d'acompanyament
    - Més adequats a les funcions
    - Tenint en compte els mèrits laborals i de formació
    - Tenint en compte l'índex motivacional
- Poder optar a qualsevol lloc de treball en funció de l'aptitud, la capacitat i la formació
- Canviar i fer evolucionar el concepte oposicions en l'accés a la funció pública perquè esdevingui un sistema apropiat per seleccionar bons docents.
- Incloure en el currículum universitari formació pedagògica i formació especialitzada, sobretot a aquells docents que vulguin dedicar-se a l'ensenyament secundari.
- Accés per borsa i oposició
- Afegir com a requisit d'accés un màster especialitzat a un preu raonable i de qualitat (no discriminatori) similar al preu que es paga a l'estat francès (400 euros).

- Es planteja un model similar al MIR per fer l'avaluació des de l'accés.

Prioritzar la funció de mentoria

- Incorporar als professors de més edat a la borsa de mentoria
- Replantejar les funcions dels mentors.
- Hi hauria d'haver un aprenentatge amb un mentor/tutor durant almenys un curs escolar on s'avalués al candidat.
- Reduir els horaris dels professionals docents (hores de classe) en favor de la mentoria.

Incorporar experts a la tasca docent

- Ampliar la xarxa de contactes amb els col·legis oficials per tal de poder incorporar-los a la docència, i facilitar l'entrada d'experts a la formació professional i tècnica.
- Per tal que el mestre sigui més eficaç en la seva feina, cal més col·laboració i suport d'altres professionals que interactuïn amb l'alumnat: psicòlegs, educadors socials, logopedes, etc..

Dignificar la tasca de docent

- Cal millorar l'estatus de la professió d'ensenyament escollint els millors mestres, formant-los i retribuir-los millor. S'ha de dignificar la seva tasca.
- Cal més reconeixement social.

Plantilla docent cohesionada i estable

- Treballar la cohesió social entre el professorat del claustre.
- Cal tenir una plantilla fixa als centres. La plantilla als centres ha d'anar a través de concurs de trasllats però amb perfils professionals que vagin a la línia del tipus de centre, del seu propi projecte educatiu i de les característiques dels seus alumnes.

Innovació promocionada des del departament

- Cal que el Departament jugui un rol actiu i propositiu en la capacitat d'innovar per tal de fer d'impulsors de la innovació en els centres.

Intercanvis com a font de millora

- Intercanvi entre diferents centres docents, per tal de conèixer la seva metodologia.

Incentius

- Caldria pensar en incentius extrínsecs en la carrera docent, actualment tots són intrínsecs.

Propostes de canvis en la carrera docent

- Introduir una moratòria en les oposicions fins al desplegament de la proposta d'accés a la carrera docent inclosa a la ponència.
- Afavorir l'experiència docent i l'avaluació de centre com a elements per a la provisió de les places públiques en el sistema d'accés-oposició.
- Suprimir la condició de funcionari del professorat i substituir-la per contractes de cinc anys amb avaluació i un sou incrementat.
- Establir mecanismes per separar de la docència el professorat mancat de preparació.
- Fixar un nombre de places per centre de catedràtics (10%) i sèniors (20%), proveïdes per la direcció entre professorat amb deu anys d'experiència o mestres amb cinc anys, de dins o fora del mateix centre. Condició laboral vinculada a la plaça.
- Gestionar, la direcció del centre, els recursos humans adaptats al projecte educatiu, amb capacitat per acomiadar professorat, que passaria a formar part de la borsa de professorat certificat per l'Administració.
- Pèrdua de la condició docent després de cinc anys sense trobar feina o ser acomiadat més de cinc vegades de centres diferents.

Avaluació contínua com a eina de millora, realitzada per diferents agents i integral

- Introduir amb caràcter obligatori l'avaluació continuada (externa, autoavaluació, grupal) del professorat, amb efecte sobre el salari, la destinació i la promoció, amb l'objectiu que el professorat superés l'actitud laboral i assolís l'actitud professional.
- L'avaluació ha de tenir una finalitat d'acompanyament i millora de l'exercici docent, a través d'una visió externa, no només de rendició de comptes i de promoció interna.
- Els avaluadors poden ser tant la direcció del centre, els inspectors com els propis alumnes, així com també altres docents d'altres centres.
- Revisar avaluació contínua dels funcionaris per fer-la més eficient i garantir bons professionals sempre
- S'hauria de trobar l'instrument que permetés avaluar qüestions actitudinals, que permetessin detectar professors que no funcionen, no vocacionals i garantir en tot moment l'equilibri psicològic dels docents.

- S'han de tenir uns criteris homogenis de formació i avaluació (holístics), de tal manera que es sàpiga què s'espera del docent en tot moment.
- És molt important la creació d'un departament de recursos humans dins el departament per fer el seguiment, formació permanent i avaluació dels docents i l'adaptació d'aquests als perfils del centre.
- Avaluar les pràctiques, especialment el dinamisme i proximitat amb els alumnes.

Transparència

- Transparència dins de les aules (que puguin entrar altres docents i que el professor pugui seguir fent classe normalment).

Quins elements han de definir l'ètica i la deontologia de la pràctica docent?

Valors inherents a l'ètica professional docent

- Els elements principals que han de definir l'ètica i la deontologia són:
    - El caràcter i la responsabilitat de servei públic.
    - La convenció dels Drets dels Infants.
    - El respecte a la integritat i la diversitat.
    - El respecte al docent.
    - La rendició de comptes permanent (transparència).
    - La privacitat i la protecció de dades.
    - El model d'excel·lència.
    - La fidelitat institucional.
    - El treball en equip.
    - La intel·ligència emocional.
    - L'adaptació al canvi.
- L'amor a la professió, la vocació, també ha de ser un dels elements principals que han de definir l'ètica i la deontologia de la pràctica docent.
- Competències i característiques del perfil docent
    - Potenciar el lideratge pedagògic del professorat a l'aula: empatia; relació de confiança amb l'alumnat, les famílies i altres actors; gestió de grups i de conflictes; exemplaritat; humilitat; domini de l'especialitat; cultura extensa, també en religió.
    - Receptivitat i compromís de millora envers els avenços metodològics i tècnics en educació, específicament en el professorat de secundària.

- Facilitar el desenvolupament de la cultura democràtica en relació a l'aprenentatge a partir de la sensibilitat i la conscienciació al voltant dels drets humans, l'Estat de Dret i el treball dels valors.
- Capacitat crítica envers les deficiències del sistema educatiu davant els interessos dels seus alumnes.
- Experiència laboral mínima diferent de la docència, com en el cas del professorat d'FP.

La funció del professorat com a servei públic

- Incorporar el codi deontològic elaborat pel Consell Escolar de Catalunya el 1992 (https://goo.gl/PI1Pvh)
- Donar valor al compromís ètic i social del professional docent i fomentar la seva la participació en els processos de millora de la qualitat educativa del centre en resposta a les seves funcions com a servidor públic.
- Potenciar el compromís social del professorat mitjançant el treball comunitari i el foment d'experiències de solidaritat
- Aprofitar les potencialitats tecnològiques per apropar el professorat a l'alumnat.
- Construir una ètica d'aula entre professorat i alumnat.

Praxi democràtica i professional

- Actuar amb contundència enfront les males praxis docents i disposar d'eines i instruments per actuar-hi.
- Afavorir i potenciar la praxis democràtica del professor.

Reconeixement social de l'educació

- Fomentar i treballar per un major reconeixement social de la tasca docent i del valor social de l'educació.
- Comprensió de la societat cap al docent i d'aquest envers la societat.

Compromís i coneixement de la línia pedagògica del centre

- Compromís amb la línia del centre educatiu.
- Establir una figura d'acollida dels professors nous en funció de la capacitat de transmissió de les coses importants del centre, algú amb cert bagatge.

Evitar la transferència de la subjectivitat del docent a l'alumnat

- Prendre consciència de la pròpia motxilla, per evitar processos de transferència cap als alumnes, intentant tendir a una transmissió objectiva de coneixements, o si no s'aconsegueix, reconeixent la pròpia subjectivitat.

Model de referència

- Tenir consciència que el docent és un model de referència per l'alumnat, i per tant, pot influenciar-lo en tot moment.

Potenciar el pensament crític

- Cal potenciar el pensament crític (constructiu) en els alumnes.

3.5.- Eix 5. L'alumnat

Com s'ha d'articular en el futur un enfocament competencial de l'aprenentatge?

Apostar clarament per l'enfocament competencial

- Apostar de forma clara per l'enfocament competencial:
    - Substituint les proves tipus PAU o revàlides, per proves d'accés pròpies de les universitats, per exemple.
    - Apostant per l'autonomia de centre.
    - Disposant d'unes directrius més clares per part del Departament d'Ensenyament.
    - Amb avaluacions de caràcter competencial.
    - Renovació pedagògica.
    - Dirigint l'ensenyament a potenciar un pensament propi entre l'alumnat.
    - Afavorint l'aprenentatge emocional i social.
    - Adaptant els horaris.
    - Adaptant les assignatures.
    - Fomentant la interdisciplinarietat.
    - Disposant d'eines i experiències de referència.
    - Establint relacions i connexions amb altres centres.
    - Desenvolupant la creativitat.
    - Potenciant el treball en equip.
    - Treballant per àmbits.
    - Flexibilitzant el currículum.
- Establir com a finalitat educativa el desenvolupament de les competències relacionades amb aprendre a conèixer, aprendre a fer, aprendre a viure junts i aprendre a ser en un marc on es prioritzi el treball dels valors humans, els principis democràtics i el desenvolupament de les habilitats personals, socials i comunicatives.
- Orientar la finalitat de l'educació a l'assoliment de les competències per part dels alumnes, sobretot les competències transversals digitals i les d'aprendre a aprendre.
- L'enfocament competencial facilitaria introduir noves metodologies a l'aula en les quals l'alumnat sigui més proactiu.
- Fomentar la qualitat i no pas la quantitat.

Adaptar i millorar les metodologies

- Introduir les vivències, l'experimentació en les metodologies de l'aprenentatge.
- Donar molta importància a la lectura de llibres com a font d'aprenentatge.
- Canvi de concepció del procés ensenyament-aprenentatge a una metodologia d'aprenentatge més actiu, en què l'alumne pugui ser més protagonista del que aprèn i estigui més.
- Metodologies transversals en l'abordatge de les diferents àrees temàtiques.
- Organitzar l'aprenentatge per projectes.
- Potenciar el treball cooperatiu, el treball en equip.
- La pràctica del docent ha de ser reflexiva per tal de permetre dissenyar activitats més adaptades al context de l'aula i de la societat actual i del futur.

Formació en enfocament competencial

- Formació i suport adequat al professorat per poder interioritzar i portar a la pràctica l'enfocament competencial.
- Posar en valor i donar a conèixer aquelles experiències que s'estan fent en la línia de l'enfocament competencial.
- Fomentar una formació permanent del professorat, que permeti fer un bon acompanyament a l'alumne en l'adquisició d'aprenentatges..

Equilibri i adaptació entre l'enfocament competencial i l'enfocament per continguts

- S'ha de buscar l'equilibri necessari entre l'enfocament competencial i l'enfocament per continguts, així com entre l'èxit immediat i la millora competencial.
- És necessari adaptar el currículum, la metodologia i el material per tal de poder desenvolupar un enfocament competencial.

Aprenentatge significatiu

- Potenciar l'aprendre per aprendre, amb recursos, l'autonomia i l'adquisició d'estratègies per aprendre.
- Oferir un aprenentatge funcional i significatiu, relacionat amb la vida quotidiana, al que passa a la societat.
- Per garantir un aprenentatge significatiu cal una flexibilitat horària i docent.
- S'ha d'ensenyar a veure la funcionalitat i l'esforç.

Adaptar l'avaluació a l'enfocament competencial

- L'autoavaluació dels propis alumnes ajuda a ser conscient dels propis objectius.

- Cal canviar el sistema d'avaluació, afegint l'autoavaluació i coavaluació tant de l'alumnat com dels docents, amb l'avaluació realitzada conjuntament.
- L'avaluació actual no s'adiu amb l'enfocament competencial, cal adaptar-la.

Intel·ligències múltiples

- Lligar el procés d'aprenentatge a les emocions, per afavorir el plaer en l'aprenentatge i la motivació.
- Tenir més en compte les intel·ligències múltiples.
- La motivació ha de ser la base de l'aprenentatge i l'esforç.
- Afavorir el pensament crític i l'autonomia de l'alumne

Protagonisme de l'alumnat

- S'ha de posar l'alumne com a protagonista del seu propi l'aprenentatge fomentant-ne la participació activa.
- Partir des interessos dels alumnes, dels seus coneixements i de les seves habilitats, per tal que l'alumne sigui l'actor clau.

Canvis en l'organització

- Horaris adaptats a l'aprenentatge competencial i transversal.
- Més flexibilització de grups classe i nivells.
- Cal baixar la ràtio d'alumnes per aconseguir una personalització eficaç i un acompanyament continu.

Treballar la diversitat eficaçment

- Disposar de més recursos materials, de personal i d'organització per poder treballar la diversitat.
- Convertir la diversitat en riquesa.

Adaptació dels espais físics

- Adaptar els espais físics a les noves formes de treballar per facilitar la recerca d'informació i la mobilitat.

Implicació de les famílies

- Implicar les famílies en l'escola per compartir una mateixa direcció, establint un model de cooperació visible i beneficiós.
- Ensenyar a les famílies maneres de reforçar l'aprenentatge dels fills.

Línies pedagògiques

- L'escola ha de ser dinàmica i oberta a nous corrents pedagògics i ha de tenir en compte les diferents línies existents.

Quines mesures proposaríeu per desenvolupar la personalització i l'acompanyament per a la millora en els aprenentatges?

Personalització

- La personalització ha de tenir en compte sempre els interessos dels alumnes.
- S'han de respectar els ritmes i característiques individuals dels alumnes.
- Cada centre hauria de tenir una persona de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) assignada, amb l'objectiu d'afavorir l'atenció personalitzada dels alumnes.
- S'ha de començar per definir uns itineraris previs que s'adaptin als interessos de cada alumne, i de cada grup d'ensenyament, que cobreixin els aspectes essencials de l'aprenentatge i s'adaptin als diversos interessos de l'alumnat.
- Es plantegen diferents mesures per a desenvolupar la personalització i l'acompanyament:
    - Existència de funcions inspectores de supervisió dels acompanyaments.
    - Definició d'instruments que permetin conèixer a fons les diferents cultures i grups existents dins de les aules.
    - Noves metodologies que facilitin la personalització.
    - Gestionar i atendre la diversitat existent a les aules mitjançant la presència de dos professors i/o reduint les ràtios.
    - Lideratges directius més professionalitzats que en l'actualitat. La professionalització dels lideratges directius hauria de garantir la definició exhaustiva de les línies de treball de personalització i acompanyament que es desenvolupen a l'aula i la creació de la figura de "l'acompanyant pedagògic" per a la transició."
    - Personalitzar els processos amb el material adequat.
    - La personalització per alumnes d'entorns socioculturals desafavorits passa per la disponibilitat de personal especialitzat (psicòlegs, metges, logopedes, assistents socials...)
    - Augmentar l'atenció als alumnes amb altes capacitats, personalitzant també el seu aprenentatge.
    - Major atenció als alumnes amb necessitats educatives especials (NEE)
    - La personalització es pot millorar amb el suport de dos mestres a l'aula.

Atenció a la diversitat

- Aprendre a treballar en la diversitat, en grups heterogenis, sense proves externes que els classifiquin.
- Per fomentar el treball en la diversitat es necessiten més recursos humans, millors estratègies pedagògiques i organitzatives i un major grau d'implicació dels professionals.
- En els centres d'adults, cal una millor formació en l'atenció a la diversitat.
- No totes les famílies tenen les mateixes oportunitats per donar suport als fills/es. Per tant, és molt important oferir extraescolars, ja sigui des de l'entorn o bé des dels centres, que siguin accessibles a famílies amb entorns desafavorits.
- Millorar la detecció de les necessitats educatives especials primerenques. D'aquesta manera, es milloraria tot el posterior recorregut estudiantil de l'alumne.

Acompanyament

- És molt important que els mestres siguin acompanyants del procés vital dels adolescents.
- Incrementar la dedicació horària del professorat per a coordinacions pedagògiques que facilitin l'atenció personalitzada adequada a l'alumnat de cada centre.
- Enfortir el rol del professional docent com a guia i acompanyant en el procés d'aprenentatge de l'alumne més que transmissor de coneixements, per ajustar-se a les necessitats i ritmes de tots els alumnes.
- S'ha d'introduir i enfortir la figura de l'orientador que segueix i acompanya l'alumne durant tota una etapa o cicle.
- Acompanyament en tot el procés d'aprenentatge, amb possibilitat de suport de dos mestres a l'aula per poder atendre millor les potencialitats de cada alumne.
- L'acompanyament ha de servir també per ajudar els alumnes a fer que es coneguin a ells mateixos.
- Conciliació familiar perquè les famílies puguin acompanyar els alumnes des de casa i compartir amb l'escola el procés d'aprenentatge.

Canvis en l'avaluació

- Facilitar als alumnes un recurs (un òrgan) on puguin queixar-se davant situacions injustes. En el cas que existeixi, assegurar-se que els alumnes el coneguin.

- Cal una coherència entre el nou model d'ensenyament competencial i l'avaluació. Cada cicle ha de tancar avaluant les competències i continguts que pertoquen en aquell cicle sense pensar en el següent.

Aprenentatge integral

- Ensenyar a adaptar-se als canvis, a ser crítics i a generar-ne de nous, a més d' ensenyar coneixements. Ensenyar a aprendre i ensenyar estratègies per afrontar situacions i gestionar emocions per construir personalitats més segures
- Respectar i estimular la creativitat individual, i afavorir l'aparició del pensament crític. Aprofundir en els aprenentatges de diversificació de rols, habilitats socials, empatia, assertivitat, mirada positiva o el debat.

Canvis metodològics

- Es plantegen diversos canvis metodològics que afavoreixin el protagonisme i l'aprenentatge de l'alumne:
    - Interrelacionar les diferents disciplines acadèmiques per oferir un enfocament global de l'aprenentatge i posar en valor tots els àmbits de coneixement per igual.
    - Crear una comissió de docents per decidir sobre el currículum i la metodologia seguint el model finlandès. La incorporació seria per sorteig, obligatòria, i tindria una durada de dos anys.
    - Promoure metodologies actives i diversificades de treball a les aules, que s'ajustin a les diferents necessitats dels alumnes, que afavoreixin la seva autonomia i que promoguin aprenentatges significatius per a l'assoliment competencial en comptes d'aprenentatges memorístics.
    - Revisar els currículums actuals per minimitzar els continguts innecessaris.
    - Oferir a les escoles l'oportunitat de dissenyar els processos educatius seguint el currículum establert i estandarditzat o bé creant un currículum obert que s'ajusti als interessos de l'alumnat i doni resposta a la seva activitat exploratòria.
    - Canvis en la tipologia de deures.
    - Metodologies més inclusives.
    - Metodologies tipus SCAP (autoconeixement).
    - Treball en grups i treball cooperatiu.
    - Metodologies d'aprenentatges plurals.
    - Crear grups internivell, segons motivació, capacitats, etc.

- Avaluar l'alumne a partir del seu esforç i la seva evolució, amb coherència al treball realitzat en les activitats proposades sota metodologies actives i innovadores.

Protagonisme de l'alumne

- Afavorir un aprenentatge des de la perspectiva de l'alumnat, posant a l'alumne com a protagonista del seu aprenentatge.
- Escoltar més a l'alumnat i fer-lo partícip en la presa de decisions per garantir-ne l'efectivitat.

Formació específica

- Cal formació per treballar amb alumnes amb altes capacitats i potenciar-los les altres competències.
- Formació del professorat en metodologies més inclusives.

Revisar els horaris

- Es proposa revisar els horaris perquè s'estan quedant obsolets. La lògica cognitiva i formativa dels infants no va en la línia d'horaris marcats i assignatures tancades, sinó de treball per projectes transversals i engrescadors.

Ràtios adequades

- Establir ràtios adequades que facilitin una acció educativa de qualitat. Juntament amb aquesta acció, s'hauria de produir una inversió pública per a l'escola pública, l'eliminació del 10% d'increment de ràtios i fixar una inversió en educació del 6% del PIB.

Augment de recursos

- Augment de recursos humans (docents) i del temps de coordinació entre l'equip docent.
- Primer de tot, hauríem d'aprofitar al màxim els recursos disponibles, disposar d'instal·lacions adequades i optimitzar-les, tenir grups reduïts d'alumnes per facilitar la interacció.

Transició entre primària i secundària

- El primer curs d'ESO hauria de ser un curs de transició.
- Fer contínua la coordinació entre primària i secundària.

Augmentar i millorar les tutories

- Tutories més personalitzades.
- Fomentar i augmentar tant les tutories individualitzades com les grupals.

Fomentar un major vincle entre professorat i alumnat

- Fomentar una relació fraternal entre el docent i l'alumnat basada en un vincle de confiança.
- Cal augmentar les hores i els espais de relació entre l'alumnat i el professorat.

Quins valors han de definir la socialització educativa dels infants i joves, i com s'hauria d'implicar la família en aquest procés?

Valors

- Els valors que es considera que haurien d'estar associats a l'educació són:
    - Esforç
    - Respecte
    - Valors democràtics
    - Solidaritat
    - Equitat
    - Valors ambientals
    - Igualtat
    - Corresponsabilitat
    - Convivència
    - Participació
    - Cooperació, treball compartit
    - Aprenentatge entre iguals
    - Diversitat com a riquesa
    - Esperit crític
    - Tolerància
    - Compromís
    - Empatia
    - Flexibilitat
    - Resolució pacífica dels conflictes
- Concebre que tot el temps és educatiu (temps escolar, migdia, extraescolar, etc.).
- Situar l'infant i el jove com a centre del sistema educatiu, com a subjecte de dret, i atorgar a la família un paper protagonista.

- Fomentar la participació dels nens i dels joves en el propi procés d'aprenentatge perquè en siguin protagonistes, crítics, solidaris, compromesos amb la ciutadania i despleguin l'autonomia suficient per assolir el màxim assoliment competencial en els diferents àmbits.
- S'han de treballar valors com l'esforç, l'equitat i el respecte a la diferència.
- Valorar positivament l'error com a font d'aprenentatge.
- Educar en valors per promoure una ciutadania responsable, respectuosa i solidària.
- Promoure l'educació emocional com a part fonamental del procés educatiu.
- Treballar l'autoconeixement des de l'Ensenyament Infantil, els valors i l'educació emocional fomentant la cooperació familiar.
- Treballar els valors relacionats amb les TIC (responsabilitat, respecte, empatia, etc.), per tal d'evitar situacions d'abús entre alumnes o professors arran de fotos realitzades a l'aula.

Participació i implicació de les famílies

- La participació de les famílies en l'educació ha d'anar molt més enllà de l'organització de les festes escolars. Cal un treball de cooperació i de confiança mútua.
- Accessibilitat de les famílies a les escoles.
- Potenciar la realització d'activitats convivències amb les famílies.
- Recursos especialitzats proveïts per personal no docent per ajudar els pares.
- Formar els pares i mares com a capital social.

Tenir en compte tot l'entorn educatiu

- La família, la societat i els mitjans de comunicació han de tenir un paper d'acompanyament en l'estratègia educativa.
- Més interrelació dels centres amb l'entorn per treballar adequadament en la socialització de l'infant.

Facilitar la inclusió

- Cal fomentar activitats extraescolars gratuïtes que incentivin la integració social i els valors.
- Necessitat de replantejar els deures per evitar que siguin una motiu d'exclusió social.

Ensenyament integral

- Consideració de l'alumnat com un ésser global.
- Potenciar l'educació emocional.

Ambient i clima escolar

- El projecte de convivència pot ajudar el centre a crear ambients propicis per a la tasca educativa. És una eina bàsica i cal destinar temps a l'aula per crear ambients on no hi hagi lloc per a cap conflicte.

Introduir els apadrinaments entre alumnes

- Incentivar els apadrinaments d'alumnes grans a petits en diferents espais i àmbits. També, els apadrinaments dins de la mateixa classe d'alumnes, famílies nouvingudes o alumnes amb necessitats educatives especials. En resum, tutories entre iguals.

Revalorar l'educació i el paper del mestre

- Valoració de l'educació com a eina important per al desenvolupament del subjecte en una societat democràtica.

Interacció entre centres

- Promoure els intercanvis temporals d'alumnes entre centres i entre països, facilitant la interacció social d'aquests. Al mateix temps, s'hauria de fomentar les activitats compartides entre diferents centres.

Quina és la contribució de les tecnologies i les xarxes socials per desenvolupar noves formes d'aprendre?

Potencials de les noves tecnologies en l'aprenentatge

- Les noves tecnologies són una eina o recurs més que pot afavorir, si s'utilitza bé, la inclusió social.
- Estudiar la capacitat d'aplicació i l'eficàcia de les noves tecnologies (llibre electrònic, tauleta, etc.) a les aules.
- Les tecnologies permeten personalitzar l'aprenentatge de l'alumnat si se saben utilitzar.
- La tecnologia permet el treball en xarxa i la immediatesa.

- Les xarxes socials s'han d'entendre com una nova manera de treballar, això sí, sota algun tipus de supervisió i/o control. És la nova manera de ser i l'escola no en pot quedar al marge.
- Promoure l'aprenentatge a través del joc, sobretot, a partir de la ludificació en les TIC.
- Promou el treball col·laboratiu amb els documents compartits, a temps real, encara que no tot el grup sigui present a l'aula…
- Utilitzar les xarxes per fer interconnectar escoles i compartir l'aprenentatge dels alumnes.
- Creació d'aules virtuals amb l'objectiu que alumnes i família puguin formar-se i intercanviar experiències i aprenentatges.

<u>Fomentar i formar en el bon ús de les noves tecnologies</u>

- Les TIC s'han d'entendre com una eina al servei del mètode, però no com un mètode. Per tant, cal proporcionar les eines necessàries per cercar la informació amb esperit crític, i utilitzar-les correctament com una font d'aprenentatge i una via de comunicació. Cal educar per viure a la xarxa.
- Estimular el treball en la competència informacional i les habilitats informacionals (com busco, on busco, com la trobo, on la guardo, com la transmeto i quins valors he de tenir en compte en el seu ús, etc.).
- Cal establir una normativa que reguli les xarxes socials.
- S'ha d'aprofitar la riquesa tecnològica i les xarxes socials, afegint-la als processos d'aprenentatge i ensenyament.
- Les TIC poden ser eines motivadores en el procés d'adquisició de coneixements i en l'acció pedagògica dels docents.
- Cal una major informació i formació a l'entorn de les TIC.

<u>Formació del professorat en noves tecnologies</u>

- Formar el professorat actual en el món de les xarxes socials, facilitant estratègies i intercanvis.
- Formació permanent pel professorat en les noves tecnologies ja que evolucionen molt ràpidament i l'alumnat té tendència a anar per davant.
- És important fer un salt de les TIC a les TAC (tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement), per tal de saber adaptar les noves tecnologies com eines d'aprenentatge i coneixement.

Combinació de metodologies

- Combinar metodologies centrades en les TIC amb els mètodes d'aprenentatge "tradicionals" que es considerin més útils i efectius per no deixar perdre tot el bagatge històric i efectiu previ.

Garantir l'accés a les noves tecnologies

- Evitar la bretxa digital, de tal manera que es garanteixi l'accés de tot l'alumnat a les noves tecnologies a través dels centres educatius, plans d'entorn, etc.

Dotació dels recursos necessaris

- Actualització de recursos tecnològics i optimització dels existents.

4.- INFOGRAFIES

DEBAT SOBRE EL FUTUR DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA

ara és demà

Juny 2017

Eix 1. Els pilars del sistema educatiu

Idees marc sorgides del debat

MOTIVACIÓ DE L'ALUMNAT
EQUITAT
PROFESSORAT
TREBALL EN XARXA
RÀTIOS
PLURILINGÜISME
ESTABILITAT DEL SISTEMA
MÉS RECURSOS
FAMÍLIES
PEDAGOGIA I APRENENTATGE
EQUILIBRI ENTRE CENTRES
INCLUSIÓ
ATENCIÓ A LA DIVERSITAT
ADAPATACIÓ AL CONTEXT

MÉS RECURSOS

- Incrementar el volum d'inversió en educació
- Més recursos humans i infraestructurals
- Clau per promoure el plurilingüisme i reconèixer la diversitat cultural

TREBALL EN XARXA

- Suma de visions i adaptació a la complexitat territorial
- Consolidació dels centres educatius com a agents socialitzadors
- Impuls de plans educatius d'entorn

EQUITAT

- Repartiment equitatiu del finançament i els alumnes
- Aprenentatge personalitzat
- Evitar segregacions per origen, religió o nivell econòmic

EQUILIBRI ENTRE CENTRES

- Nivells de qualitat similars a tots els centres compensant mancances
- Igualar condicions infraestructurals
- Equilibri real entre escola pública i concertada

RÀTIOS

- Reduir les ràtios
- Garantir la igualtat d'oportunitats
- Afavorir inclusió de perfils d'alumnes diversos

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Participació i aprenentatge de tots els alumnes
- Sensibilitzar i fer pedagogia a favor de la interculturalitat
- Repartiment equitatiu dels recursos per atendre la diversitat

ESTABILITAT DEL SISTEMA

- Sistema educatiu dissenyat a llarg termini
- Més protagonisme d'experts i professionals en les reformes educatives
- Pacte educatiu per garantir-ne la continuïtat

ADAPTACIÓ AL CONTEXT

- Autonomia de centre i projectes adaptats a l'entorn
- Conciliació i adaptacio horària
- Autoavaluacions per afrontar necessitats específiques de centre

INCLUSIÓ

- Promoure valors en positiu
- Atendre les necessitats educatives "per dalt" i "per baix"
- Repensar suports actuals

PROFESSORAT

- Amb bones condicions de treball
- Motivat, amb vocació i reconegut socialment
- Interculturalitat i plurilingüisme, claus de la tasca pedagògica

FAMÍLIES

- Més vinculació entre famílies i centre mitjançant seguiment i suports
- Revisar i potenciar el paper de les AMPA
- Conciliació i racionalització d'horaris

MOTIVACIÓ DE L'ALUMNAT

- Valorar i reconèixer potencialitats i mèrits
- Identificar i potenciar capacitats i interessos
- Processos d'orientació motivadors

PLURILINGÜISME

- Adaptació al plurilingüisme de l'entorn
- Reconèixer les diferents llengües amb el català com a vehicular
- Aprenentatge de llengües estrangeres des d'edats primerenques

REVISAR METODOLOGIES

- Metodologies actives en processos d'aprenentatge
- Bons sistemes d'acollida de famílies estrangeres
- Potenciar l'ús de les tecnologies

PEDAGOGIA I APRENENTATGE

- Nova mentalitat: aprendre a participar i a escoltar
- Sumar visions diverses i caminar en una mateixa direcció
- Normalitzar noves realitats socials

Generalitat de Catalunya
Consell Escolar de Catalunya

DEBAT SOBRE EL FUTUR DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA

ara és demà

Juny 2017

Eix 2. Arquitectura del sistema educatiu

Idees marc sorgides del debat

OFERTA FORMATIVA
ESPAIS DE TREBALL CONJUNT
PRESTIGIAR L'FP
ENLLAÇ AMB LA REALITAT SOCIOECONÒMICA
TREBALL EN XARXA
FP DUAL
COORDINACIÓ ENTRE ETAPES
MILLORES TRANSVERSALS
INSTRUMENTS
TRANSMISSIÓ DE VALORS
ESTRUCTURES DE COORDINACIÓ
CONCILIACIÓ
GESTIÓ I RECURSOS
ORIENTACIÓ I SUPORT
GENERACIÓ D'OPORTUNITATS

MILLORES TRANSVERSALS

- Dissenyar les etapes educatives pensant en metodologies més que en franges d'edat
- Respectar ritmes i formes d'aprenentatge
- Potenciar les habilitats socials i el treball col·laboratiu

PRESTIGIAR L'FP

- Dotar l'FP de la importància i exigència que es mereix
- Promoure el coneixement i la valoració positiva de l'FP
- Bons processos d'orientació i guiatge cap a l'FP

OFERTA FORMATIVA

- Més flexible, pràctica, moderna i adaptada
- Equilibrada i descentralitzada al territori
- Ampliació de l'oferta formativa al final de l'educació secundària

COORDINACIÓ ENTRE ETAPES

- Integració gradual entre primària i secundària per mantenir model metodològic
- Coordinació entre departaments
- Un institut de referència per cada escola

ESTRUCTURES DE COORDINACIÓ

- Coordinació estable entre agents
- Garantir continuïtat pedagògica entre etapes
- Relació entre el sistema educatiu i el món empresarial

FP DUAL

- Combinar de forma efectiva formació i aprenentatge pràctic
- Control sindical dels alumnes practicants
- Prendre de referència experiències d'èxit d'altres països de la UE

GENERACIÓ D'OPORTUNITATS

- Generar espais de segones oportunitats
- Crear estructures educatives per als joves que abandonen
- Incloure la formació d'adults dins l'arquitectura del sistema educatiu

CONCILIACIÓ

- Facilitar la responsabilització i l'acompanyament de les famílies a l'educació
- Ampliar els permisos de maternitat
- Educació infantil flexible per adaptar-se als horaris de les famílies

ESPAIS DE TREBALL CONJUNT

- Espais de coordinació interdisciplinària, sobretot als centres d'entorn complex
- Implicació d'agents de la salut, la justícia i l'àmbit social
- Espais per implicar entitats de l'entorn

ENLLAÇ AMB LA REALITAT SOCIOECONÒMICA

- Presència de l'empresa a l'FP
- Oferta d'FP adaptada als joves i empreses del territori
- Interconnectar batxillerat, FP i mercat laboral

ORIENTACIÓ I SUPORT

- Professorat coneixedor de les realitats i opcions al llarg de les etapes educatives
- Servei específic d'orientació al final de l'educació secundària
- Detecció precoç i suports per prevenir l'abandonament

TREBALL EN XARXA

- Sinergies que impactin en el benestar i evolució dels alumnes
- Plans educatius d'entorn per promoure valors i hàbits
- Millorar la metodologia de treball en xarxa

INSTRUMENTS

- Protocols de coordinació i canals eficients de traspàs entre els diferents actors
- Elaboració compartida de plans de treball personalitzats
- Organització conjunta d'activitats extraescolars

GESTIÓ I RECURSOS

- Més recursos per promoure coordinacions
- Agilitar les tasques burocràtiques per reduir-hi la dedicació docent
- Recursos suficients per a una FP en condicions

TRANSMISSIÓ DE VALORS

- Treballar la cultura de l'esforç a tots els cicles
- Foment del treball en grup i la innovació
- Treballar la dimensió transcendent de la persona a partir de l'atenció plena

Generalitat de Catalunya
Consell Escolar de Catalunya

DEBAT SOBRE EL FUTUR DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA

ara és demà

Juny 2017

Eix 3. El centre educatiu

Idees marc sorgides del debat

ESPAIS PARTICIPATIUS EFICIENTS
OBJECTIUS CLARS I ÚTILS
AVALUACIONS
IMPLICACIÓ DEL CENTRE AMB L'ENTORN
CULTURA PARTICIPATIVA
OBJECTIUS COMPARTITS
COL·LABORACIONS BEN DEFINIDES
PLANTILLES
MÉS AUTONOMIA
CAPACITAT DE DECISIÓ
DIVERSITAT D'ACTORS
GESTIÓ I RECURSOS
LIDERATGES LEGITIMATS
L'ENTORN COM A AGENT CLAU
LIDERATGES FACILITADORS

MÉS AUTONOMIA

- Autonomia de centre entesa com a instrument per garantir equitat i qualitat del projecte educatiu
- Acompanyada de lideratge pedagògic
- Amb la transparència com a requisit bàsic

IMPLICACIÓ DEL CENTRE AMB L'ENTORN

- Entendre l'educació com un procés que ni comença ni acaba a l'escola
- Xarxes de treball conjunt, amb bones pràctiques i experiències compartides
- Obrir espais del centre a l'entorn

LIDERATGES FACILITADORS

- Models de lideratge en xarxa, horitzontals i distribuïts
- Equips directius formats en gestió i lideratge
- Incorporació de visions de la comunitat escolar

AVALUACIONS

- Millora de processos mitjançant eines útils d'avaluació adaptades a cada centre
- Complementar avaluacions internes amb avaluacions externes
- Avaluacions transversals i constants

DIVERSITAT D'ACTORS

- Implicar tota la comunitat educativa
- Assegurar la consulta i la participació activa de l'alumnat
- Participació real de les famílies

CULTURA PARTICIPATIVA

- Potenciar el voluntariat
- Més comunicació i col·laboració entre la comunitat escolar
- Estendre l'aprenentatge servei (APS) a tota l'educació secundària

LIDERATGES LEGITIMATS

- Terminis de mandat i eleccions
- Anàlisi de propostes educatives mitjançant avaluacions internes i de la comunitat escolar
- Decisions consensuades en espais participatius

PLANTILLES

- Plantilles estables per consolidar línies i visions de treball
- Elecció de professionals per adaptar-se a les necessitats del centre
- Equilibri entre gestió de personal i lideratge pedagògic

ESPAIS PARTICIPATIUS EFICIENTS

- Consell Escolar amb decisions vinculants
- Apoderament del claustre
- Rellançar els Consells Municipals d'Educació

L'ENTORN COM A AGENT CLAU

- Projectes educatius construïts des de perspectives d'entorn
- Major implicació d'agents municipals i empreses
- Programació conjunta d'activitats

CAPACITAT DE DECISIÓ

- Direccions assumint responsabilitats i amb capacitat de decisió
- Facilitar processos de presa de decisions col·legiades
- Direccions amb experiència docent prèvia

OBJECTIUS COMPARTITS

- Objectius de centre compartits per l'equip amb professionals i agents de l'entorn
- Definició compartida d'accions derivades de les avaluacions
- Interrelació entre centres de primària i secundària

GESTIÓ I RECURSOS

- Més recursos per facilitar el desenvolupament dels projectes de centre
- Per disposar de suports de professionals
- Per desenvolupar tasques administratives als centres

OBJECTIUS CLARS I ÚTILS

- Evitar estructures verticals i democratitzar la presa de decisions
- Sinergies entre centre i famílies
- Compromisos amb l'entorn a través de projectes concrets

COL·LABORACIONS BEN DEFINIDES

- Col·laboracions amb l'entorn a llarg termini
- Compromís de tots els actors
- Treball en xarxa entre agents de l'educació formal i de l'educació no formal

Generalitat de Catalunya
Consell Escolar de Catalunya

DEBAT SOBRE EL FUTUR DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA

ara és demà

Juny 2017

Eix 4. El professorat

Idees marc sorgides del debat

AVALUACIÓ DEL PROFESSORAT
MODEL MIR FORMACIÓ PERMANENT PRÀCTIQUES
ÈTICA I VALORS
FORMACIÓ INICIAL
SERVEI PÚBLIC
ACCÉS A LA DOCÈNCIA MENTORIA
PERFIL COMPETENCIAL PERFILS INTEGRALS

FORMACIÓ INICIAL

- De qualitat i revalorada, augmentant la nota de tall
- Formació pedagògica, en habilitats socials i emocionals, en intel·ligències múltiples i en plurilingüisme
- Adaptada a la realitat actual

FORMACIÓ PERMANENT

- Formació accessible
- Formació adaptada a les necessitats dels centres
- Formació que reverteixi en l'alumnat

AVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Avaluació eficient i eficaç com a eina de millora
- Que avaluï també aspectes actitudinals, vocacionals
- Amb criteris homogenis i holístics

ACCÉS A LA DOCÈNCIA

- Requisits més exigents
- Fer evolucionar el concepte d'oposicions
- Tenir en compte l'índex motivacional

PERFIL COMPETENCIAL

- Rol d'acompanyament
- Perfil format en l'enfocament competencial
- Vocació i compromís

ÈTICA I VALORS

- Responsabilitat de servei públic
- Respecte a la integritat i la diversitat
- Transparència

PRÀCTIQUES

- Ampliar les pràctiques en la formació inicial
- Formació permanent amb més pràctica
- Afavorir la relació teoria-pràctica en la formació

PERFILS INTEGRALS

- Democràtics, amb lideratge i autoritat
- Oberts al canvi, amb capacitat d'adaptació
- Amb capacitat comunicativa i relacional

MODEL MIR

- Establir un "model MIR" adaptat a la carrera docent: graduat (4 anys) + habilitació (3 anys) + avaluació final.
- Sistema d'acompanyament entre la formació inicial i la pràctica docent

SERVEI PÚBLIC

- Tasca docent com a servei públic a la societat
- Canvis en l'accés i el manteniment en la funció pública
- Actitud cooperativa i d'adaptació als canvis

MENTORIA

- Agent d'acollida, acompanyament i avaluació
- Perfil de coneixement, innovació metodològica i domini comunicatiu
- Modelatges i acompanyaments entre professionals

Generalitat de Catalunya
Consell Escolar de Catalunya

DEBAT SOBRE EL FUTUR DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA

ara és demà

Juny 2017

Eix 5. L'alumnat

Idees marc sorgides del debat

PERSONALITZACIÓ
PROTAGONISME
APRENENTATGE SIGNIFICATIU
VALORS
FORMACIÓ DEL PROFESSORAT
DIVERSITAT
CANVI METODOLÒGIC
RÀTIOS
ÚS RESPONSABLE
ACOMPANYAMENT
VINCLE
TIC
AJUSTAMENT
EMOCIONS
FAMÍLIA
ENFOCAMENT COMPETENCIAL

CANVI METODOLÒGIC

- Dinamisme, experimentació
- Transversalitat
- Aprenentatge per projectes
- Treball en equip, col·laboratiu

VALORS

- Respecte, solidaritat, corresponsabilitat, compromís
- Esforç, esperit crític i error per aprendre
- Equitat, igualtat, convivència, cooperació

TIC

- Potenciar les noves tecnologies en l'aprenentatge
- Combinar amb mètodes d'aprenentatge tradicionals
- Garantir-hi l'accés

PERSONALITZACIÓ

- Personalitzar per atendre les necessitats de l'alumnat
- Tenir en compte els interessos de l'alumnat
- Recursos humans i materials

FAMÍLIA

- Implicació de les famílies a partir de la confiança mútua
- Establir models de cooperació amb les famílies
- Capacitació de les famílies

APRENENTATGE SIGNIFICATIU

- Aprendre a aprendre
- Eines i estratègies d'autonomia i adaptació
- En relació amb l'evolució de la societat i amb el dia a dia

ENFOCAMENT COMPETENCIAL

- Apostar-hi de forma clara i compromesa
- Adaptar metodologies, avaluació, horaris i matèries
- Formació, eines i recursos

ÚS RESPONSABLE DE LES TIC

- Tecnologies enteses com a eina al servei del mètode
- Competències i habilitats informacionals
- Regulació de les xarxes socials educatives

ACOMPANYAMENT

- Durant tot el procés d'aprenentatge
- Potenciar la figura de l'orientador
- Conciliació familiar per a l'acompanyament dels fills

AJUSTAMENT

- Coherència entre enfocament competencial i avaluació
- Adequació docent entre primària i secundària
- Equilibri entre competències i continguts

DIVERSITAT

- Diversitat com a font de riquesa
- Adequar les ràtios
- Recursos, materials, estratègies i processos per atendre la diversitat

EDUCACIÓ EMOCIONAL

- Lligar el procés d'aprenentatge a les emocions
- Motivació
- Creativitat

RÀTIOS

- Adequades a la personalització i l'acompanyament
- Suport de dos docents per grup
- Reduir ràtios per grup

FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

- En l'enfocament competencial
- En TIC i TAC
- En metodologies inclusives

PROTAGONISME

- L'alumne, protagonista del seu aprenentatge
- Partir dels interessos, coneixements i habilitats de l'alumne
- Fomentar la participació

VINCLE

- Major vincle entre docent i alumne
- Més temps i espais de relació entre alumnat i professorat
- Fraternitat i confiança

Generalitat de Catalunya
Consell Escolar de Catalunya

5.- AVALUACIÓ DEL PROCÉS

5.1.- Presentació

La proposta del Consell Escolar de Catalunya de generar una reflexió amb tots els sectors de la comunitat educativa sobre el futur de l'educació, a fi de conèixer els diversos punts de vista sobre qüestions cabdals que afecten l'ensenyar i l'aprendre, s'ha vehiculat mitjançant diverses vies de participació:

- Canals d'informació i de participació
- Aportacions institucionals, de centres educatius, personals i de col·lectius
- Taller de debat al centre
- Tallers participatius als territoris

El present informe d'avaluació fa referència a les dues darrers vies de participació, els tallers de debat als centres i els tallers participatius als territoris.

5.2.- Dades bàsiques sobre l'avaluació del procés

Tot i que el procés de participació incorporava diverses vies, en aquest informe, tal i com s'ha especificat, només es fa referència als tallers de debat als centres i els tallers participatius als territoris.

En total, s'han realitzat 15 tallers participatius als territoris i 43 tallers de debat als centres.

5.2.1.- Tallers participatius als territoris

El total de persones participants als tallers de debat als territoris ha estat de 473, distribuïts tal i com mostra la següent taula entre les diferents sessions realitzades al territori.

5.2.2.- Tallers de debat als centres

El total de centres que han realitzat debats autogestionats ha estat de 113, 38 dels quals han fet arribar l'avaluació a l'organització del debat. Les dades que es mostren a continuació, doncs, fan referència a aquests 38 centres que han completat la seva participació donant a conèixer l'avaluació que han fet de la seva experiència.

A continuació, es mostra el llistat de centres participants que han completat l'autoavaluació:

Bon Soleil
CFA del Solsonès
Col·legi El Carme
Col·legi Santa Teresa de Lisieux
EA Apiària
EOI Cornellà de Llobregat
Escola 25 de setembre
Escola Arrels II
Escola Bressol El Cirerer
Escola Casablanca
Escola del Bosc
Escola Doctor Ferrer
Escola Joan Baptista Serra
Escola Joan Maragall
Escola Mowgli
Escola Ntra. Sra. de Montserrat
Escola Parc de l'Aigua
Escola Pepa Colomer
Escola Pia Igualada
Escola Pia Sarrià-Calassanç
Escola Pinyana
Escola Salvador Espriu
Escola Salvador Espriu
Escola Sant Domènec
Escola Sant Jordi
Escola Sant Nicolau
Escola Teide
Escola Teresa Altet
Institut Anton Busquets i Punset
Institut Camps Blancs
Institut Castellet
Institut Esteve Terradas i Illa
Institut Leonardo da Vinci
Institut Olorda
Institut Priorat
La Salle de Premià
ZER Baix Berguedà

5.3.- El qüestionari d'avaluació

Les persones participants a les diferents sessions de debat tenien la possibilitat d'omplir un full d'avaluació individual sobre el desenvolupament de cada sessió de la que havien estat partícips.

En relació als tallers de debat al territori, del total de 421 persones participants han donat resposta al formulari d'avaluació un total de 370 persones, el que suposa un 88% del total.

El següent gràfic indica el nombre de formularis que van ser omplerts en relació amb el nombre de persones participants en cada sessió territorial.

Figura 1. Formularis omplerts en relació al nombre de persones assistents a les sessions de debat al territori

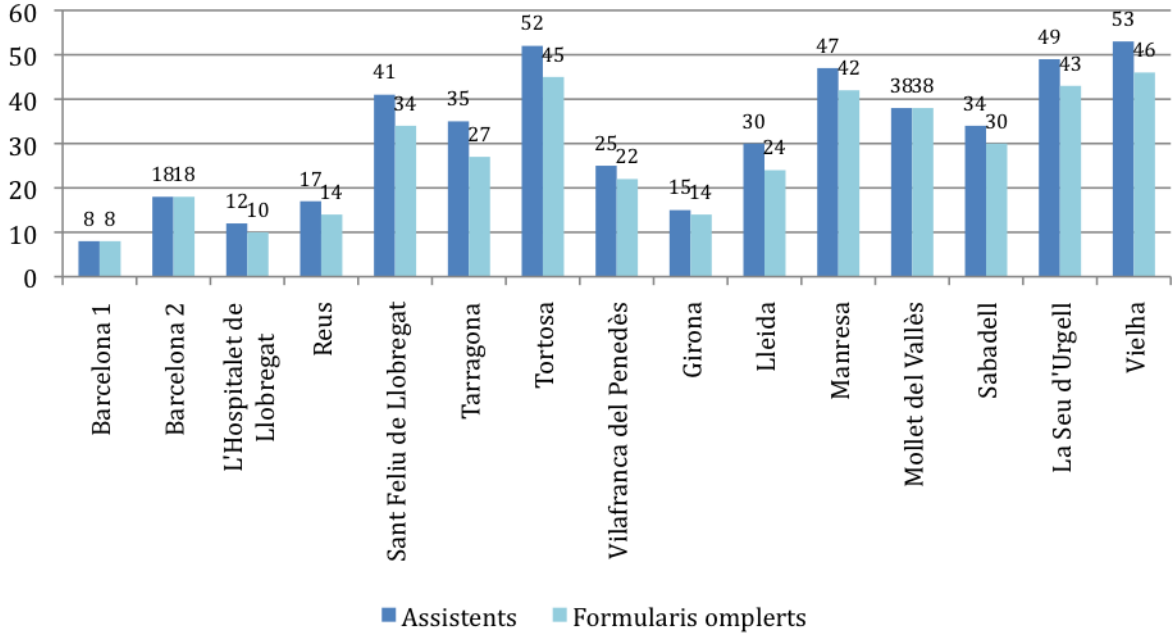

En relació als debats als centres, només es disposa del total de formularis recollits per cadascun dels centres participants.

Figura 2. Formularis recollits a les sessions de debat als centres segons centres

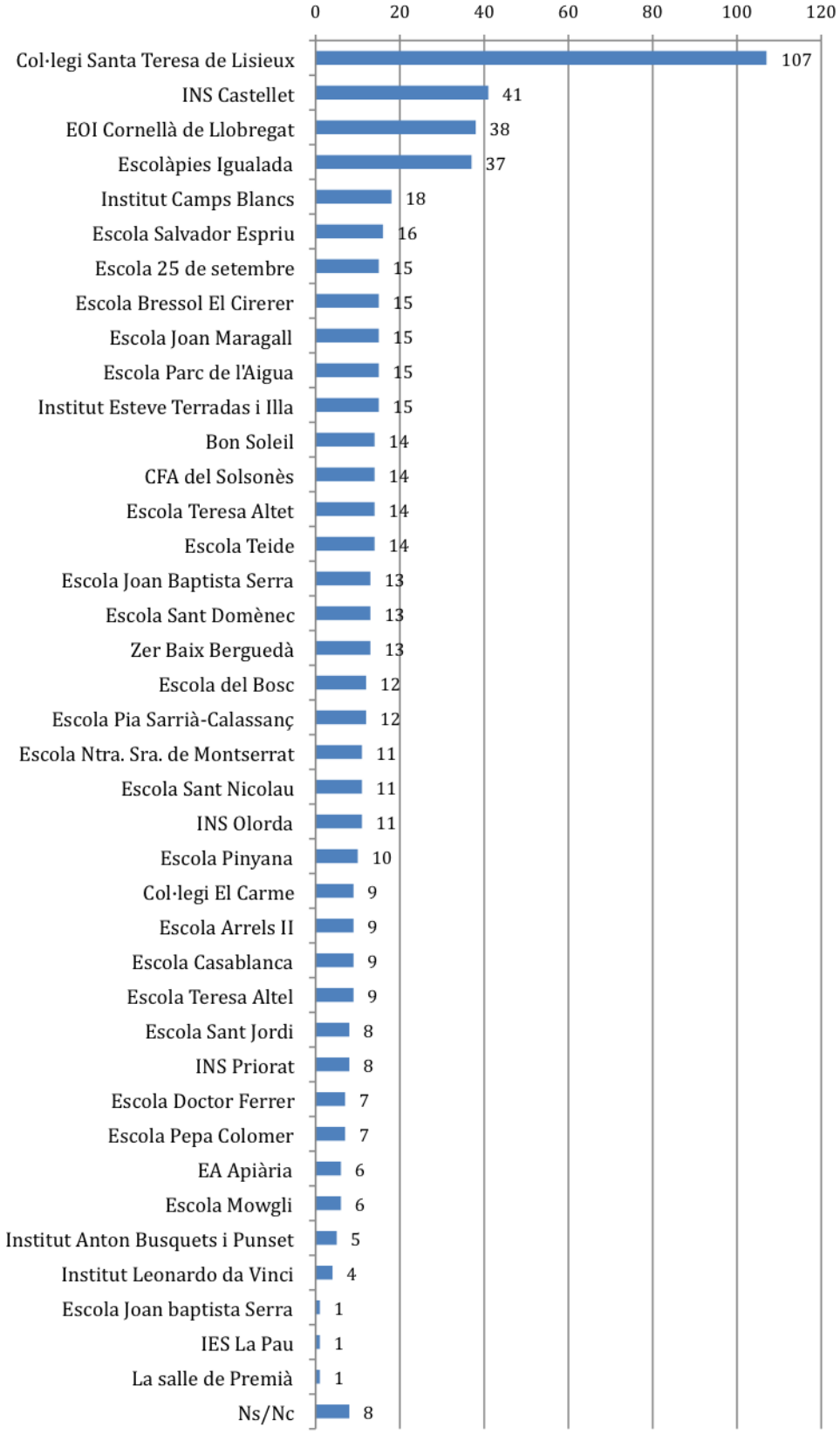

5.4.- Perfil de les persones participants

5.4.1.- Global

Les persones participants a les sessions territorials i als debats de centre realitzats que han contestat el qüestionari d'avaluació, la gran majoria han estat dones, i l'edat mitjana ha estat de 43 anys.

Figura 3. Sexe

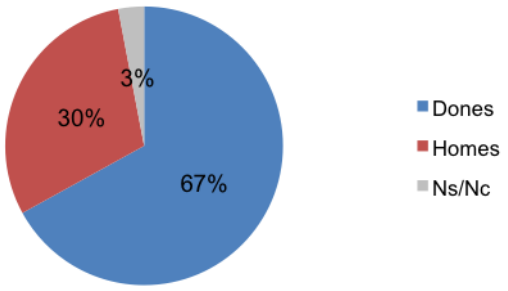

La gran majoria de les persones participants han nascut a Catalunya

.

Figura 4. Lloc de naixement

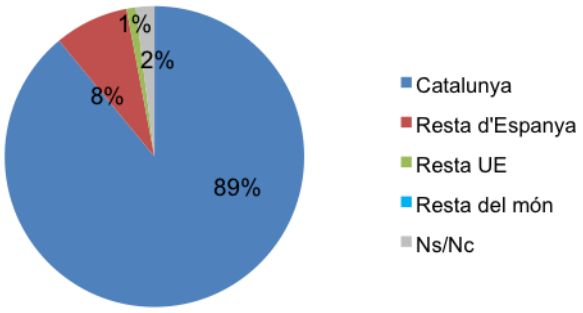

El 84% de les persones participants estan treballant actualment, la majoria per compte d'altri i en el sector de l'ensenyament o en el de l'administració pública.

Figura 5. Situació laboral

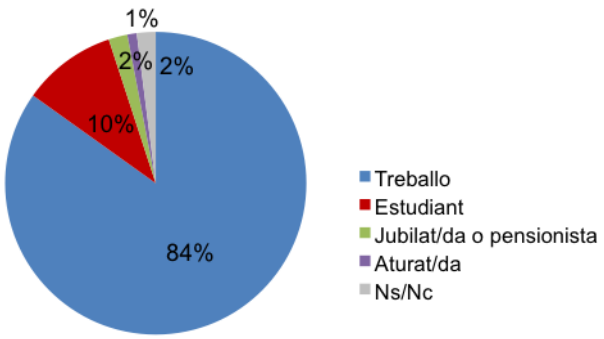

Figura 6. Per compte de qui treballen

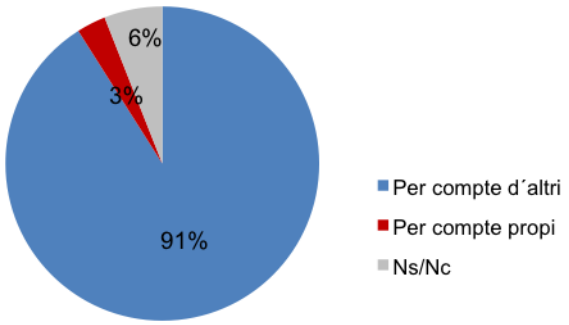

Nota: % calculats sobre el total de persones participants que treballen (84%)

Figura 7. Sector d'activitat en el que treballen habitualment

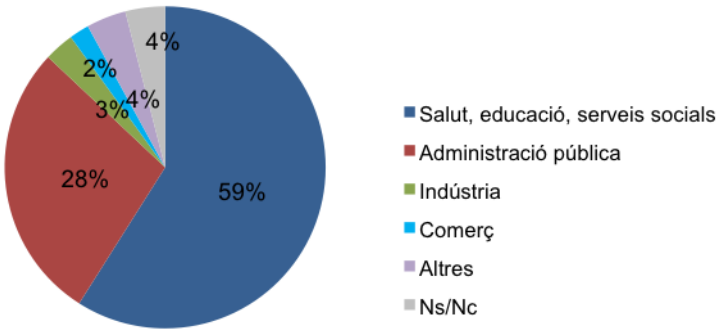

Nota: % calculats sobre el total de persones participants que treballen (84%)

El nivell formatiu de les persones participants és principalment d'estudis universitaris.

Figura 8. Nivell formatiu

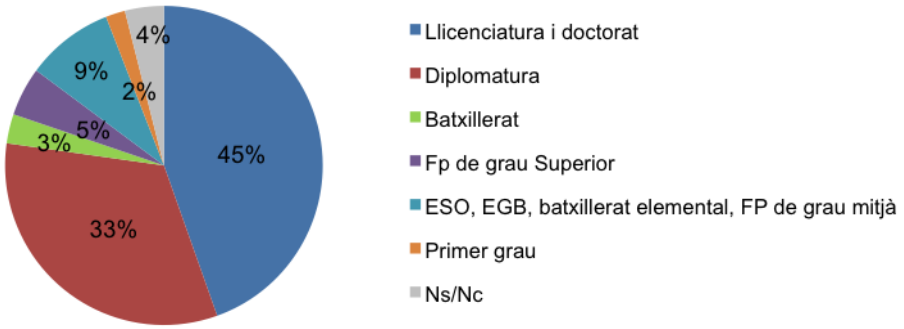

Les persones participants pertanyen sobre tot a associacions pares i mares d'alumnes i associacions culturals de lleure i d'estudis històrics i socials.

Figura 9. Formeu part d'alguna d'aquestes entitats o associacions?

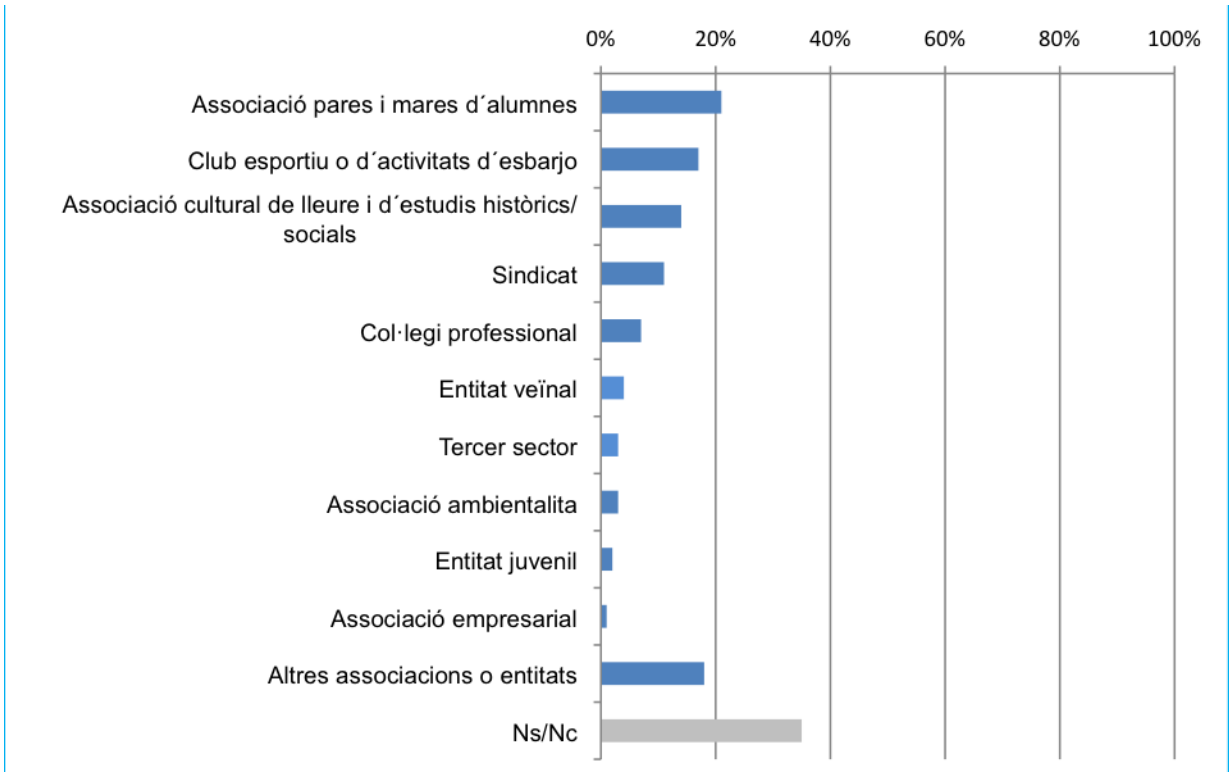

Nota: els % no sumen 100 doncs s'admetia resposta múltiple

5.4.2.- Tallers participatius als territoris

Les persones participants a les sessions territorials realitzades que han contestat el qüestionari d'avaluació, la gran majoria han estat dones, i l'edat mitjana ha estat de 47 anys.

Figura 10.Sexe

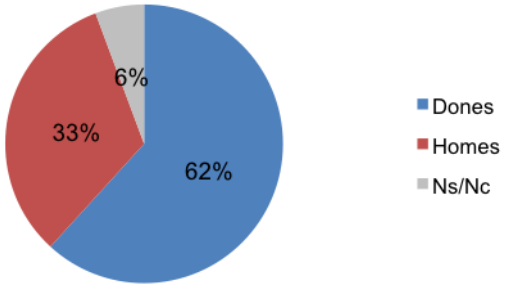

La gran majoria de les persones participants han nascut a Catalunya.

Figura 11. Lloc de naixement

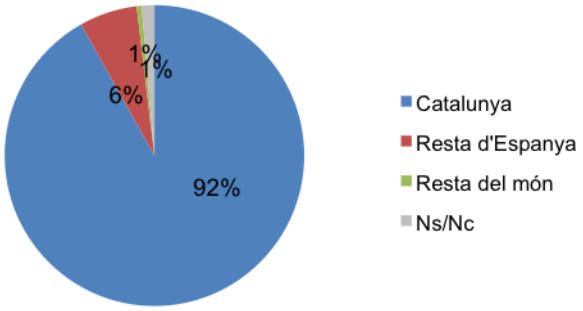

El 90% de les persones participants estan treballant actualment, la majoria per compte d'altri i en el sector de l'ensenyament o en el de l'administració pública.

Figura 12. Situació laboral

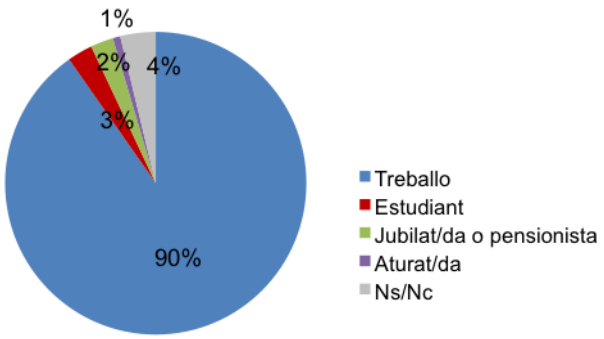

Figura 13. Per compte de qui treballen

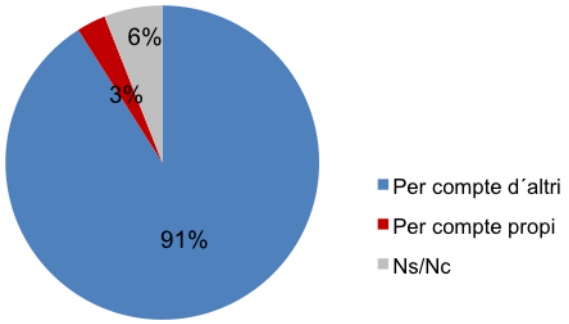

Nota: % calculats sobre el total de persones participants que treballen (90%)

Figura 14. Sector d'activitat en el que treballen habitualment

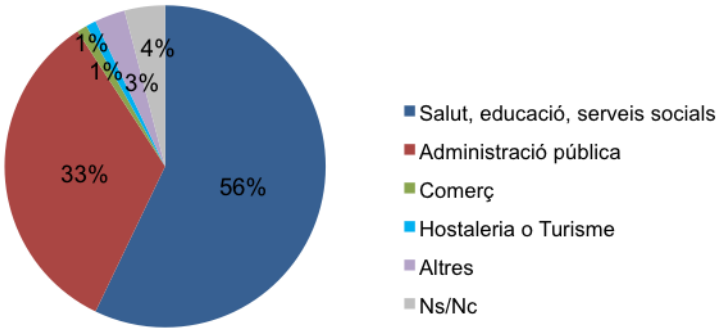

Nota: % calculats sobre el total de persones participants que treballen (90%)

El nivell formatiu de les persones participants és principalment d'estudis universitaris.

Figura 15. Nivell formatiu

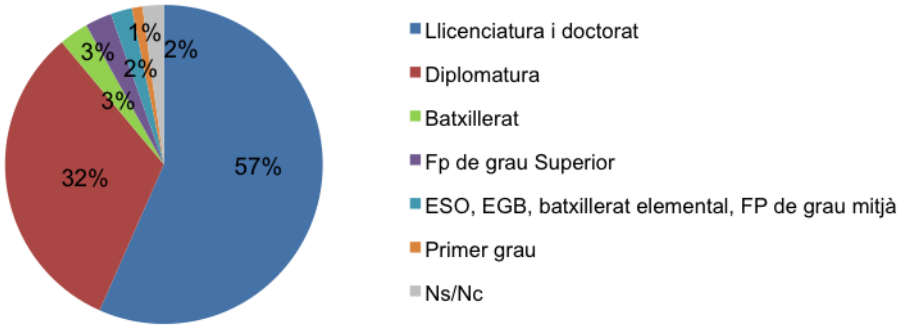

Les persones participants pertanyen sobre tot a associacions pares i mares d'alumnes i associacions culturals de lleure i d'estudis històrics i socials.

Figura 16. Formeu part d'alguna d'aquestes entitats o associacions?

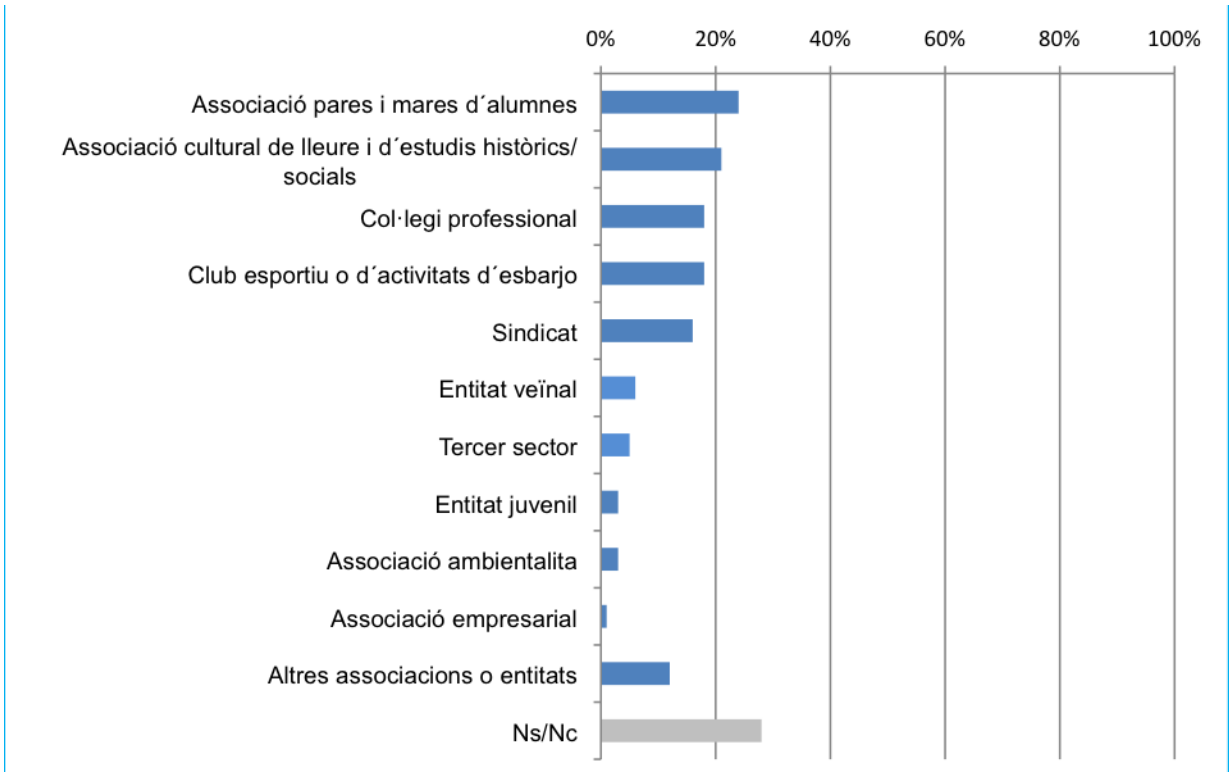

Nota: els % no sumen 100 doncs s'admetia resposta múltiple

5.4.3.- Tallers de debat als centres

Les persones participants a les sessions realitzades als centres que han contestat el qüestionari d'avaluació, la majoria han estat dones, i l'edat mitjana ha estat de 39 anys.

Figura 17. Sexe

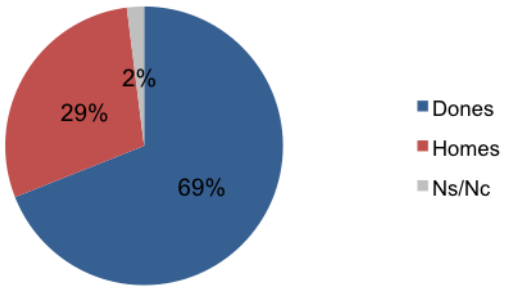

La gran majoria de les persones participants han nascut a Catalunya.

Figura 18. Lloc de naixement

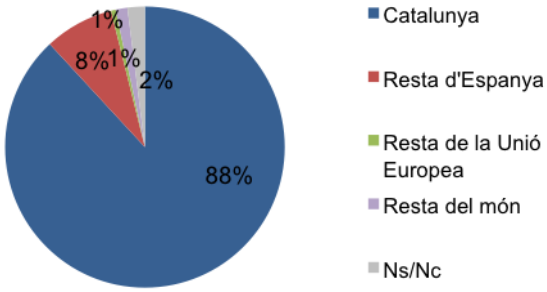

El 80% de les persones participants estan treballant actualment, la majoria per compte d'altri i en el sector de l'ensenyament o en el de l'administració pública.

Figura 19. Situació laboral

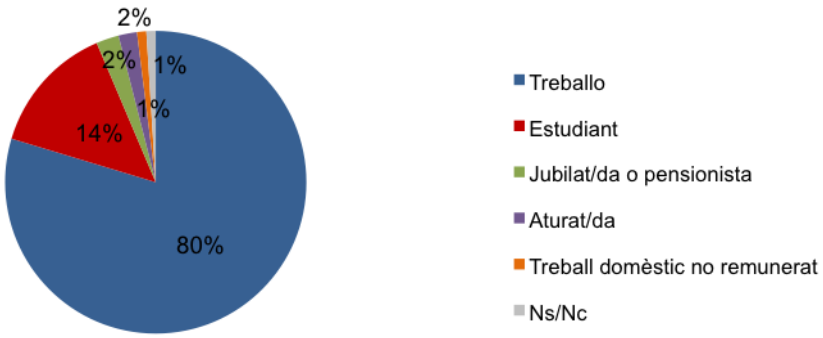

Figura 20. Per compte de qui treballen

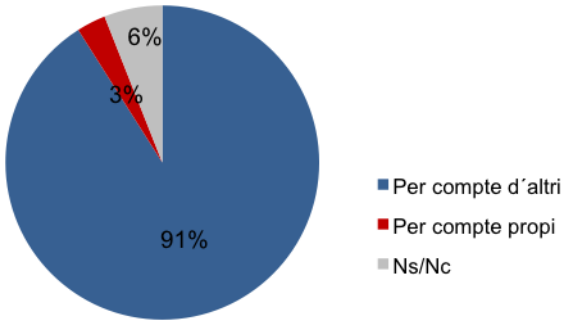

Nota: % calculats sobre el total de persones participants que treballen (80%)

Figura 21. Sector d'activitat en el que treballen habitualment

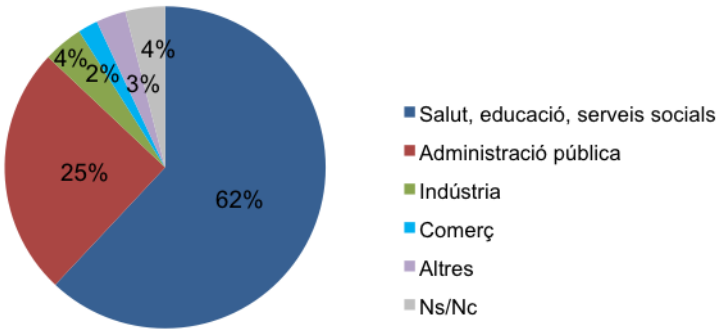

Nota: % calculats sobre el total de persones participants que treballen (80%)

El nivell formatiu de les persones participants és principalment d'estudis universitaris.

Figura 22. Nivell formatiu

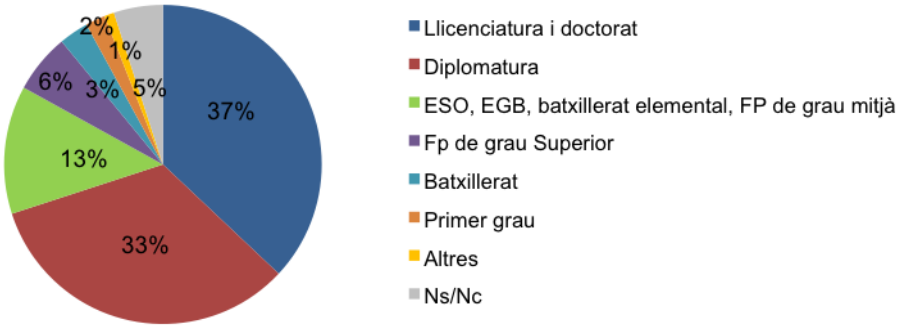

Les persones participants pertanyen sobre tot a associacions pares i mares d'alumnes, a Clubs esportius o d'activitats d'esbarjo o a Col·legis professionals.

Figura 23. Formeu part d'alguna d'aquestes entitats o associacions?

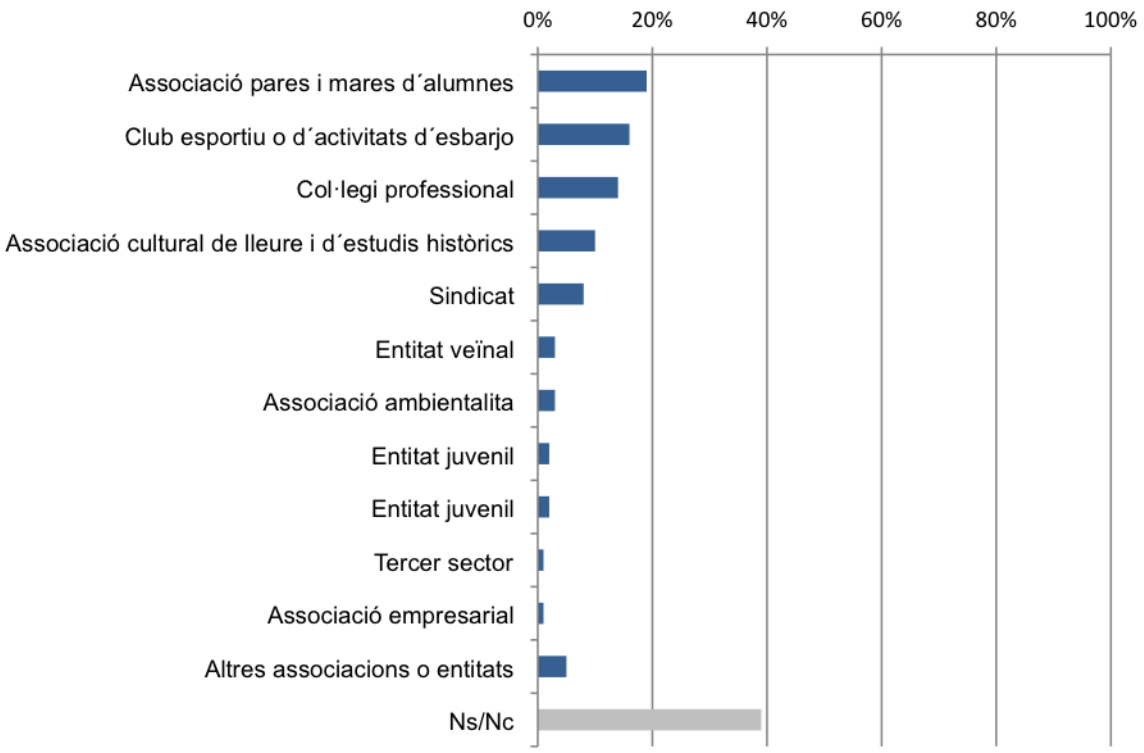

Nota: els % no sumen 100 doncs s'admetia resposta múltiple

5.5.- Avaluació de les sessions territorials

5.5.1.- Tallers participatius als territoris

5.5.1.1.- Valoració d'aspectes referents a la preparació de la sessió

S'han fet valorar diferents aspectes relacionats amb la fase preparatòria de les sessions.

D'entre els plantejats, el millor valorat ha estat el tema de les sessions, mentre que els mitjans de difusió utilitzats per donar-les a conèixer seria el que obtindria una valoració més baixa.

Figura 24.Nivell d'acord amb afirmacions referents a la preparació de la sessió

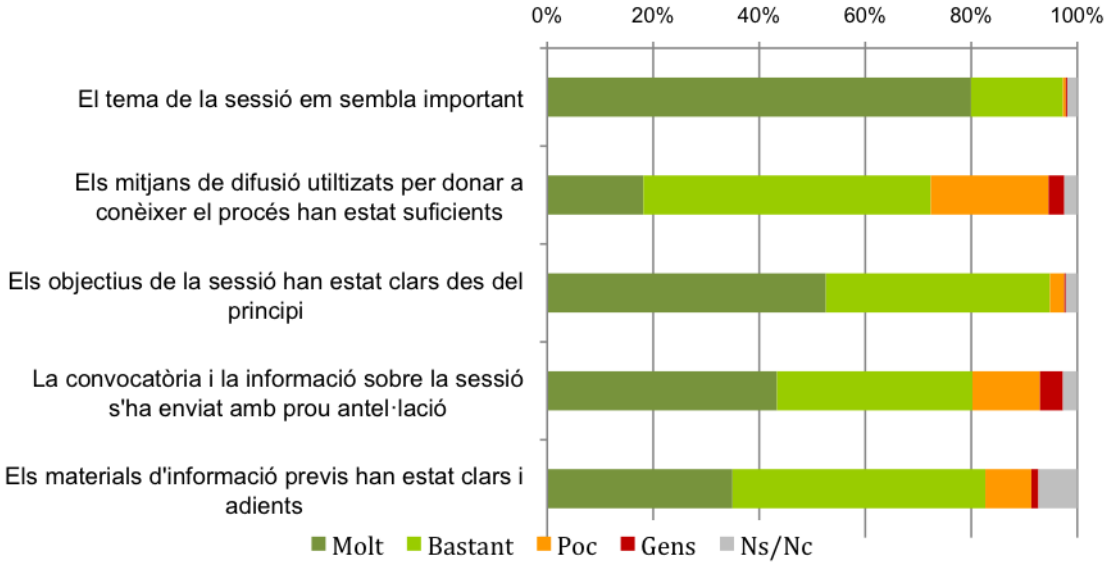

Les millores aportades són:

- Aquests debats s'haurien de fer a totes les escoles de forma obligatòria, en horari lectiu perquè fos ric i participatiu.
- Centrar el debat en unes propostes concretes que fan les ponències.
- Crec que a les famílies no els arribat prou informació.
- Crec que no s'han recollit totes les aportacions sobretot en el resum.
- Dedicar-hi més temps.
- Difusió mes senzilla.

- Difusió als centres amb sessions d'informació.
- Distància i horari.
- El control del temps i temes (per repetició).
- El mailing.
- El nombre de sessions és insuficient.
- El repartiment de grups estaria bé que fos amb gent de tots els àmbits.
- El temps.
- Emails per informar a tots els agents educatius del procés.
- Enviar els materials amb temps suficient per treballar-ho.
- Excel·lència educativa i recerca.
- Fer una recollida de les opinions dels docents als centres i fer-ho públic.
- Generar espais similars amb més freqüència per obrir canals i participació diversa.
- Haver elaborat prèviament als centres les propostes.
- Informació.
- Informar bé a tota la comunitat educativa.
- Intentar concretar més les propostes. Fugir de les paraules maques.
- La comunicació a les famílies i el projecte.
- La dinàmica.
- La participació.
- La participació d'integrants E.A.P. i dels ajuntaments i consells comarcals.
- Les preguntes prèvies esbiaixaven el debat.
- Més antelació.
- Més difusió del procés.
- Més difusió. Incloure l'educació no formal, parlar de l'educació més globalment.
- Més informació sobre els objectius i la metodologia.
- Més participació dels diferents estaments.
- Més temps.
- Més temps.
- No es va enviar e-mail de confirmació fins uns pocs dies abans.
- No he pogut accedir els documents base prèviament.
- Nombre de participants molt baix.
- Poc temps per implicar tota la comunitat.

- Poca provació per aportar idees d'alta volada; la confirmació m'ha arribat el dia abans.
- Publicitat del projecte.
- Rebre els documents amb més antelació.
- Saber en quin concepte hem estat convidats.
- Si, més feedback en xarxes.
- Temps preparació.

5.5.1.2.- Valoració d'aspectes referents a l'execució del taller participatiu

S'han fet valorar diferents aspectes relacionats amb el desenvolupament propi de les sessions.

Els resultats indiquen que l'aspecte millor valorat el bon nivell de participació dels participants seguit de la professionalitat dels dinamitzadors.

Per contra, els horaris de les sessions i els espais físics serien els aspectes que obtindrien més valoracions negatives.

Figura 25.Nivell d'acord amb afirmacions referents a l'execució de la sessió

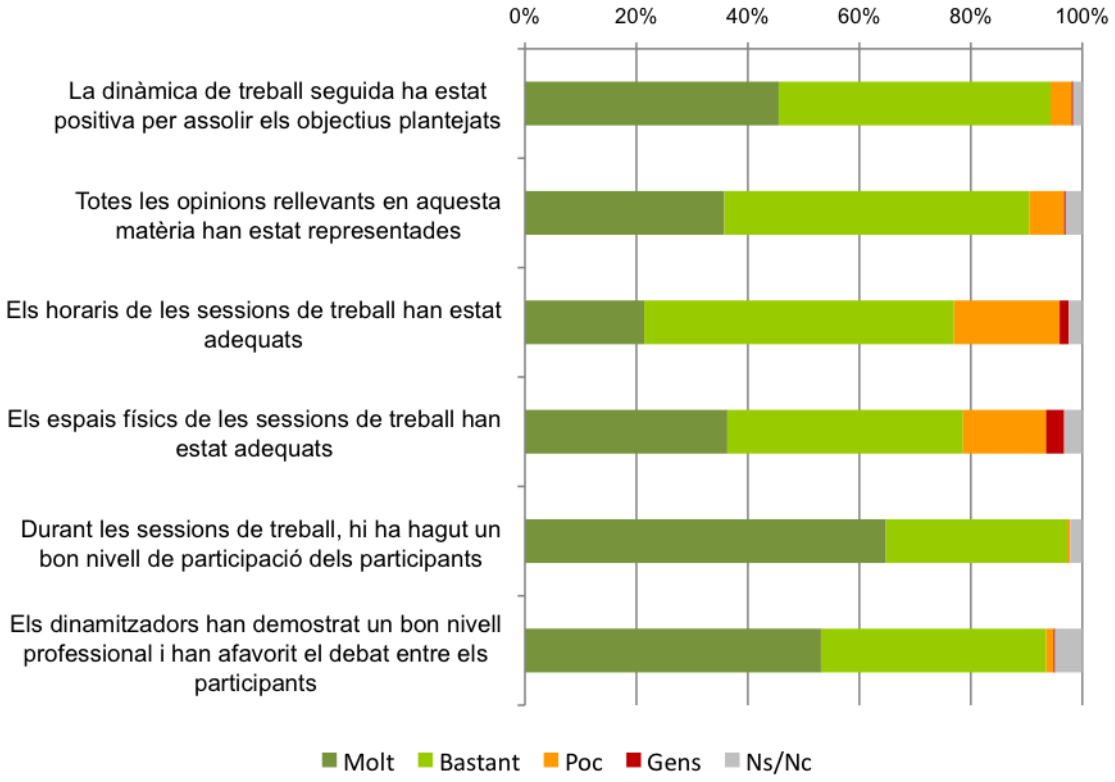

Les millores aportades són:

- A mesura que avançàvem la informació dels àncores era molt llarga, i el debat massa curt.
- Ajustar el temps per cada grup de debat.
- Algun vídeo introductori transgressor, de centres d'aquí.
- Caldria fer algun descans.
- Caldria sessions per parlar de l'educació de persones adultes.
- El fet de partir de les aportacions dels altres grups “sesga” la possibilitat d'aportar noves idees, ja que ens hem passat els 30min llegint les aportacions dels altres enlloc de debatre sobre les pròpies.
- El portaveu del grup té tendència a resumir el que pensa ell.
- Els dinamitzadors centrar el debat quan surten debats que són d'una altra ponència.
- Els tallers han de tenir menys contingut o més temps de debat.
- els últims 2 grups aportes poc perquè treballes a partir de lo previ.
- En 3h és complicat parlar de tants punts.
- En les darreres rotacions ja no s'ha pogut escoltar aportacions noves.
- Espai i temps.
- Espais més adients amb menys soroll. Més temps.
- Espais.
- Falta de temps.
- Fer cas a les propostes.
- Fer debats més sovint per assegurar el funcionament.
- Grups més petits, un espai on no hi hagi tant de soroll.
- Ha faltat més temps. Espai massa obert, massa xivarri.
- Ha faltat temps.
- Ha faltat temps. Pot ser calia menys gents o menys preguntes i entrar més a fons i escoltar-nos tots.
- Hauria de ser en horari de feina.
- Hi ha opinions que s'han pres massa a nivell personal i han oblidat que venen a fer un debat.

- Intervencions obligatòries d'un minut.
- L'acústica de l'espai.
- L'acústica de la sala no era adequat. Preferible dos sessions de 1'5h.
- L'àncora num5 ha fet una exclusió a un participant desconcertada.
- L'espai.
- La data abans de vacances poc adequada.
- La formació dels dinamitzadors - àncora (depèn de qui).
- La participació en 5 taules seguides és innecessària.
- La sonoritat del local.
- La sonorització de les sales és dolenta.
- Les sales no tenien bona acústica i no fomentaven el debat. Hauria d'haver hagut un dinamitzador extern per cada eix.
- Mala sonoritat per la proximitat de debat dels grups.
- Màxim tres hores i millor no seguides.
- Més calma, massa apretat.
- Més temps pel debat.
- Més temps per reflexionar i aportar.
- Més temps, potser es podrien fer dos debats en 2 dies diferents.
- Millor en horari lectiu.
- Moltes opinions sortien en vàries taules, es podies agrupar taules.
- No concentrar tants temes per debatre ja que ha mancat temps de discussió.
- No condensar-ho en 3h. Massa complexitat.
- No realitzar les sessions el dia anterior de començar les vacances.
- No treballar sempre amb el mateix grup. Que cadascú passi per tots els temes però amb gent diferent.
- Per implicar el professorat es podria fer en horari de feina.
- Poc temps de debat de cada eix. Massa fred!
- Poc temps i molt accelerat.
- Representació d'altres agents diferents als docents.
- Temps molt just, i espai molt sorollós; poc afavoridor.
- Tenir més info prèvia enriqueix el debat i aportacions.
- Treballar menys ponències.

5.5.1.3.- Valoració d'aspectes referents a les expectatives respecte dels resultats del taller participatiu

S'han fet valorar diferents aspectes relacionats amb l'assoliment de les expectatives que les persones participants tenien dipositades en les sessions.

Els aspectes millor valorats han estat l'interès a participar en altres processos participatius i el fet que les aportacions hagin estat adients als objectius de les sessions.

En canvi, els aspectes amb més valoracions negatives han estat: el fet que les sessions hagin permès aproximar i millorar la relació entre la ciutadania i l'administració i que hagin incrementat la xarxa de relació d les persones que tenen interès en aquesta matèria.

Figura 26. Nivell d'acord amb afirmacions referents a les expectatives respecte dels resultats de la sessió

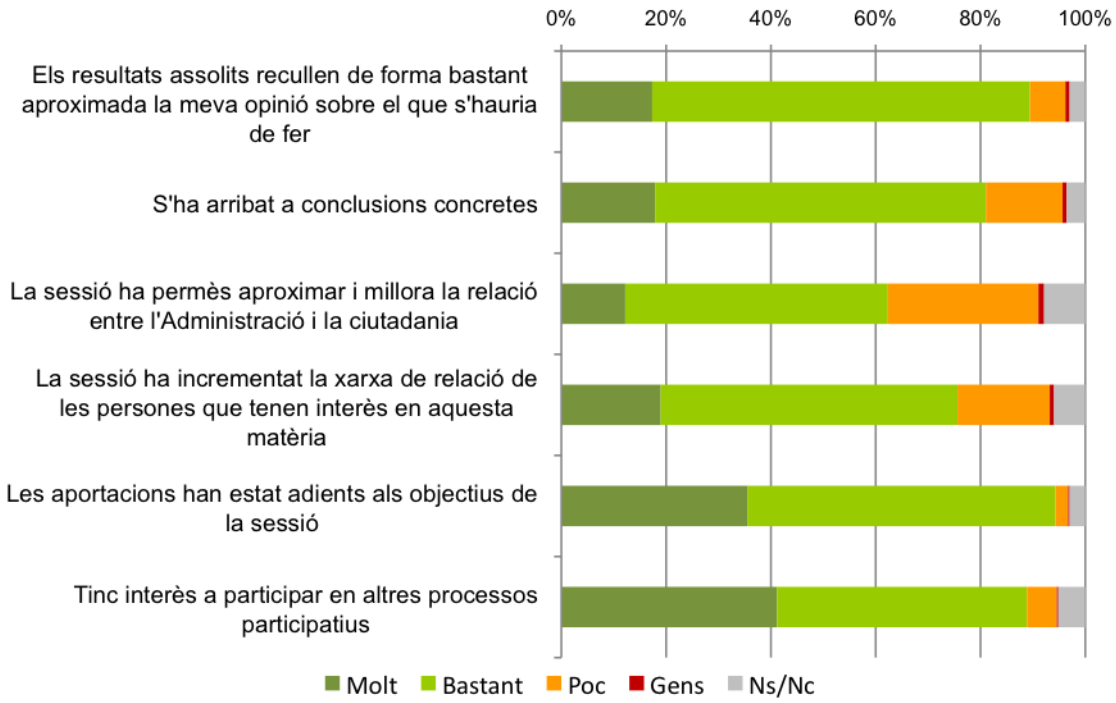

5.5.1.4.- Valoració general

Finalment, s'ha fet valorar aspectes generals de les sessions.

L'aspecte valorat més positivament és el nivell d'implicació i participació del conjunt de persones participants.
No obstant, les sessions haurien servit menys per aprendre nous coneixements.

Figura 27.Nivell d'acord amb afirmacions referents a la valoració general

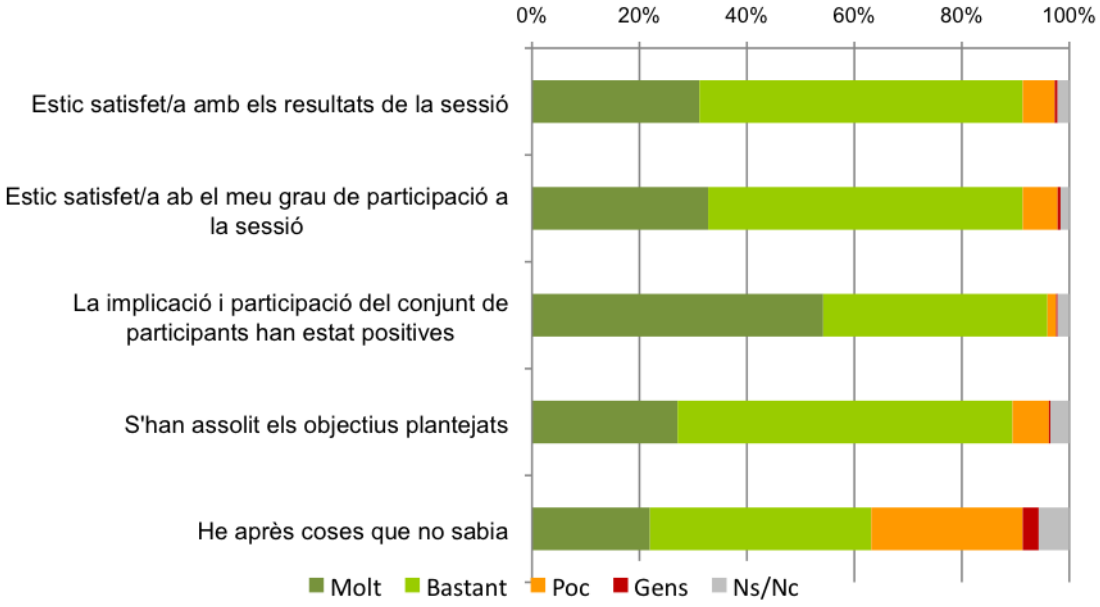

5.5.1.5.- Comunicació

En darrer terme, s'ha consultat entorn els mitjans a través dels quals ha arribat la convocatòria de les sessions a les persones participants que han contestat el qüestionari d'avaluació.
El principal mitjà que ha fet arribar la convocatòria ha estat la pròpia entitat dels participants, seguit d' internet.

Figura 28. La convocatòria ha arribat mitjançant...

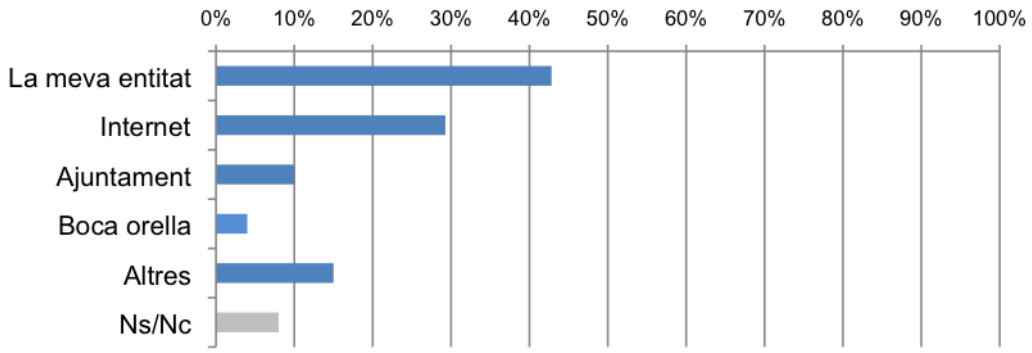

Nota: els % no sumen 100 doncs s'admetia resposta múltiple

5.5.1.6.- Millores recollides

- A l'hora de resumir les aportacions per part de la persona àncora no s'han vist massa reflectides les aportacions del nostre grup. La Sr. Meritxell Moren, però, ha amalgamat molt bé les aportacions.
- Als últims grups no aportes, mires que han dit els altres. Massa matèria, i temes.
- Bona feina.
- Bona feina. Complexa però important.
- Bona iniciativa!
- Cal evitar l'enfrontament pública-concertada per fabricar un sistema educatiu fort.
- Cal la incorporació al debat de l'Educació de persones adultes.
- Cal més recursos econòmics per l'educació.
- Cal un pacte nacional d'educació; deixar de fer canvis cada curs, escoltar els docents i millorar la formació dels educadors i avaluar la seva feina de forma continua.
- Caldria afegir més agents al debat (sindicats, altres professionals amb idees que creïn polèmica i diversitat per recollir punts de vista diferents i per millorar).
- Caldria fer extensiu aquest debat en el sí dels claustres dels centres, sinó es queda només en les persones participants per interès propi.
- Cal potenciar aquesta metodologia participativa dins els mateixos centres, amb tots els implicats.
- Continuar el procés participatiu i fer arribar a tots els professionals que intervenen en l'educació pública per recollir més aportacions.

- Crec que és necessari més temps i més jornades per parlar més detingudament dels temes i el més important que això arribi a ser escoltat.
- Crec que hi ha molta representació del món educatiu però falten altres punts de vista.
- Desitjar el millor profit de l'experiència participativa proposada pel CONSESCAT.
- El resum finals dels àncores penso que era ja repetitiu, s'ha fet molt llarg i en un moment, poc adient, ja que feina molta estona que s'estava fent el taller. Tothom estava cansat, i s'havia d'haver acotat i marcat més els temps dels ancores en l'exposició.
- El treball en petit grup ajuda molt a la dinàmica, igual que amb els alumnes.
- Els debats estan molt bé, però per falta de temps s'han quedat moltes coses per dir.
- En altres casos estaria bé no anar tan estressats amb el temps i no sentir tant de soroll.
- En una sessió tan llarga, després de la jornada labora i tenint en compte que encara hi ha 1h de desplaçament, el resum es podria donar per fet si es fan arribar les conclusions.
- És important les opinions dels docents, que són els qui trepitgen les aules. No ha de ser més valuosa la opinió dels experts.
- És interessant que es creïn espais de debat per recollir l'opinió dels actors en el món educatiu.
- És necessari que s'obrin canals de participació com aquests.
- És un començament de debat, que s'hauria d'estendre al professorat, i trobar-nos més i amb més temps.
- És un debat molt genèric. Potser convindria fer-ho per etapes o grups de treball amb referents. Pràcticament no hem parlat d'inclusió i és el tema central.
- Esperem que totes les idees serveixin per millorar el sistema educatiu. Cal que s'escolti més els docents, flexibilitzar i racionalitzar horaris.
- Espero veure aviat l'escola de demà.
- Està força bé debatre però i ara què? Es pot articular tot això? O seguim fent el que ens manen?.
- Fa 7 anys que recullo propostes i les he pogut plantejar totes. Faltaria pica-pica per a conèixer-nos.
- Faltaven representants polítics i tècnics de l'ajuntament.

- Felicitats! L'educació avui va sobre: maneres de pensar; maneres de treballar; comunicació i noves tecnologies. En definitiva: La capacitat de viure en un món multifacètic, com a objectiu final de l'aprenentatge.
- Gràcies.
- Gràcies i felicitats.
- Gràcies! En el punt/eix 3 caldria afegir la necessitat d'incloure als centres educatius la figura del pedagog com acompanyant i formadors de formadors. Una figura transversal i que sigui compartida entre diversos centres per aportar valor i fer-ho possible.
- Gràcies. No entenc que la sessió la realitzi una empresa privada. Haurien de dur-la a terme professionals del departament.
- Ha estat molt interessant i he après moltes coses.
- Ha estat positiu poder aportar el nostre granet de sorra en quelcom interessant.
- Ha estat bé!
- Hauria d'haver-hi hagut un altre taller perquè hi hagut gent que no ha pogut venir.
- Heu d'escoltar més als alumnes, sempre.
- Hi ha hagut gent implicada que no ha pogut assistir per falta de places. Les preguntes no són clares. Són massa tècniques.
- Hi ha moltes ganes de fer el canvi, m'agradaria que això no caigui i es puguin fer i portar a terme en un futur pròxim. Tenim l'oportunitat de repensar l'escola!
- Ho he trobat fantàstic.
- Jo m'havia inscrit i no estava a la llista. M'ha sobtat. Vaig rebre la confirmació.
- L'administració no pots liderar el canvi, si no està disposada a canviar.
- L'alumnat hauria de ser el punt 1 dels eixos doncs és el centre del debat! Ha faltat promocionar més propostes concretes.
- La dinamització de les aules no ha estat l'adequada. El fet de tenir una persona àncora (no professional de la dinamització) ha anat en detriment de la dinàmica participativa.
- La participació en les últimes 2 taules ha estat impossible. Entre el temps que on ens han explicat lo que ha sortit, ha passat l'estona.
- Les conclusions finals han de ser curtes ja que durant la sessió ja s'han anat escoltant.
- Les idees potser no han quedat molt clares, potser s'hauria de fer com un DAFO.

- Més transversalitat i més participació.
- Molt ben preparat. Ha afavorit la participació i complicitat dels diferents ens educatius. Gràcies.
- Molt important passar a l'acció. Moltes vegades ens quedem només en reflexions. Execució ja! I definir mitjans i com. Els resums no els he trobat gaire innovadors. Crec que ens hem posat molt límits nosaltres.
- Molt interessant i ben organitzat.
- Moltes gràcies, per la vostra atenció (no ho deixeu aquí).
- Moltes gràcies!
- Moltes gràcies.
- Penso que s'hagués hagut de tenir en compte la ILP, i les diferents entitats i plataformes que defensen l'escola pública. Què no ho han estat.
- Que això sigui un primer pas en un camí de millora qualitatiu del sistema educatiu.
- Que realment es tinguin en compte les propostes sorgides i que no hagi estat una pèrdua de temps per què tot està fet.
- Repetiré!
- S'hauria de fer més publicitat sobre possibilitat de participar en aquests processos tant offline com online.
- S'hauria de fer molta més difusió d'aquest debat.
- Sessió massa densa, molts continguts en poc temps. Caldria més sessions més concretes. Seria interessant rebre el document final resultant.
- Si s'ha arribat a conclusions concretes i si l'Administració s'apropa a la ciutadania, ja es veurà.
- Suposo que el debat punt per punt s'ha fet dins de les comissions del Consell Escolar de Catalunya i la sessió d'avui és per detectar temes amb una opinió més generalitzada.
- Valoro molt positivament la possibilitat de participar en un disseny educatiu; voldria tenir l'esperança (encara no l'he perdut) que no quedarà en unes accions i prou. han recollit millores ni suggeriments.

5.5.2.- Tallers de debat als centres

5.5.2.1.- Valoració d'aspectes referents a la preparació de la sessió

S'han fet valorar diferents aspectes relacionats amb la fase preparatòria de les sessions.

D'entre els plantejats, el millor valorat ha estat el tema de les sessions, mentre que els mitjans de difusió utilitzats per donar-les a conèixer seria el que obtindria una valoració més baixa.

Figura 29.Nivell d'acord amb afirmacions referents a la preparació de la sessió

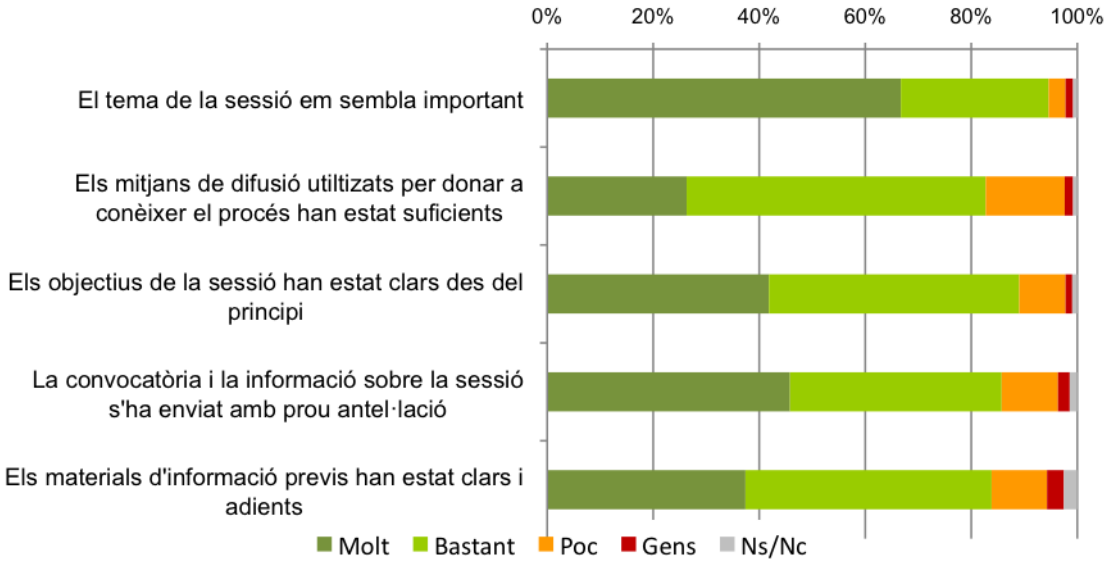

Les millores aportades són:

- Avisar abans.
- Caldria haver adaptat preguntes/ítems a debat als diferents nivells educatius.
- Control de l'assistència.
- Debat més reduït i limitat al camp laboral que coneixem.
- Demanar en quin taller interessa participar.
- El temps.
- El temps dedicat surt de la vocació i del voluntariat.

- Els temps i els material són incompatibles.
- Es podrien utilitzar materials audiovisuals.
- Espero tenir accés a les conclusions.
- L'espai.
- La comunicación debería haber sido de mayor importància.
- La documentación que se entregó era muy técnica.
- La participació de les famílies.
- Les ponències són llargues i espesses i algunes preguntes enrevessades.
- Les preguntes eren de caire molt pedagògic i pot ser difícils de contestar per membres no docents.
- M'hauria agradat tenir informació del que s'havia de parlar a la sessió.
- Més adaptat i específic al camp laboral en el que treballem.
- Més adaptat i reduït als diferents camps.
- Més difusió en els mitjans de comunicació.
- Més informació a l'aula.
- Més temps.
- Més temps previ per preparar la sessió.
- Molt justa la convocatòria.
- Molt poca difusió.
- No havia sentit a parlar d'aquest debat fins que el centre m'ho va fer arribar.
- No se exactament perquè estem fent això, ni quin propòsit te.
- Penso que ha estat bé.
- Possibilitat d'assistir a les ponències.
- Potser hagués ajudat a agilitzar la sessió el disposar de la documentació prèvia.
- Preguntes més clares.
- Programar la sessió en diferents trobades i donar una continuïtat al procés.
- Sí. Un gran pacte d'educació entre administració i professors.
- Tenir les qüestions prèviament a la sessió de debat.
- Tot bé.
- Treballar algun aspecte més i no només el que et tocava.

5.5.2.2.- Valoració d'aspectes referents a l'execució del taller participatiu

S'han fet valorar diferents aspectes relacionats amb el desenvolupament propi de les sessions.

Els resultats indiquen que l'aspecte millor valorat: la professionalitat dels dinamitzadors seguit de el bon nivell de participació dels participants.

Per contra, els horaris de les sessions és l'aspecte que obtindria més valoracions negatives.

Figura 30.Nivell d'acord amb afirmacions referents a l'execució de la sessió

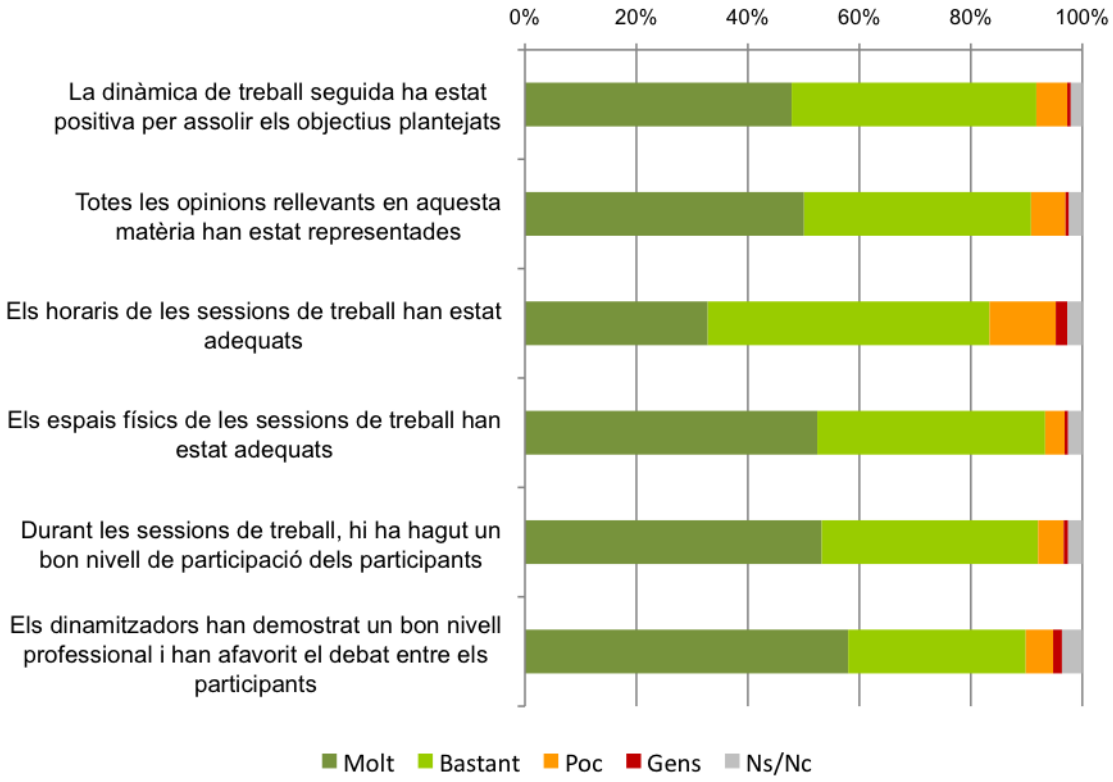

Les millores aportades són:

- Esperem que la sessió hagi servit per aproximar la relació entre l'Administració i la ciutadania. Se n'haurien de fer més en el centre d'aquestes sessions.
- Aquest tipus de debats profunds han d'ocupar un espai de més de 2 hores.
- Augmentar el temps de debat per recollir mes informació.
- Dedicar més sessions de treball per a arribar a més concrecions.
- Dedicar una sessió més per tenir més temps per debatre.
- Doncs més temps per treballar cada punt.
- El fet de fer-ho a classe durant les hores lectives no era una bona idea.
- Espai limitat.
- Ha faltat temps per posar en comú el que ha parlat cada grup. Estava bé que cada grup hagués pogut comentar els diferents eixos.
- Hagués calgut més temps per al debat.
- Horari més convenient: tarda, vespre.
- L'amplitud de la proposta: l'Intercanvi tracte amb altres col lectius.
- L'hora de la sessió ha estat bé, però a la meva manera de veure. Aquests tipus de reunions no fos en horari d'AMPA. Vaig marxar i estava molt interessat.
- La sessió em va semblar curta. Crec que el tema mereix més temps.
- La sessió és llarga i tenint en compte que es surt d'una parada laboral.
- Les ancores no han tingut en conte totes les opinions. Han imposat les seves en molts casos i no en resumit tot el que s'ha dit. No han tingut en compte que també tenim famílies, sempre es treballa per la bona voluntat.
- Més persones i més grups.
- Més temps de reflexió i debat o més sessions.
- Millorar la sala.
- Molt bon ambient a les sessions.
- Motivar mucho más la participación de los estudiantes.
- No hi havia dinamitzadors.
- Pel que fa a les opinions, es podria invitar altres col·lectius (inspectors, exalumnes, representants d'entitats locals).
- Poc temps, molt concentrat.
- Poca participació de la comunitat educativa.
- Potser s'hauria pogut fer amb sessions mes nombroses però mes aules.
- Reduir el número d'articles.
- Si s'hagués plantejat una 2a. sessió en horari diferent (vespre) haguessin participat més pares.

- Sí. És una enquesta lliure. Què s'entén per lliure?
- Tindrien que deixar més temps.
- Tot bé.

5.5.2.3.- Valoració d'aspectes referents a les expectatives respecte dels resultats del taller participatiu

S'han fet valorar diferents aspectes relacionats amb l'assoliment de les expectatives que les persones participants tenien dipositades en les sessions.
Els aspectes millor valorats han estat el fet de que les aportacions hagin estat adients als objectius de les sessions seguit dels resultats assolits recullen de forma bastant aproximada la meva opinió sobre el que s'hauria de fer.
En canvi, els aspectes amb més valoracions negatives han estat: el fet que les sessions hagin permès aproximar i millorar la relació entre la ciutadania i l'administració.

Figura 31. Nivell d'acord amb afirmacions referents a les expectatives respecte dels resultats de la sessió

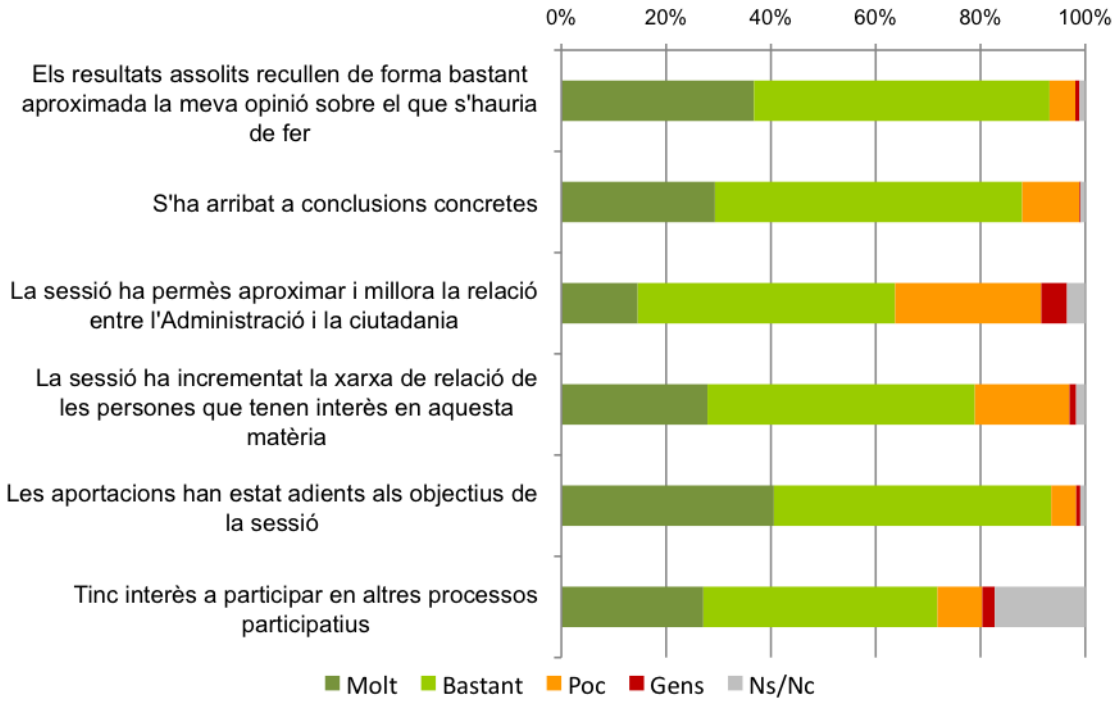

5.5.2.4.- Valoració general

Finalment, s'ha fet valorar aspectes generals de les sessions.
L'aspecte valorat més positivament és el nivell d'implicació i participació del conjunt de persones participants.
No obstant, les sessions haurien servit menys per aprendre nous coneixements.

Figura 32.Nivell d'acord amb afirmacions referents a la valoració general

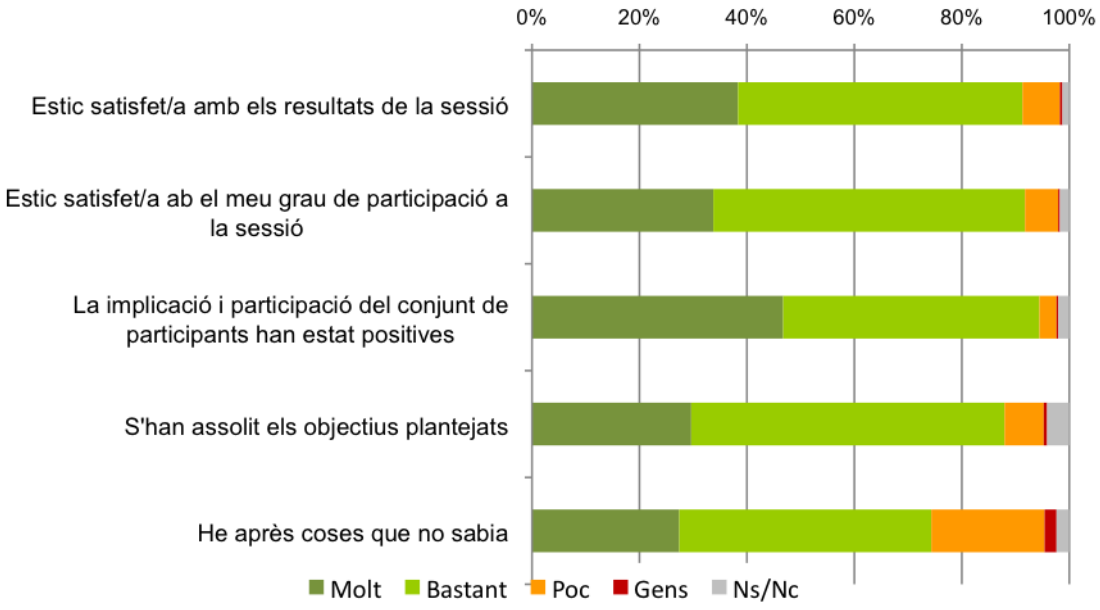

5.5.2.5.- Comunicació

En darrer terme, s'ha consultat entorn els mitjans a través dels quals ha arribat la convocatòria de les sessions a les persones participants que han contestat el qüestionari d'avaluació.

El principal mitjà que ha fet arribar la convocatòria ha estat la pròpia entitat dels participants, seguit de l'escola i d' internet.

Figura 33.La convocatòria ha arribat mitjançant...

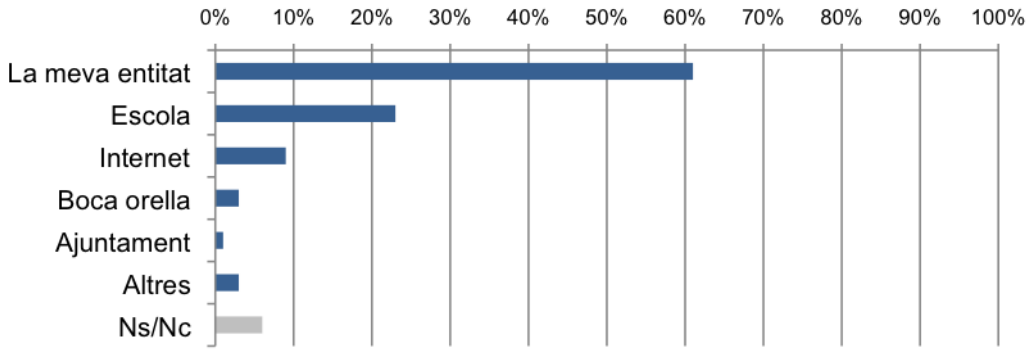

Nota: els % no sumen 100 doncs s'admetia resposta múltiple

5.5.2.6.- Millores recollides

- Al meu centre les sessions han estat molt bé dinamitzades, en un ambient relaxat i cordial. Sessions necessàries i profitoses.
- Al principi pensava que seria avorrit però m'he equivocat i ara després del debat m'he quedat satisfet i content.
- Caldria fer una reflexió seria de la importància de l'educació infantil. Plantejar un sistema educatiu que parla de la possibilitat d'un 0-2 assistencial és un punt de partida que ignora la tasca educativa del nostre cicle i que ignora com és un infant petit.
- Caldria fer-ho més sovint, per millorar com a professional i tenir més eines per ajudar els nostres alumnes i conèixer altres punts de vista d'altres companys/es.
- Com a grup he trobat a faltar que es proposés per al debat un tema que creiem que és clau de cara al futur de l'educació a Catalunya: mantenir el pagament dels concerts amb la manca de recursos que hi ha a l'escola pública.
- Com a representant de l'escola bressol he sentit la poca importància que es dóna a aquest cicle tan determinant en les ponències.
- Com és que en cap lloc apareix la coeducació? És que no es considera important sobre tot per la resolució de conflictes?
- Convocatòria CEC.

- Crec que el tema es prou interessant però ho veig molt teòric i a llarg termini trobo a faltar coses més concretes "ARA".
- Crec que és pobra o insuficient fer només una sessió per tal de poder arribar a res. És com fer la carta als Reis, però que al final ens porten carbó.
- Creo que es muy necesaria la reunión de estas materias para escuchar más opiniones, experiencias y soluciones. La pluralidad es vital para poder realizar un debate más rico en conocimientos, propuestas y más habitual. La educación es una materia muy importante que se debe trabajar más a menudo. Los cambios de la sociedad comporta la adaptación de la forma de enseñar y motivar. La enseñanza, su aprendizaje y consolidación, evitando el fracaso escolar y la superación de cualquier límite que aparezca en el día a día de nuestra vida.
- Debat molt interessant i necessari, espai on s'han escoltat tots els punts de vista, s'han aclarit alguns dubtes a la famílies que són importants, han sorgit opinions molt interessants que s'haurien de recollir per part de l'administració.
- Debats que fomenten la participació de tota la comunitat educativa són molt interessants i haurien de fer-se més sistemàticament. Ens agradarà molt veure que totes les aportacions es recullen i reverteixen en canvis o transformacions en el sistema educatiu català.
- Desitjo que el Departament d'Ensenyament tingui en compte les propostes, seria una manera de motivar al professorat. Cal escoltar les propostes dels diferents territoris; No totes les escoles i instituts tenen la realitat e "Barcelona" Cal donar resposta a les problemàtiques dels instituts en zones rurals.
- El Primer cicle d'Educació Infantil és Educatiu.
- El que més valoro de la sessió és la relació que s'estableix entre les diferents entitats i mestres, pares, monitor i alumnes. Això ajuda a formar cohesió (xarxa) social. Per mi els temes són massa generals i amplis. Jo parlaria de temes més concrets.
- El tema era super interessant però 2h. es van quedar curtes per a treballa-ho bé. en el meu grup, només vam poder treballar 2 temes... I amb la sensació d'anar a "contrarellotge". Potser es podria replantejar la dinàmica de manera que permetés treballar una 1a. part online (individual) i la posta en comú presencial.
- En general estàvem tots d'acord amb el plantejament del debat.
- En general l'educació infantil no es reconeix tal i com es mereix.

- Ens agradaria saber la incidència del nostre treball. Les ponències les han treballat els professors del Departament dels Serveis socioculturals i a la comunitat, de l'INS. CAMPS BLANCS. S'han treballat conjuntament i per aquesta avaluació també se'ls ha tingut en compte.
- És molt important escoltar totes les veus quan repensem l'educació.
- És molt indignant que es consideri l'etapa de 0-3 merament assistencial; i a més que ho ratifiquin persones lligades a la docència, com el senyor Joan Mateo, president d'un consell superior i catedràtic a la universitat. Senyors, l'etapa de 0-3 és educativa; ja és hora de que l'administració ho reconegui.
- És molt necessari que la participació ciutadana en aquests debats tingui conseqüències reals. Hi hauria d'haver una estabilitat en el sistema educatiu independent dels polítics que governen. Cal més recursos per l'educació.
- És positiu que podem participar i aportar idees de millora. Trobo que l'activitat pot resultar molt enriquidora.
- És una bona manera d'aprendre i treballar en equip. Exposant les teves idees dóna pas a millorar aspectes que potser no es tenien en compte i així valorar el que tenim i les coses que es podrien canviar.
- Espero els resultats finals sobre aquest treball per poder veure i/o trobar un camí clar per seguir en l'ensenyament a Catalunya.
- Espero i desitjo estar informada sobre el recorregut de les propostes comentades.
- Espero que se tomen en serio las sugerencias que hemos aportado, ya que creo que mejorarían muchos aspectos. Gracias.
- Ha estat molt interessant saber opinions dels altres sectors que comprenen l'educació, sobre tot la opinió dels alumnes.
- Ha estat molt ric el treball de debat fet. És bonic realitzar un debat amb tants membres diferents de la comunitat educativa. No obstant crec que hagués estat bé que el departament hagués ficat sobre la taula els concerts educatius.
- Ha estat tot correcte!
- Ha estat un bon inici. Caldrà però continuar amb més sessions per aprofundir en el procés participatiu.
- Ha faltat temps.
- Ha faltat temps per tractar i debatre tots els eixos. Dues hores, trenta minuts són insuficients per debatre extensa i profundament.
- He aprés bastantes coses que no sabia pas abans i he estat molt bé.

- Ho he fet i de veritat. Però tinc la sensació que no anirà massa enlloc. Per això no em crida entrar en altres processos. Si tingués la sensació que són coses que van a algun lloc, llavors sí.
- L'educació que es dóna des de l'escola bressol ha quedat molt poc reflectida tot i ser uns dels pilars pels següents coneixements dels infants.
- La participació en una activitat com aquesta hauria de tenir un reconeixement en punts de formació com qualsevol curs que es faci ja sigui com a participant o com formador.
- La ponència (Els pilars de l'educació) tenia un contingut massa teòric i un vocabulari excessivament culte.
- La ponència del senyor Joan Mateu manifesta una mancança de coneixement de la petita infància. L'estructura que relega el 0-2 assistencial ho diu tot. I com a mare vull afegir que portar el grup de 2-3 a l'escola és una manca de criteri. Ja ara el P-3 no el volen la majoria de les mestres, i el p-2?
- La sessió m'ha semblat molt interessant i agraeixo que m'hagin escollit. Gràcies.
- La temàtica tractada és molt interessant, tanmateix és massa oberta per poder-ho atendre amb tan poc temps.
- Las escuelas del 0-3 tendrían que ser gratuitas. Solo pueden ir quien se lo pueda permitir. Me he quedado en paro y es un esfuerzo continuar pagando pero lo valoramos mucho.
- Les diferents ponències no donen prou importància a l'educació infantil.
- Les preguntes eren complexes i teníem poc temps per debatre cadascuna d'elles.
- Los 5 puntos establecidos son importantes, pero considero que se debe evolucionar en algunas materias para acercarlas más a la realidad. Hay que potenciar que los alumnos sepan potenciar más sus recursos, y también potenciar más las relaciones personales entre alumnos y docentes (Motivación, empatía, etc...).
- M'agradaria estar informat del procés posterior d'aquest debat. Si Ensenyament adopta alguna proposta.
- M'agradaria rebre un retorn dels resultats de l'estudi.
- M'agradaria tornar a fer aquesta activitat.
- M'ha agradat assistir a un procés.

- M'ha interessat molt el tema però crec que és difícil portar-lo a terme, faria falta més personal a les escoles.
- M'ha semblat interessant participar. Ho tornaria a fer!.
- M'ha semblat molt interessant la dinàmica feta, hem après junts i hem observat i debatut diferents punts de vista. Ha estat molt enriquidor.
- No m'ha quedat clar el compromís de l'Administració a l'hora de fer-se càrrec de les diferents demandes. És a dir, no serveix de gaire engegar un debat per proposar millores si no hi ha un compromís clar de canvis per part de qui promou aquest debat. No m'ha quedat clar l'objectiu final d'aquest debat ni tampoc com saber quins han estat els resultats.
- No es valora a les escoles bressol. Estoy muy orgulloso de que mi hijo vaya a un centro educativo y la administración dice que será asistencial. Nos quitan derechos. Escola bressol gratuita.
- No tinc gaire confiança en aquests processos sobre l'educació. Em sembla bé reflexionar sobre la millora i també crec que és bo que es faci des de tots els sectors implicats, però penso que falta el més important que és el finançament.
- Per a properes convocatòries, en grups i tan interessants, si es pogués organitzar en un altre dia que no fos dijous. O bé nosaltres com a AMPA poder canviar aquets dia. Perquè en el millor de la reunió, sortir corrent no em venia de gust. Molt interessant i he gaudit molt.
- Poc temps per dur a terme el debat. Només s'ha pogut fer bé un tema i crec que n'hi ha d'altres tant o més importants.
- Poca gent per un tema tan important.
- Que les conclusions que s'han estret, es valorin i es tinguin en compte.
- S'hauria de reconsiderar la proposta del plantejament de l'arquitectura del nou sistema educatiu. És una manca de consideració a tot un cicle.
- S'hauria de tenir més en compte l'escola bressol i l'opinió de les famílies.
- Se tendría que escuchar más al profesorado en general ya que ellos son los que saben realmente la necesidad en el aula. Pienso también que un solo profesor para 24-25 niños es excesivo. Por último pienso que hay que enseñar con métodos más actuales, ya que la generación del 1998-2000 aproximadamente (llamados vulgarmente ni-ni, no trabajan no estudian) posiblemente un % de ellos, si hubieran tenido más interés por los estudios (métodos más lúdicos, más prácticos) posiblemente hubieran acabado los estudios (aunque sean básicos) para poder trabajar. Si lo que se ha hecho

años atrás no ha funcionado correctamente, algo falla, y hay que arreglarlo porque son el futuro.

- Sempre em sembla molt interessant demanar l'opinió dels usuaris.
- Seria interesant poder fer aquestes trobades més sovint, i amb més participació per part dels pares/mares.
- Sessió molt interessant i enriquidora. ens dóna l'oportunitat d'opinar, proposar i ser escoltats. Esperem que tingueu en compte la llunyania de la Vall per tal de programar activitats al nostre territori i no haver-nos de desplaçar tant o que els horaris de les activitats respectin les més de 2 hores (Lleida) o 4 Barcelona de viatge.
- Si us plau, que es tingui en compte les aportacions de les persones que hem participat, que som les que estem dia a dia treballant amb i pels nostres alumnes. Gràcies.
- Tal i com tenim el nivell de decisió el professorat, em sembla una falta de respecte que ens demanin la nostra opinió d'aquesta manera. A més, penso que hi ha algú o algunes persones en algun lloc de l'administració que no saben que fer amb tot això. Ara ho sabran menys.
- Tan de bo alguna vegada s'aconsegueixi per a l'escola pública tot el que es va exposar en el taller.
- Tinc un cert escepticisme sobre la translació i concreció d'aquesta iniciativa.
- Tres temes d'interès i grups més reduïts (5 o 6 persones). D'aquesta manera disposaríem de més temps.
- Trobo que estaria bé tenir un horari més extens, hi ha temps però més seria millor. Gràcies.
- Utilitzar la metodologia de tempesta d'idees per debatre sobre ensenyament no considero que sigui la més adequada. Generar un debat a partir d'un llibre blanc que plantegi les alternatives amb una base més científica i d'anàlisi social seria més interessant. L'ensenyament no l'hem d'inventar ara, hi ha molta experiència acumulada i moltes lliçons ja apreses.
- Vam trobar a faltar representació de l'Administració (a part dels professors).